

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA TELPISKAIS (TERITORIJAS) PLĀNOJUMS

II daļa PERSPEKTĪVA

Projekta pasūtītājs:
Nodibinājums Rīgas reģiona attīstības aģentūra

Projekta vadītāja:
Līga Ozoliņa

Projekta izpildītāji:
Modrīte Lūse, arhitekte, Dr. Arhit.
Gunta Lukstiņa, arhitekte, Msc. Vid. zin. un pārv.
Pēteris Šķiņķis, Dr. ģeogr.
Ronalds Krūmiņš, kartogrāfs

Rīga, 2007.g. februāris

Telpiskā (teritorijas) plānojuma sastāvs

I daļa. Esošā situācija (Esošās telpiskās struktūras apraksts)

Pielikums. Dati esošās situācijas analīzei

II daļa. Telpiskās attīstības perspektīva

Perspektīva (Telpiskās attīstības perspektīva)

III daļa. Teritorijas plānojuma vadlīnijas

IV daļa. Pārskats par Rīgas plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma izstrādi

SATURS

Ievads	4
1. No saistošiem dokumentiem izrietošie nosacījumi un ieteikumi	5
Starptautiskie dokumenti	5
Latvijas dokumenti	8
2. Attīstības perspektīvas nostādnes	12
2.1. Telpiskā plānojuma nozīme un iespējas	12
Ilgtspējīga attīstība	12
Reģiona identitāte un izlīdzinātības princips	12
Subsidiaritātes princips un sadarbības nepieciešamība	13
2.2. Reģiona ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumi	13
Kritiskās masas uzturēšana un pārmantojamība	13
Sasniedzamības paaugstināšana un noturība (ilgtspējība)	14
Vides kvalitāte	14
Attīstības virzītājspēku esamība	15
3. Reģiona vēlamā telpiskā attīstība	16
3.1. Izvēlētā stratēģija	16
3.1.1. Attīstības stratēģiskie virzieni	16
Integrēta attīstība un konkurētspēja	16
Ilgtspējīga attīstība	17
Augsta dzīves kvalitāte	17
3.1.2. Telpiskās struktūras attīstības virzieni	17
Saliedēts un policentrisks apdzīvojums	18
Augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme	19
Dinamiski lauku areāli un kvalitatīva vide	19
3.2. Reģiona vēlamā telpiskā struktūra	20
3.2.1. Pieeja nākotnes telpiskās struktūras veidošanai	20
3.2.2. Apdzīvojums	21
3.2.2.1. Izejas pozīcijas	21
3.2.2.2. Vīzija	22
3.2.2.3. Mērķi	22
3.2.2.4. Apdzīvojuma attīstības perspektīva	22
3.2.2.5. Rīcības	32
3.2.3. Infrastruktūra un sasniedzamība	32
3.2.3.1. Izejas pozīcijas	32
3.2.3.2. Vīzija	33
3.2.3.3. Mērķi	33
3.2.3.4. Transporta struktūras attīstības perspektīva	34
3.2.3.5. Sabiedriskās satiksmes attīstības perspektīva	41
3.2.3.6. Informācijas komunikāciju infrastruktūra un sasniedzamība	42
3.2.2.7. Rīcības	42
3.2.4. Lauku telpa	43
3.2.4.1. Izejas pozīcijas	43
3.2.4.2. Vīzija	43
3.2.4.3. Mērķi	44
3.2.4.4. Lauku (atvērtās telpas) areālu attīstības perspektīva	44
3.2.4.5. Rīcības	52
3.2.5. Reģiona integrētā telpiskā struktūra - perspektīva	53
4. Sadarbība ar kaimiņu reģioniem kopējās attīstības interesēs	58
5. Perspektīvas ieviešana	60

Ievads

Šis dokuments satur Rīgas plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma (turpmāk - telpiskā plānojuma) II daļu Rīgas plānošanas reģiona telpiskās attīstības perspektīvu. Tā ir izstrādāta, balstoties uz esošās situācijas analīzi.

Rīgas plānošanas reģiona telpiskās attīstības perspektīva noteic Rīgas plānošanas reģiona telpas attīstīšanas virzienus un izmantojamās paņēmienus 20 gadiem. Perspektīva ir izstrādāta, balstoties uz Rīgas reģiona attīstības stratēģiju, bet nosakot ilgtermiņa telpiskās attīstības aprises, ievērtēti arī Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmā nospraustie vidēja termiņa attīstības mērķi un uzdevumi. Perspektīva izstrādāta, ievērojot valsts, reģionā ietilpstošo rajonu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus.

Telpiskās attīstības perspektīvas izstrādes mērķis ir iegūt pārsektoriālu Rīgas plānošanas reģiona teritorijas izmantošanas redzējumu 20 gadu periodam, ievērtējot ilgtspējīgas attīstības faktoru, reģiona īpašo lomu Latvijā un iespēju attīstīties par nozīmīgu Baltijas jūras reģiona centru, kā arī paredzot reģionam ciešas funkcionālas saiknes ar kaimiņu reģioniem.

Perspektīvas izstrāde notikusi trīs tematiskos, reģiona telpisko struktūru un attīstības procesus raksturojošos virzienos:

- apdzīvojuma attīstība, kas ir saistīta ar iedzīvotājiem un mājokļiem, nodarbinātību un darba vietām, pakalpojumiem;
- sasniedzamība, transporta un vides infrastruktūra;
- lauku attīstība, aptverot lauksaimniecības un mežu telpas, dabas vērtības, ainavas, rekreācijas un tūrisma areālus.

Perspektīvas izstrādes gaitā notika projekta vadības, koordinācijas un speciālistu darba grupu pasākumi, izvērtējot telpiskā plānojuma esošās situācijas aprakstu un analīzes materiālus saistībā ar telpiskās attīstības perspektīvas izstrādi, kā arī telpiskās attīstības perspektīvas priekšlikumus.

Perspektīvas īstenošana ir paredzēta/prasa dažādu publisko un privāto institūciju darbību savstarpēju saskaņošanu vēlamās (plānojamās) apdzīvojuma, lauku, satiksmes/sasniedzamības struktūras veidošanā, pilnvērtīgāk izmantojot esošos cilvēku un ekonomiskos resursus, balstoties uz lauku un pilsētu vides un kultūras vērtībām, uz esošo apdzīvojuma struktūru un satiksmes infrastruktūru, atbilstoši Rīgas plānošanas reģiona stratēģijā noteiktajām prioritātēm un mērķiem, kā arī reģiona attīstības programmā noteiktiem pasākumiem.

Līdz ar nacionālā līmeņa plānošanas dokumentiem un pašvaldību plānošanas dokumentiem, reģiona telpiskais plānojums kopumā un tā II daļa - *Perspektīva* ir reģionālās attīstības plānošanas dokuments. Tās ievērošana nacionālā un vietējā līmenī sekmēs reģionālo attīstību valstī.

Rīgas plānošanas reģiona telpiskais plānojums stājas spēkā līdz ar tā apstiprināšanu Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomē.

1. No saistošiem dokumentiem izrietošie nosacījumi un ieteikumi

Reģiona telpiskās attīstības perspektīvas priekšlikumi par Rīgas reģiona telpas attīstību veidoti:

- pamatojoties uz Rīgas reģiona attīstības stratēģiju 2025 un saskaņā ar Rīgas reģiona attīstības programmu 2005.-2011.gadam;
- ievērojot nozīmīgākajos, laikā no 1990-to gadu vidus līdz 2005.gadam izstrādātos starptautiskos dokumentos ieteiktos telpas veidošanas principus un modeļus Eiropas un Baltijas jūras telpā;
- ievērojot Latvijas Nacionālā plānojuma izstrādes procesā izstrādātos atsevišķos, publicētos priekšlikumus;
- izmantojot pārējo Latvijas reģionu un Rīgas reģionā ietilpstošo administratīvo rajonu attīstības programmu un plānojumu ieteikumus;
- vērtējot Rīgas reģiona vietējo pašvaldību attīstības programmu un plānojumu ieteikumus.

1.1. Starptautiskie dokumenti

Eiropas telpiskās attīstības perspektīva

Eiropas Komisijas apstiprinātais rekomendējošu vadlīniju dokuments “*Eiropas telpiskās attīstības perspektīva*”¹ (ETAP) kā galvenos Eiropas telpas veidošanai izvirza šādus telpiskās attīstības modeļus/principus:

- *policentriskā attīstība* - ETAP nozīmīgākā telpiskās attīstības koncepcija, kas vērsta uz teritoriālās izlīdzinātības (kohēzijas) sasniegšanu, uzskatot, ka policentriskas urbānās sistēmas ir efektīvākas, ilgtspējīgākas un vairāk nodarīgas Eiropas reģionu ekonomikas un sociālās izlīdzinātības sasniegšanai. Modeli ieteikts izmantot veidojot vietējas, reģionālas, nacionālas, transnacionālas apdzīvotuma sistēmas;
- *sadarbība (partnerattiecības)*- pilsētu un lauku sadarbības nepieciešamība kā priekšnosacījums maksimāli efektīvai esošo resursu, galvenokārt infrastruktūras izmantošanai - visos līmeņos – vietējā, reģionālā, pārrobežu, transnacionālā;
- *integrācija* – dažādu infrastruktūras sistēmu savstarpēja integrēta veidošana gan vietējo un nacionālo apdzīvotuma sistēmu līmenī, gan transnacionālā līmenī, sadarbojoties viena reģiona valstīm vai pierobežas pašvaldībām;
- *sasniedzamības paaugstināšana* – balstoties galvenokārt uz sabiedriskā transporta lomas pieaugumu visos līmeņos, no vietējā līdz transnacionālam.

Īpašu uzmanību ETAP ieteic pievērst ES perifēro reģionu attīstīšanai.

ETAP nostādņu detalizācija un konkrētāku ieteikumu izstrādāšana notiek projektā *ESPON*². Tā pirmais publicētais ziņojums satur arī ieteikumus nākotnes telpiskās struktūras veidošanai, kā arī pirmos iecerētās Eiropas policentriskās urbānās struktūras uzmetumus. Baltijas jūras telpā noteikti četri galvenie izaugsmes areāli³. Tostarp ir arī Rīgas areāls. Lai tas šo perspektīvo statusu iegūtu, ir nepieciešams

¹ ESDP, European Spatial Development Perspective, Eiropas komisijas oficiāla publikācija, 1999, 19.lpp.

² ESPON, European Spatial Planning and Observatory Network, I ziņojums, 2004.

³ Metropolitan European Growth Areas (MEGA).

ievērojami paaugstināt Rīgas starptautiski nozīmīgo potenciālu, izvirzīt stratēģiski svarīgus telpiskās attīstības mērķus un tos sasniegt⁴.

ETAP ieteikumi Latvijai jārespektē kā ES dalībvalstij.

Agenda Baltic 21

Nozīmīgākais dokuments ilgtspējības principu ieviešanā Baltijas jūras valstu reģionālajā un vides politikā ir saskaņā ar globālo *Agenda 21*⁵ un tajā ietverto aicinājumu izstrādātā Baltijas jūras reģiona dienaskārtība 21.gadsimtam (*Agenda Baltic 21*). *Baltic 21* satur netiešus ieteikumus plānošanas jomā, kur galvenie ir:

- virzot ekonomisko un sociālo attīstību, vienlaikus jānodrošina dabas vides un kultūras mantojuma aizsardzība un saglabāšana;
- plānošanas procesā jānodrošina sabiedrības iesaistīšana, savstarpējas partnerības un pakārtotības principu respektēšana;
- jāveicina katra no reģiona apvidiem konkurētspēja ES un pasaulē, vienlaikus veicinot sociālo un ekonomisko apstākļu izlīdzināšanos starp vairāk un mazāk veiksmīgiem apvidiem, kā arī starp pilsētām un laukiem.

Agenda Baltic 21 prasības atbilst globālās *Agenda 21* prasībām, kuru Latvija atzinusi kā ANO dalībvalsts.

Vīzijas un stratēģijas ap Baltijas jūru (VASAB)

Projekts *Vīzijas un stratēģijas ap Baltijas jūru (VASAB)* tika uzsākts 1992.gadā kā *Agenda Baltic 21* papildinājums, lai iezīmētu ilgtspējīgu vides attīstību atbalstošas plānošanas vadlīnijas. Projekts ir attīstījies par pastāvīgi darbojošos institūciju, kas izstrādājusi/ierosinājusi virkni savu, kā arī *Interreg IIIB* ietvaros īstenotu projektu⁶. Plašā kontekstā Baltijas jūras reģiona attīstības iespējas/principi skatīti *VASAB-2010 (1994) un VASAB-2010+ (2001)*. *VASAB* galvenā loma - Baltijas jūras valstu telpas attīstības politiku sasaiste savstarpēji un ar ES politikas nostādņiem, un kopējai politikai atbilstošu projektu izstrādāšanas iespēju meklēšana, piemēram, caur *Interreg* projektiem.

VASAB-2010 vēl pirms ETAP publicēšanas izstrādāja priekšlikumus policentriska Baltijas jūras telpas pilsētu tīkla attīstībai tā augstākā karkasa līmenī un norādīja nepieciešamību stiprināt pilsētu – lauku saikni. Ieteikts veidot sistēmu, kas atbilstu šādiem kritērijiem:

- būtu konkurētspējīga un spētu radīt pievienoto vērtību, sadarbojoties BJR un Eiropas telpā;
- būtu spējīga nodrošināt Baltijas jūras reģiona telpisko līdzsvarotību;
- būtu spējīga nodrošināt tādu saikni starp pilsētām un lauku teritorijām, kas veicinātu/atbalstītu tautsaimniecību un vides sabalansētību lauku reģionos;
- piedāvātu iedzīvotājiem un investoriem atraktīvu vidi.

⁴ Novērtēts, ka starp 64 Eiropas funkcionālajām pilsētzonām Rīga ieņem 61.vietu, atpaliekot no Tallinas un Viļņas. ESPON projekts 1.1.1, 3.Pētījuma starpziņojums.

⁵ 1992.gada Apvienoto nāciju Vides attīstības konferences noslēguma dokuments.

⁶ Tostarp projekti *VASAB 2010+*, *Matros* (jūras transporta), *SuPortNet* (jahtu ostu), *USON* (pilsētu sistēmas un tīklošanās).

Šajos ieteikumos Baltijas reģiona pilsētu tīkla karkasā iekļautas Rīga, Liepāja un Daugavpils atbilstoši Eiropas pilsētas, Baltijas jūras reģiona pilsētas un pārrobežu nozīmes centra statusā.

VASAB-2010+ (2001) detalizē VASAB-2010 nostādnes. Analizēti sociālās un ekonomiskās, vides un dabas vides jautājumi, kā arī telpiskās struktūras jautājumi. Cita starpā atzīmēts, ka BJR jāpaaugstina urbāno reģionu konkurētspēja; jānovērš attīstības koncentrēšanās dažos urbānajos centros; jāveicina monocentrisko urbāno struktūru pārtapšana decentralizētās, procesu saistot ar spēcīgas publiskās transporta sistēmas attīstīšanu; jānovērš/jāierobežo pilsētu „izplūšana” (*urban sprawl*); lauku areālos jāstiprina pilsētu spēja darboties izaugsmes veicinātāju lomā; jāveido saikne starp dabas un vides aizsardzības un attīstības prioritāro virzienu pasākumiem/prasībām.

Izstrādātā *telpiskās attīstības rīcības programma* Baltijas jūras telpai, ieteic sešus galvenos virzienus transnacionālai sadarbībai - urbāno reģionu sadarbība; Baltijas jūras reģiona (BJR) transnacionālajai integrācijai stratēģiski nozīmīgas attīstības zonas; BJR iekšējai integrācijai un integrācijai pārējā Eiropā nozīmīgas transporta saiknes; lauku areālu dažādošana un stiprināšana; transnacionāla zaļā tīklojuma attīstīšana; piekrastes zonu un salu integrēta attīstība.

Baltijas Palete

Baltijas Paletes projekts (1999-2000) izstrādāts kā Baltijas jūras centrālajā daļā pastāvošo galvaspilsētu – Stokholmas, Helsinku, Sankt-Pēterburgas, Tallinas un Rīgas reģionu sadarbības tīklojuma kopīgs lolojums. Izstrādāta rīcības programma, kas paredz kopīgu pieeju infrastruktūras attīstības, telpas plānošanas, vides aizsardzības un ekonomikas attīstības jautājumu risināšanai.

Baltijas Paletes tīklojuma ietvaros izstrādāts projekts “*Baltijas Palete II*” (2004), kurā viens no sešiem apakšprojektiem ir *policentriskā platforma*. Tam ir vistiešākā saistība ar Rīgas reģiona telpisko plānojumu. Policentriska idejas pamatojumā norādīts, ka:

- policentriska attīstība uzlabo/rada priekšnosacījumus uzņēmumu augšanai, veidojot vidi, kas samazina ar pārbraucieniem (transportu), informāciju, kontaktiem, mārketingu, tirdzniecību, sakariem un izplatīšanu saistītas darbības izmaksas, kā arī veicinot ekonomikas specializēšanos;
- policentriska attīstība veicina reģionu līdzsvarotu izaugsmi, ilgtspējīgas sociālās, ekonomiskās un vides veidošanos. Apvienojot vairāku mazāku centru aktivitāti, piesaistot plašāku ģeogrāfisku telpu (teritorijas), darbojoties tīklojumos, var nodrošināt efektīvākus sociālos pakalpojumus, transporta infrastruktūru utt., vienlaikus nodrošinot ilgtspējīgu dabisko teritoriju izmantošanu.

Projektā izskatīti visu Baltijas Paletes tīklojumā iesaistījušos metropoļu reģionu policentriskās attīstības modeļi. Rīgas reģions tajā skatīts kā piemērs morfoloģiski monocentriska, ar monocentrisku visu veidu saikņu, bet hierarhisku apakšcentru struktūru, pārveidošanai par policentriski strukturētu reģionu. Projektā publicētais modelis izstrādāts, pārveidojot/papildinot Rīgas rajona plānojuma priekšlikumu.

Baltijas Paletes II priekšlikums par iespējamo Rīgas reģiona policentrisko attīstību izmantots, izstrādājot šo Rīgas reģiona telpiskās attīstības perspektīvu.

1.2. Latvijas dokumenti

Reģionālās politikas pamatnostādnes

Reģionālās politikas pamatnostādņēs definēti valsts reģionālās politikas galvenie principi, mērķi, prioritātes un rīcības virzieni⁷.

Izvirzīti šādi mērķi:

- 1) Latvijas un tās reģionu attīstības līmeņa tuvināšana Eiropas valstu līmenim;
- 2) Latvijas un tās reģionu konkurētspējas pieaugums pārējo Eiropas Savienības reģionu vidū;
- 3) līdzvērtīgu dzīves, darba un vides apstākļu nodrošināšana valsts iedzīvotājiem visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību;
- 4) līdzvērtīgu uzņēmējdarbības priekšnosacījumu radīšana visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību;
- 5) Rīgas starptautiskās konkurētspējas palielināšana.

Noteikts, ka pamatnostādņēs izvirzīto mērķu sasniegšana notiks, izmantojot reģionālā fonda līdzekļus, valsts investīcijas un budžeta līdzekļus, ES struktūrfondu līdzekļus.

Nacionālais plānojums

Nacionālais plānojums patlaban tiek izstrādāts. Publicēti un saistoša dokumenta spēku savulaik ieguvuši vienīgi priekšlikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām⁸. Kā tādas izdalītas auglīgas (zemes kvalitātes novērtējums ir augstāks par 50 ballēm), parasti meliorētas, zemes vienlaidus platībās, kas pārsniedz 50 ha, un polderu zemes.

HABITAT II

Latvijas Nacionālais ziņojums ANO pasaules konferencei par cilvēkapmetnēm *HABITAT II* (1996) par Latvijas apdzīvojuma veidošanas mērķi izvirza *līdzsvarota, policentriska apdzīvoto vietu tīkla veidošanu, aktivizējot vidēja lieluma pilsētas un ar tām saistītos attālos lauku apvidus un īpaši veicinot tādu pasākumu īstenošanu, kas veido pamatu ilgtspējīgai apdzīvoto vietu un teritoriju attīstībai*. Gandrīz 10 gadu laikā nekādas rīcības valdības akceptētā dokumentā izvirzītā mērķa īstenošanai nav veiktas.

Rajonu teritorijas plānojumi

No Rīgas reģionā ietilpstošiem administratīvajiem rajoniem spēkā esošs teritorijas plānojums ir Rīgas un Limbažu rajonam, tas tiek izstrādāts Tukuma un Ogres rajonam. Jauns plānojums 2006.gadā tiek izstrādāts arī Limbažu rajonam. Turpmāk tekstā detalizētāk apskatītais Ogres un Rīgas rajona plānojuma ieceres un nosacījumi.

⁷ RAPLM, 2004. Apstiprinātas ar MK 02.04.2004. rīkojumu Nr.198.

⁸ Nacionālā līmeņa teritorijas plānojuma saistošā daļa “Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas”, galīgā redakcija un atbilstošie MK 09.12.2003. noteikumi Nr.684 “Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām”.

Ogres rajona teritorijas plānojumā (2004) izvirzīta nākotnes vīzija nesatur norādes par iecerēm rajona telpas veidošanā. Tādu nav arī vīzijas skaidrojumā. Tajā minēti virkne teritorijas attīstību nodrošinoši struktūrelementi un faktori (tehniskā un sociālā infrastruktūra, vides kvalitāte, ekonomikas izaugsme) un norādīti vēlamie to izaugsmes rādītāji, bet starp rādītājiem nav tādu, kas kaut pastarpināti liecinātu par veicamiem telpas attīstīšanas pasākumiem.

Teritorijas pašreizējā izmantošana raksturota aprakstoši, teritorijas izmantošana perspektīvā – pēc zemes izmantošanas veidiem, norādot tiesību un normatīvajos aktos katram veidam noteiktos aprobežojumus. Ieteikumi par zemes izmantošanu nav saistīti ar rajona teritorijas kā kopuma telpisko attīstību.

Rīgas rajona teritorijas plānojumā (2001)⁹ definētajā nākotnes vīzijā rajona attīstības iespējas formulētas tās tieši saistot ar rajona izvietojumu ģeogrāfiskajā telpā Rīgas reģiona sastāvā.

Analizējot esošo situāciju, tās atsevišķi elementi skatīti kā telpiskās struktūras sastāvdaļas, bet to attīstības tendences saistītas ar iespējamo ietekmi uz rajona telpas attīstību. Īpaša vērība veltīta apdzīvojuma struktūras un transporta attīstībai. Ievērtēts darbs, kas veikts projekta *Baltijas Paleta II* (sk. iepriekš) ietvaros. To tālāk attīstot, veidots apdzīvoto vietu hierarhijas modelis:

- *“Rīga – metropoles funkcijas – valsts, reģiona un rajona administratīvais centrs, ekonomiskais centrs, zinātnes, kultūras, izglītības, tūrisma, sporta, tirdzniecības, izstāžu un gadatirgu centrs; mājokļa funkcijas; darba vietas;*
- *Pierīga – ar Rīgu tieši saistītā telpa: Jūrmala un Rīgas rajona pagastu teritorijas, kurām ir izteikta saistība ar Rīgu. Rīgas papildināšanas un atslogošanas funkcijas un vietējie attīstības uzdevumi. Brīvo telpu nodrošināšana un ilglaicīga uzturēšana (dabas resursu nodrošināšana dzīves kvalitātei);*
- *Pierīgas attīstības centri – kuri ir nepieciešami, to funkciju uzņemšanai, kas prasa zināmu koncentrāciju (Olaine, Baloži, Salaspils, Vangaži, Saulkrasti);*
- *pārējā reģiona attīstības telpa ar daudzfunkcionāliem reģiona attīstības centriem (decentralizētas koncentrācijas reģiona apakšcentriem) vainagā ap Rīgu, nepārsniedzot 60-100 km attālumu (Jūrmala, Tukums, Ogre, Sigulda un ar Rīgas aglomerāciju saistītie pārējie¹⁰ centri – Jelgava u.c.);*
- *vietējie attīstības centri – pagastu teritorijas plānojumos noteiktie: vietējās blīvi apdzīvotās vietas; vietējie apakšcentri; citas apdzīvotas vietas (viensētu puduriem, viensētas).*

Skatot apdzīvojuma struktūras attīstību, norādīts, ka tā nozīmē ne tikai centru attīstību, bet gan vienotas sistēmas ar saviem struktūras elementiem un funkcionālām saiknēm attīstīšanu. “Būtiska nozīme šeit ir transportam. Pieaugot automobilizācijas līmenim, tāpat ir jāpieaug arī labiekārtotu vietējo ceļu tīkla blīvumam un jāpalielina ievadu skaits Rīgā. Tāpat reģionā jāveido ātrgaitas ceļu tīkls, nodalot to no esošā, kam paliks vietējā nozīme. Dublēto ceļu apkalpes zonā sagaidāma intensīvāka urbanizācija. Šī problēma Rīgas rajonam jārisina kopīgi ar Rīgu un citu rajonu pašvaldībām. Jāattīsta arī vietējais ceļu tīkls.

Jāsaglabā (jārezervē) teritorijas dzelzceļa attīstībai perspektīvā, kas arī ir svarīgs apdzīvojuma struktūru veidojošs faktors.

⁹ Rīgas rajona plānojums (līdz 2003.gadam) ar grozījumiem. Rīga, 2001.

¹⁰ Domāti ārpus Rīgas reģiona administratīvajām robežām esošie centri.

Jāpieņem, ka transporta līdzekļu skaita un plūsmu palielināšanās (faktiski dubultošanās) ir viena no noteiktākajām prognozēm, kas radīs nepieciešamību būvēt jaunus ceļus. Tāpēc zemes izmantošanas plānos jāparedz ceļiem nepieciešamās teritorijas, arī turpmākās izpētes teritoriju veidā, kā rezervācijas tālākam laika periodam.

Jārada noteikumi un citi instrumenti, kas būtu pietiekoši efektīvi, lai novērstu lielu vienlaidu apbūves masīvu veidošanos Pierīgā, un tajā pašā laikā veicinātu mozaīkveida ainavas saglabāšanos un spētu aizsargāt piepilsētas zaļo joslu kā ilglaicīgu sistēmu”.

Rīgas rajona pašvaldībām ieteikts:

- „Rīgas rajona vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos apdzīvojuma struktūru plānot kā daudzcentru metropoles reģiona sastāvdaļu;
- rajona un vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānos iestrādāt mozaīkveida apdzīvojuma struktūru ar zaļās joslas nodalījumu (dabas pamatnes) saglabāšanu;
- plānot reģiona līmenī (kopā ar Rīgas pilsētu) ievadu skaitu palielināšanu Rīgā;
- reģionā izveidot no vietējiem ceļiem atdalītu ātrgaitas ceļu tīklu;
- rezervēt teritorijas transporta infrastruktūras (ceļi, dzelzceļš) attīstībai perspektīvā;
- saglabāt lauku apdzīvotību, lauku vidi un ainavu sabiedrības atpūtai, tūrismam, nākamajām paaudzēm;
- veicināt (sociālās) infrastruktūras attīstību.”

Vietējo pašvaldību plānojumi

Vietējo pašvaldību plānojumi izstrādāti un ir spēkā Rīgas rajonā – 43%, Tukuma rajonā – mazāk kā 20%, Limbažu un Ogres rajonā – mazāk kā 10% pašvaldību¹¹. 2005.gada beigās pieņemts Rīgas pilsētas teritorijas plānojums. Tiek veikti Jūrmalas teritorijas plānojuma grozījumi.

Lauku pagastu teritoriju plānojumos apdzīvojuma veidošanas un infrastruktūras attīstīšanas jautājumi skatīti šauri, neizvērtējot visus apdzīvojuma elementus un to sasaisti ar kaimiņu pašvaldību, rajona un reģiona līmeņa apdzīvojuma un infrastruktūras attīstīšanas iecerēm.

Rīgas pilsētas teritorijas plānojums (2005) izstrādāts Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam sastāvā. Stratēģijas ietvaros izstrādātajās “Pamatnostādnes Rīgas teritorijas plānošanai”, akcentējot pilsētas teritorijas plānošanas kā stratēģijas īstenošanas instrumenta lomu, citu starpā izvirzītas šādas nostādnes:

- Rīgai ir jāizvairās no jaunu, neurbanizētu teritoriju apgūšanas, tā vietā priekšroku dodot degradēto un citu jau urbanizēto, bet neefektīvi izmantoto teritoriju revitalizācijai un attīstībai;
- Rīgai ir jāmēģina kontrolēt savas morfoloģiskās pilsētas (pilsēta tās administratīvajās robežās + blīvi apbūvētās pilsētai pieguļošās teritorijas) izplešanās, palielinot celtniecībai izmantojamas zemes piedāvājumu pilsētā, aktivizējot neizmantotās teritorijas un izmantojot uz telpas ekonomiju vērstas celtniecības metodes, attīstot celtniecībai izmantojamas zemes transporta

¹¹ Pārskats par teritorijas plānojumu izstrādi plānošanas reģionos, rajona un vietējās pašvaldībās 2004.gadā. RAPLM informācija. Latvijas Vēstnesis, 07.04.2005.

mezglu un dzelzceļa staciju tuvumā, veicinot pilsētu iekšējo attīstību, paaugstinot dzīves un mājokļu kvalitāti pilsētas teritorijā, iespēju robežās saglabājot un uzlabojot esošās ekosistēmas.

Šajās nostādnēs paustā norobežošanās no Rīgas funkcionēšanai nepieciešamā un lielā mērā Rīgas/rīdzinieku vajadzībām izmantotā piepilsētas areāla jautājumu risināšanas, aptuveni formulētie zemes atļautās izmantošanas noteikšanas principi ir noteikuši Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma ievirzi. Plānojumā nav pietiekami izstrādāti jautājumi, kas skar Rīgas un Rīgas reģiona kopīgās intereses, tostarp Rīgai vitāli nepieciešamu reģiona teritoriju izmantošanu un iespējamo attīstību, tā izstrādes procesā nav aktivizējusies sadarbība ar Rīgas rajona pašvaldību, kura tieši uzrauga piepilsētas (Pierīgas) attīstību, kā arī ar pārējām reģiona pašvaldībām.

Galvenās atziņas

Visos izskatītajos starptautiskajos dokumentos akcentēta vienā ģeogrāfiskajā telpā atrodošos administratīvo vienību sadarbības nepieciešamība.

Visos izskatītajos starptautiskajos un Latvijas dokumentos atbalstīti līdzīgi telpas attīstības pamatprincipi. Kā prioritātes izvirzīts atbalsts ilgtspējīgai attīstībai un līdzsvarotībai un policentriskam (daudzcentru) telpiskās struktūras modelim.

Starptautiskajos dokumentos sniegtie policentriskās attīstības priekšlikumi adresēti liela mēroga telpiskām struktūrām, skatot augstākā līmeņa elementu attīstību un pamatojas galvenokārt uz blīvi apdzīvotās, urbanizētās teritorijās gūtu pieredzi. Starptautisko dokumentu tiesiskais spēks ir ierobežots – prezentējošo institūciju dalībnieki (valstis, pašvaldības) tos var izmantot kā vadlīnijas, izstrādājot savus atbilstošos dokumentus, kas skar ģeogrāfiskās un dzīves telpas attīstību.

Latvijas dokumenti ir adresēti dažāda mēroga telpiskajām struktūrām, bet vairumā gadījumu skata relatīvi sīka mēroga struktūru attīstību. Tiem ir atšķirīgs tiesiskais spēks¹², tie jāīsteno teritorijā (valstī), kuras vidējais apdzīvotības blīvums ir ievērojami zemāks nekā Rietum- un Centrāleiropā un kurai ir atšķirīga straujajā urbanizēšanās periodā pēc II pasaules kara īstenotās teritoriju plānošanas un plānojumu realizācijas politikas un prakses pieredze.

¹² Nacionālajam, reģionu, rajonu teritoriju plānojumiem – vadlīniju, pašvaldību – tiesību un normatīva akta.

2. Attīstības perspektīvas nostādnes

2.1. Telpiskā plānojuma nozīme un iespējas

Ilgtspējīga attīstība

Ilgtspējīga attīstība ir tāds pārmaiņu process, kura gaitā tagadnes vajadzību apmierināšana nenotiek, samazinot/iznīcinot nākošo paaudžu iespējas apmierināt viņu vajadzības. Ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana ir nostādne un vienlaikus prasība, uz kuru pamatojoties izstrādāti visi iepriekš minētie (sk. 1.nod.) telpiskās attīstības politikas dokumenti.

Rīgas reģionā attīstības ilgtspējības sasniegšana prasa saskanīgu rīcību, izvirzot mērķus un vienlaikus darbojoties, lai:

- nodrošinātu augstu un stabilu ekonomikas pieaugumu, pietiekamu darba vietu daudzumu un dažādību;
- samazinātu sociālo noslāņošanos un nodrošinātu visiem līdzvērtīgas sociālās iespējas;
- nodrošinātu vides aizsardzības prasību ievērošanu;
- ieviestu dabas resursu, it īpaši neatjaunojamo resursu, taupīgas izmantošanas principu.

Minēto mērķu īstenošana iespējama, ja nodarbinātības, sociālās un tehniskās infrastruktūras, mājokļu, vides aizsardzības, kā arī investīciju piesaistes politikas, to ietvaros izstrādātās programmas, stratēģijas u.tml. orientējas uz ilgtspējīgas attīstības veicināšanu pēc būtības, mazāk respektējot nozares intereses vai šīsdiēnas vajadzību apmierināšanu, vairāk – sabiedrības attīstības mērķus plašā kontekstā. Reģionālās attīstības un telpiskās plānošanas politikām pēc definīcijas ir jālīdzsvaro un savstarpēji jāasaista sabiedrības dažādie mērķi un prasības. Šāda līdzsvarošana ir auglīga, t.i., reāli veicina reģionālās izlīdzinātības sasniegšanu un sabiedrības dzīves telpas līdzsvarotu attīstību, ja nozaru un teritoriālo vienību attīstības politikas sakņojas kopīgā vērtību un pamatprincipu kopumā un grib īstenot vienus un tos pašus mērķus.

Telpiskais plānojums piedāvā principus un telpisko struktūru attīstības virzīšanai pa ilgtspējības ceļu. Ar saturu tā jāpiepilda, īstenojot dažādas attīstības politikas.

Reģiona identitāte un izlīdzinātības princips

Spilgtākā Rīgas reģiona identitātes iezīme Latvijas mērogā ir tā galvaspilsētas reģiona funkcija un kapacitāte, kura galvenajās – cilvēkresursu, cilvēkkapitāla un ekonomikas potenciāla – jomās gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi ievērojami pārsniedz citu Latvijas reģionu kapacitāti. Starptautiskā līmenī Rīgas un tās reģiona kapacitāte atzīta par atbilstošu izvirzīšanai potenciāla MEGA centra statusam Eiropas policentriskās attīstības priekšlikuma I variantā¹³. Salīdzinot ar minētajā priekšlikumā par “nobriedušām” Eiropas līmeņa metropolēm atzītiem centriem, Rīgas/Rīgas reģiona nodrošinājums un spēja darboties starptautiski nozīmīga centra lomā ir ievērojami zemāka un, gatavojoties/uzņemoties šādu lomu, Rīgai/Rīgas reģionam jāpaaugstina gan tehniskās, gan sociālās infrastruktūras kvalitāte un piesātinājums (jāpaplašina piedāvājums).

¹³ Sk. 2.piezīmi 5.lpp.

Reģiona izlīdzināšanās uz augšu neapšaubāmi cels valsts prestižu un ir izdevīga nacionālās ekonomikas izaugsmei, bet, ja vienlaikus valsts iekšienē nenotiek atbilstoši strauja citu reģionu izaugsme, var palielināt distanci starp Rīgas un pārējo Latvijas reģionu attīstības rādītājiem. Stiprinot Rīgas reģiona identitātes spilgtāko iezīmi – galvaspilsētas spēju izpildīt starptautiskas metropoles funkciju, draud iespēja nonākt konfliktā ar izlīdzinātības principu nacionālajā mērogā. Iespējamais konflikts novēršams, saskaņojot valsts reģionālo un Rīgas reģiona attīstības politiku, ievirzot Rīgas reģiona attīstību gultnē, kas vienlaikus respektē/sniedz atdevi izlīdzinātības principa īstenošanai starptautiskā un nacionālā līmenī.

Subsidiaritātes princips un sadarbības nepieciešamība

Fiziskās telpas un sociālās struktūras sakārtošanas/pilnveidošanas ilgtermiņa priekšlikumu īstenošana prasa iesaistīt dažādus partnerus – visu līmeņu pārvaldes institūcijas, privāto sektoru, dažādas NVO un neformālas iedzīvotāju apvienības, veicināt sakarus gan pa vertikāli, gan horizontāli. Tas prasa izkopt sadarbības praksi, spēju uzticēties, savstarpējas labvēlības gaisotni, bet prasa arī zemāko līmeņu spēju pieņemt/pakļauties augstāko līmeņu lēmumiem, tāpat kā augstāko līmeņu spēju uzticēt zemākiem līmeņiem risināt uzdevumus un pieņemt lēmumus jautājumos, kas ietilpst to kompetencē.

2.2. Reģiona ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumi

Kritiskās masas uzturēšana un pārmantojamība

Teritoriju/apdzīvotu vietu attīstības iespējas noteic t.s. “kritiskās masas” esamība/neesamība, vispirms pieejamais zināmas iemaņas apguvušā darbaspēka daudzums. Stratēģiskais uzdevums reģionālās attīstības līdzsvarošanai ir virzīt resursus tādu teritoriju/apdzīvotu vietu attīstīšanai, kuru kritiskās masas sākotnējais apjoms ir pietiekams, lai, uzlabojot infrastruktūru un piesaistot papildus investīcijas, veidotos konkurētspējīgi centri, kas spēj pozitīvi ietekmēt (veicināt) apkārtējo teritoriju attīstību. Stratēģiskā uzdevuma izpratne/izpilde īpaši nozīmīga, pastāvot ierobežotai cilvēkresursu pieejamībai,

Kritiskā masa piemīt ne tikai cilvēkresursiem, bet arī apdzīvoto vietu fiziskajai struktūrai – apbūvei, ielu un ceļu tīklam, tehniskajai infrastruktūrai. Arī šo elementu apjoms un kvalitāte nosaka apdzīvotās vietas spēju darboties kā centram un laiku/ieguldījumu apjomu, kas tiks patērēts/būs nepieciešams noteiktam līmenim vajadzīgās konkurētspējas sasniegšanai.

Vērtējot kritiskās masas aspektos, labāki priekšnosacījumi drīzākai vēlamā rezultāta – reģiona līdzsvarotas attīstības – sasniegšanai veidosies, atbalstot tās vietas, kas jau sekmīgi piesaista/apgūst ieguldījumus, rada jaunas darba vietas un produktus ar augstāku pievienoto vērtību un tādējādi nodrošina iedzīvotāju skaita stabilitāti. Parasti, un Rīgas reģions nav izņēmums, šāda veida priekšnosacījumi izveidojušies/veidojas jau zināmu attīstības līmeni sasniegušos centros, īpaši tajos, kurus ar apkārtējiem lauku apvidiem un mazākām lauku apdzīvotām vietām saista pietiekami blīvs un kvalitatīvs ceļu un sakaru tīkls un sabiedriskais transports. Minētie apsvērumi izvirza pārmantojamību par vienu no ilgtspējīgu attīstību veicinošiem faktoriem.

Sasniedzamības paaugstināšana un noturība (ilgtspējība)

Labā sasniedzamība ir vispāratzīta par būtisku jebkuras teritorijas kā veseluma un tās atsevišķu apvidu dinamiskai attīstībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai. Latvijas perifēriālais novietojums Eiropas ģeogrāfiskajā telpā nosaka ilgāku laika patēriņu Rīgas reģiona sasniegšanai no Eiropas centrālās daļas nekā vairuma citu Eiropas reģionu sasniegšanai. Savukārt salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, Rīgas reģiona starptautiskā sasniedzamība ir augstāka.

Ieviešot tiešo gaisa satiksmi maršrutos Rīga – Eiropas galvaspilsētas, laika patēriņš Rīgas reģiona sasniegšanai no Briseles pielīdzinājies citu Ziemeļeiropas valstu galvaspilsētu reģionu sasniegšanai vajadzīgajam. Ar citiem transporta veidiem (dzelzceļš, autotransports) tas ir lielāks nekā laiks līdzīgā attālumā izvietotu Ziemeļvalstu reģionu sasniegšanai¹⁴. Attāluma noteiktais lielākais nekā no Eiropas centrālās daļas reģionu centriem laika patēriņš objektīvi pastāv un saglabāsies arī nākotnē. To iespējams/vēlams samazināt, veidojot modernajām iespējām atbilstošu transporta infrastruktūru.

Reģiona iekšējā sasniedzamība ir kontrastaina. Pastāvot dispersam apdzīvojumam, nelielo, dispersi izvietoto lauku apdzīvoto vietu "tuvināšana" pakalpojumiem un nodarbinātības centriem ir viens no izšķirošajiem vēsturiskā apdzīvojuma veida saglabāšanas jautājumiem. Lauku teritoriju attīstības dinamisma palielināšanai nozīmīga ir ne tikai lielo centru, bet arī dažādo lauku centru savstarpējā, tiešā sasniedzamība. Savukārt reģiona darboties spējai starptautiska centra lomā nozīmīga ir lielo centru savstarpējās un galvaspilsētas sasniedzamības uzlabošana.

Sasniedzamības ilgtspējības nodrošināšanai nozīmīga ir dažādu transporta veidu, sakaru un enerģijas pārvades līniju savstarpējā savietojamība, dublēšanas un aizstāšanas iespēju nodrošināšana.

Vides kvalitāte

Apkārtējā fiziskā vide – zeme, ūdeņi, gaiss – ir pašvērtība, kas nodrošina jebkuras sabiedrības eksistenci. Tas ir resurss ar noteiktu ekonomisku un sociālu vērtību, ko izmanto gan kā ražošanas pamatlīdzekli un darba priekšmetu, gan kā "locus standi" – jebkuru ēku un būvju izvietojuma/pastāvēšanas vietu, pilsētu apkārtnē arī to komunālās saimniecības darboties spējas nodrošināšanai un iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanai un atpūtai.

Rīgas reģionā pašlaik vienlīdz spēcīgi izpaužas divas tendences:

- dabas un cilvēku veidotās vēsturiskās vides saglabāšanas un aizsardzības, ko pauž sabiedriskā doma un atsevišķu pārvaldes institūciju pārstāvji un veic pašvaldības ar ES fondu atbalstu uzlabojot gaisa un ūdens kvalitāti, augsnes tīrību, organizējot atkritumu saimniecību, kā arī kopjot publiskos stādījumus;
- pastāvošās vides aktīvas pārveidošanas, ko bieži attīstības vārdā, bet nepietiekami izvērtējot pasākumu sekas, neskatot to ietekmi plašāk, īsteno privātie investori ar pašvaldību institūciju piekrišanu.

Reģiona attīstībai nozīmīgi atrast kopsaucēju, sabalansēt vides saglabāšanas/ aizsardzības/uzlabošanas un sociālās/ekonomiskās attīstības intereses/ vajadzības.

¹⁴ Nordic Peripherality in Europe. Klaus Spiekermann, Hallgeir Aalbu. Nordregio, Sweden, Stockholm, 2004.

Attīstības virzītāj spēku esamība

Telpas fiziskie elementi – infrastruktūra, apdzīvotās vietas – ir arī telpiskās attīstības virzītāj spēki, kuru galvenais uzdevums ir kalpot par pamatu/balstu ekonomikas struktūrelementu izvietojuma līdzsvarošanai reģiona teritorijā. Virzītāj spēkiem vienlaikus jāveicina Rīgas reģiona lomas pieaugums starptautiskajā līmenī, Latvijas reģionu izlīdzināta attīstība un Rīgas reģiona attālo lauku areālu atdzīvināšana.

Aktīvas pilsētu – lauku, lielpilsētas – mazpilsētu partnerības veidošanās reģiona iekšienē papildina telpas fizisko elementu pārkārtošanas ietekmi. Partnerība paātrina saikņu izveidošanos/pastāvēšanu un veicina dažāda veida savstarpējās saiknes:

- mājas – darba, mājas – pakalpojumu piedāvājuma/saņemšanas vietas;
- hierarhiskās starp apdzīvojuma centriem (nacionāla – reģionāla – vietēja līmeņa centri);
- ražošanas starp lauku – pilsētu vai lielpilsētas – mazpilsētu uzņēmumiem;
- lauku telpas piedāvāšanas/apgūšanas pilsētu publiskām vajadzībām;
- starp pašvaldībām u.c. institucionāliem, ekonomiskiem un sociāliem partneriem.

Regulāru, noturīgu saikņu pastāvēšana savukārt ir reģionu vienojošo funkciju intensitātes un nozīmīguma palielināšanās priekšnosacījums.

Tādas īpaši ir sadarbības saiknes teritoriju pārvaldībā kopēju vajadzību nodrošināšanai, kopēju problēmu risināšanā un reģiona attīstīšanā. Piemēram, mājokļu, darba un pakalpojumu nodrošināšanā reģiona telpā; iedzīvotāju sabiedriski un saimnieciski motivētas pārvietošanās nodrošināšanā reģiona telpā, kas pamatā balstās uz sabiedrisko transportu,

3. Reģiona vēlamā telpiskā attīstība

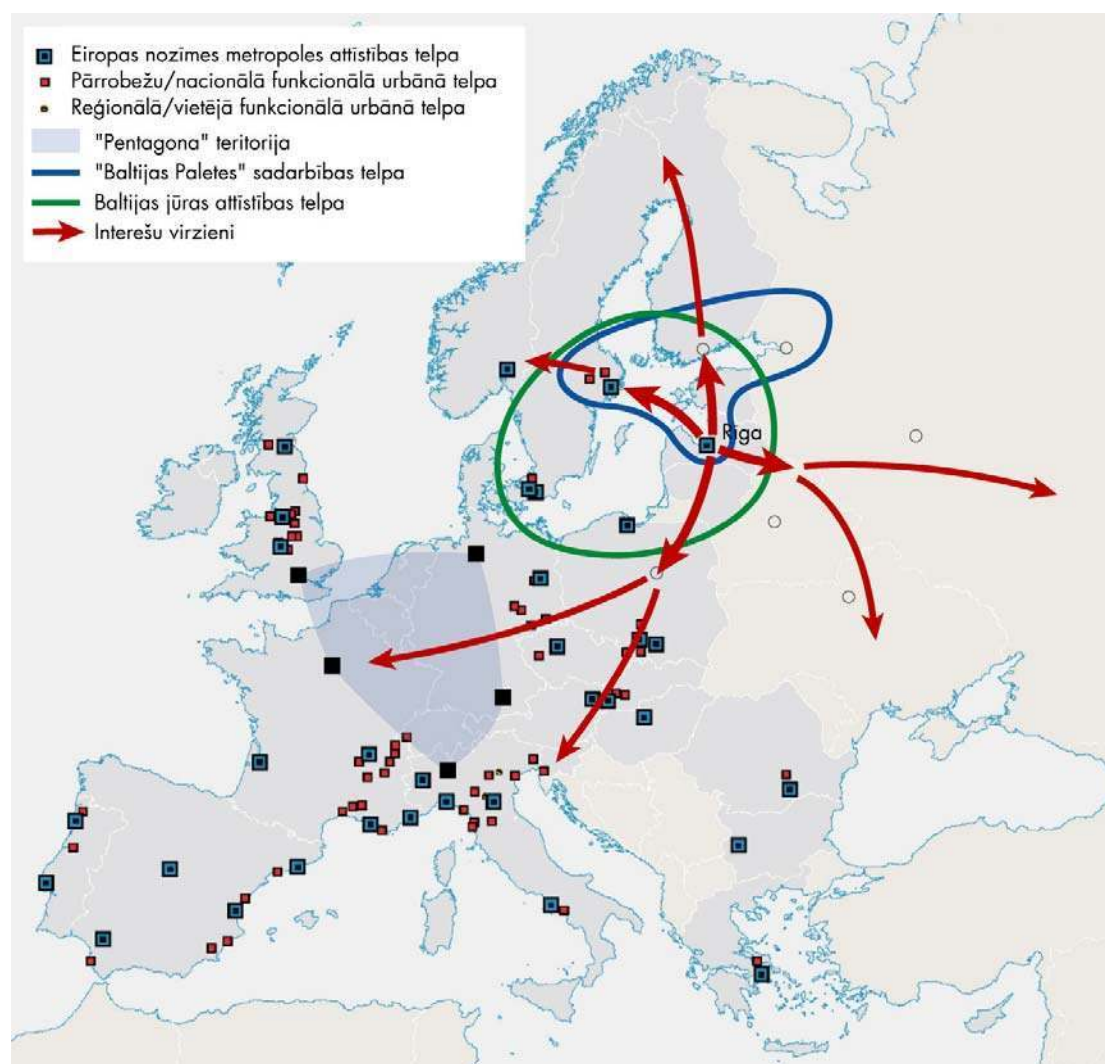
3.1. Izvēlēta stratēģija

3.1.1. Attīstības stratēģiskie virzieni

Rīgas reģiona attīstības stratēģija (2001.) nosaka, ka labvēlīgās un nelabvēlīgās reģiona attīstības iezīmes ir jāizmanto vai jāierobežo trīs galvenajos attīstības virzienos. Šis nosacījums tiek ievērots arī, izstrādājot reģiona telpiskās attīstības priekšlikumus. Šie virzieni ir:

Integrēta attīstība un konkurētspēja

Rīgas reģions ir strauji augošs metropoles reģions ar lielu attīstības potenciālu, un tam ir jāiegūst starptautiska ietekme (3.1.att.). Rīgas reģiona sekmes citu Eiropas reģionu sacensībā noteiks tā spēja veidot un īstenot politiku, kas nodrošina konkurētspējas pietiekami strauju pieaugumu ekonomikā, balstoties uz cilvēkkapitāla vairošanu un vides kvalitāti.

3.1. attēls. Rīgas reģions Eiropas metropoļu reģionu tīklā

Reģiona konkurētspējas priekšnosacījumi ir:

- dinamiska un daudzveidīga uzņēmējdarbība vienotā reģiona telpā;
- starptautiskam līmenim atbilstošs pakalpojumu centru tīkls;
- izglītības un pētniecības centru un perspektīvu tautsaimniecības nozaru un uzņēmējdarbības virzienu attīstīšana reģionā, veidojot labvēlīgu vidi uz zināšanām un pētniecību un modernām tehnoloģijām balstītai un inovatīvai ražošanai ar augstu pievienoto vērtību;
- kvalitatīva sakaru un informācijas tehnoloģija, enerģijas un vides infrastruktūra;
- attīstīti starptautiskie transporta sakari un ar tiem saistītās infrastruktūra;
- droša, ērta, videi draudzīga un savstarpēji saistīta reģiona sabiedriskā transporta sistēma;
- ērta, droša un ātra sasniedzamība, pamatojoties uz Latvijas un Eiropas tīklos integrētiem transporta mezgliem.

Ilgspējīga attīstība

Rīgas reģionam ir jāveidojas par iekšēji spēcīgu funkcionālo telpu ar ilgtspējīgu tautsaimniecību un augsti kvalitatīvu dzīvesvidi. Priekšnosacījumus tādai attīstībai veidos tā spēja kļūt par

- reģionu, kur veidojas policentrisks apdzīvojums ar spēcīgu mazo un vidējo pilsētu tīklu;
- reģionu ar daudzpusīgu lauku ekonomiku un darba vietām lauku iedzīvotājiem;
- reģionu, kur tautsaimniecības attīstīšana, dabas un kultūrvēsturisko vērtību izmantošana notiek respektējot ne tikai šodienas, bet arī nākamo paaudžu intereses.

Augsta dzīves kvalitāte

Dzīves kvalitātes būtisku uzlabošanu un ilglaicīgu uzturēšanu, veselīgas sabiedrības attīstību reģionā kopumā veicinās:

- efektīva, savstarpēji saskaņota, iedzīvotājiem ērta un droša, videi draudzīga sabiedriskā transporta sistēma lauku teritoriju, mazo/vidējo pilsētu un Rīgas sasniedzamībai;
- izglītības centri, kur pieejama kvalitatīva izglītība, iespēja paaugstināt profesionālo kvalifikāciju, moderna sakaru infrastruktūra;
- esošo mājokļu revitalizācija, kvalitatīvu un iedzīvotāju vairākumam pieejamu mājokļu attīstīšana;
- ģimenei draudzīgas infrastruktūras un vides veidošana, uz ģimeni orientētu pakalpojumu attīstīšana un pakalpojumu pieejamība;
- reģiona unikālo lauku un urbāno ainavu uzturēšana un izkopšana, īpaši savdabīgās un kultūrvēsturiski bagātās vietas;
- zaļo teritoriju sporta, atpūtas un kultūras pasākumiem paplašināšana/ izveide, atpūtai un tūrismam pievilcīgās vietās, izkopjot esošās tradīcijas un saglabājot dabas un kultūras vērtības.

3.1.2. Telpiskās struktūras attīstības virzieni

Vēlamās telpiskās struktūras attīstības virzieni iezīmēti saistībā ar stratēģiskajiem attīstības virzieniem, pamatojoties uz telpiskās plānošanas pamatprincipiem un ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumiem.

Lai veidotu telpisko karkasu, kas atvieglotu/veicinātu reģiona attīstības stratēģijā nosprausto ekonomisko un sociālo mērķu īstenošanu iespējami īsākā laikā un ar mazāko līdzekļu patēriņu, izvēlēti trīs prioritāri telpiskās struktūras pilnveidošanas virzieni:

- saliedēts un policentrisks apdzīvojums;
- augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme;
- dinamiski lauku areāli un kvalitatīva vide.

Saliedēts un policentrisks apdzīvojums

Saliedēta, policentriska apdzīvojuma izveides mērķis – paaugstināt reģiona spēju konkurēt ar citiem Baltijas jūras valstu un Eiropas reģioniem starptautiskas nozīmes MEGA centra un vārtu lomā, veicināt Latvijas teritorijas līdzsvarotu attīstību un citu reģionu izaugsmi.

Reģiona potenciāla straujāku augšanu veicinās:

- spēcīga telpiski un funkcionāli saliedēta Rīgas reģiona izveidošana, kurā, saglabājoties galvenā centra dominējošai lomai, katrs reģiona attīstības centrs iegūs/apgūs iespēju dominēt kādā īpašā nozarē un vienlaikus vertikālajām saiknēm ar galveno centru attīstīs horizontālās saiknes ar citiem centriem un apkārtējiem lauku apvidiem. Elementu savstarpējo saikņu attīstīšanos nodrošinās atbilstoši diferencēts funkciju sadalījums un nacionālas, reģiona un vietējas nozīmes infrastruktūras tīkls, kas noteiktos mezgļpunktos saistīsies ar starptautiskas nozīmes tīkliem;
- telpiski *sakārtots* un funkcionāli vienots Pierīgas areāls. Sakārtošana nozīmē radīt priekšnosacījumus Pierīgas teritorijas racionālai un efektīvai izmantošanai un apdzīvojuma ilgtspējībai, līdzsvarojot galvaspilsētas un apkārtējo vietējo pašvaldību, privātā un publiskā sektora intereses, dažādu nozaru prasības, izmantojot teritoriju atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem. Pierīgas areāla spēja pildīt lielpilsētas apkalpošanas specifiskās funkcijas lielā mērā noteiks ne tikai dzīves vides kvalitāti un pievilcību iedzīvotāju skatījumā Rīgas pilsētā un Pierīgā esošajās apdzīvotajās vietās, bet arī iespējas racionāli organizēt galvaspilsētas un reģiona, kā arī nacionālas un starptautiskas nozīmes infrastruktūru.

Paredzamie rezultāti:

- Aktīvāka Rīgas resursu iesaistīšana citu reģiona pilsētu un lauku attīstībā kā papildus pievienotās vērtības ģenerētājus;
- Priekšnosacījumu izveide Rīgas un Pierīgas apdzīvoto vietu ilgtspējīgai attīstībai, nodrošinot zemes platību rezervāciju publiskām vajadzībām (dzeramā ūdens gūtnes, transporta, pārvadu tīklu u.c. tehniskas vajadzības, rekreācija u.c.), vienlaikus iegūstot iespēju regulēt urbanizācijas spiedienu uz apkārtējo vidi.

Augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme

Infrastrukturā attīstīšanas un satiksmes kvalitātes paaugstināšanas mērķis: paaugstināt cilvēku, preču, enerģijas, informācijas plūsmas nodrošinošo tīklu un objektu darboties spēju, lai samazinātu attālumu pārvarēšanai vajadzīgo laiku un izmaksas.

Telpiskā karkasa veidošanas mūsdienās vistiešāk ietekmē transporta un cita veida saiknes nodrošinošā infrastruktūra. Augsta apdzīvoto vietu sasniedzamība, t.i., iespēja cilvēkiem, kravām, enerģijai utt. pārvietoties starp apdzīvotām vietām/sadales punktiem minimālā laikā un par sabiedrības maksātspējai atbilstošu samaksu, ir nozīmīgākais priekšnosacījums daudzpusīgu funkcionālo saikņu attīstībai reģiona iekšienē, ar pārējiem Latvijas reģioniem un ārvalstīm. Reģiona centru visu veidu sasniedzamība paaugstināma visos aspektos – starptautiskā, nacionālā, reģionālā un vietējā. Vienlaikus jānotiek riska minimizācijai, sniedzot katrai apdzīvotai vietai vismaz divpusēju nodrošinājumu, tā radot iespēju viena avota/piegādes līnijas avārijas gadījumā iesaistīt citu. Prioritāri paaugstināma galvaspilsētas un reģiona nozīmes centru visu veidu¹⁵ (starptautiskā, nacionālā, reģionālā un vietējā) sasniedzamība.

Paredzamais rezultāts:

uzņēmējdarbības aktivizēšanās ražošanas un darījumu jomās, investīciju palielināšanās, un, kā šī procesa rezultāts, darba vietu skaita pieaugums un dažādošanās reģiona apdzīvotajās vietās, gala produktam piemītošās pievienotās vērtības pieaugums.

Dinamiski lauku areāli un kvalitatīva vide

Dinamisku lauku areālu veidošanas mērķis: veicināt izlīdzinātību lauku un urbāno teritoriju sociālajā un ekonomiskajā attīstībā, lai saglabātu lauku, īpaši attālāko teritoriju, saimniecisko aktivitāti un apdzīvotību.

Pašreiz reģiona lauku apvidos ekonomika balstās uz divām nozarēm – tradicionālo lauksaimniecību (graudkopība, lopkopība) un mežsaimniecību, Rīgas jūras līča piekrastē arī zvejniecību. Nozaru gala produktu raksturo zema pievienotā vērtība. Darba vietu mazskaitlīgums un to veidu nabadzība izraisa neracionālu svārstmigrāciju, braucieniem uz/no darba patērējot pat vairāk nekā 1,5-2 stundas diennaktī, un, kā sekas, migrāciju uz galvaspilsētu/tai tuvāko piepilsētas areālu.

Lauku apvidu atdzīvināšanai jānotiek, saglabājot tradicionālās nozares, orientējot tās uz specializāciju un jaunu apakšnozaru, piemēram, piepilsētas industriālās dārzen-, sakņu- un puķkopības, attīstīšanu. Veicināma ražojumu pārstrāde, lai pievienotu lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem papildus pievienoto vērtību, paplašinātu un dažādotu darba vietu piedāvājumu un stimulētu uzņēmējdarbības attīstību. Vienlaikus lauku apvidos attīstāmas jaunas nozares, vispirms tūrisms un lauku ainavas izkopšana un uzturēšana.

Paredzamais rezultāts:

dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās reģiona laukos un lauku – pilsētu attīstības izlīdzināšanās.

¹⁵ Transporta, sakaru, enerģijas apgādes u.c.

3.2. Reģiona vēlamā telpiskā struktūra

3.2.1. Pieeja nākotnes telpiskās struktūras veidošanai

Reģiona nākotnes telpiskās struktūras veidošana ir virzīta uz Rīgas reģiona attīstības vīziju īstenošanu. Rīgas reģiona attīstības vīzija noteikta Rīgas reģiona attīstības stratēģijā (2001.) un sociāli ekonomiskā kontekstā konkretizēta attīstības programmā (2005.).

Rīgas reģiona attīstības stratēģijā definētā vīzija laikposmam līdz 2025.gadam – Rīgas reģions ir:

- Ilgtspējīgs Latvijas un Eiropas metropoles reģions.
- “Vārti” un plūsmu krustpunkts no Rietumiem uz Austrumiem, no Ziemeļiem uz Dienvidiem.
- Latvijas saimnieciskā sirds, atvērta investīcijām un apmeklētājiem no visas pasaules.
- Kultūras centrs ar bagātu kultūrvēsturisko mantojumu un pievilcīgu dabu un jūru.
- Starptautiski konkurētspējīgs izglītības, pētniecības un darījumu reģions.
- Sociāli stabila, pievilcīga dzīves un darba vieta zināšanu un informācijas sabiedrībai.

Rīgas reģiona attīstības programmā – vidēja termiņa attīstības redzējumā līdz 2011. gadam – papildus uzsvērtā nepieciešamība panākt, ka:

- visā reģiona teritorijā ir līdzvērtīgi augsta dzīves kvalitāte;
- pievilcīga vide uzņēmējdarbībai un investīcijām;
- līdzsvarota un policentriska telpiskā struktūra.

Rīgas reģiona telpiskās struktūras attīstīšanas motivācija ir vīzijā un stratēģijā kopumā definētās situācijas sasniegšana. Ar telpiskās attīstības līdzekļu palīdzību ir jāpanāk, ka

- Rīgas reģions pilnvērtīgi pilda Latviju telpiski vienojošā reģiona, ziemeļdienvidu, rietumu-austrumu virzienu krustpunkta un nozīmīgāko vārtu lomu;
- Rīga – valsts un reģiona galvaspilsēta – darbojas kā visu Latviju aktivizējoša sirds un Eiropas līmeņa megacentrs;
- reģionu spēcina aktīva apdzīvotuma centru sistēma, kas spēj papildināt/bagātināt Rīgas potenciālu un aktivizēt attīstību pieguļošos lauku areālos;
- reģiona attālie lauku areāli attīstās, saprātīgi izmantojot esošo mazo vietējo centru iespējas un respektējot viensētas kā apdzīvotu vietu veidu, sakopjot un aktīvi iesaistot attīstībā esošos dabas resursus, aizsargājamus dabas un kultūrvēsturiskos objektus un teritorijas;
- reģiona saiknes ar ārpasauli starptautiskā un nacionālā līmenī, kā arī nozīmīgāko centru savstarpējās saiknes un to saiknes ar lauku areāliem, nodrošina ceļu un pārvadu tīkls, kurā galvenās plūsmas saista radiāli uz Rīgu centrētas un reģiona centrus savstarpēji sasaistošas satiksmes maģistrāles;
- reģiona piepilsētu areālos, vispirms Pierīgā, attīstības prioritāte ir pilsētas šodienas un rītdienas vajadzību apmierināšana.

Reģiona telpiskās struktūras perspektīva veidota, pamatojoties uz Stratēģijā un Programmā izstrādātajām vīzijām un izmantojot divu soļu pieeju. Pirmais solis – izveidots katra izvēlētā galvenā attīstības virziena:

- apdzīvojuma;
 - infrastruktūras un sasniedzamības;
 - lauku telpas
- nākotnes redzējums.

Otrais solis – trīs minēto atsevišķo virzienu nākotnes redzējumi tiek integrēti reģiona vienotajā nākotnes telpiskās struktūras redzējumā.

3.2.2. Apdzīvojums

3.2.2.1. Izejas pozīcijas

Rīgas reģiona centrālajā daļā pastāvošais Pierīgas areāls ir ievērojami spēcīgāks, telpiski un funkcionāli vairāk vienots nekā pārējā reģiona teritorija un arī citi piepilsētas areāli jebkur Latvijā.

Rīgā koncentrētā attīstības potenciāla kritiskā masa vairākkārt pārsniedz citu Rīgas un kaimiņu reģionu teritorijās esošo apdzīvojuma centru kritisko masu. Attālums līdz puslokā ap Rīgu izvietotajiem reģiona nozīmīgākajiem apdzīvojuma centriem – Tukumu, Ogri, Siguldu, kā arī Zemgales reģionam piederīgo Jelgavu – nepārsniedz 0,5-1 stundas brauciena ilgumu. Minēto pilsētu loka norobežotajā pusapļa formas attīstības telpā apdzīvotības un funkcionālo saikņu blīvums un daudzveidība ir ievērojami augstāka nekā citur reģiona un Latvijas teritorijā. Pierīgā aglomerācijas process sāka izpausties 1970-to gadu beigās¹⁶, tas aprāvās 1990-os gados, bet 2000-os gados atdzimis ar jaunu sparū. Process liecina par funkcionāli saistīta Rīgas – Pierīgas areāla veidošanos.

Pašreiz ap Rīgu izveidojies svārstmigrācijas areāls, kas balstās uz noturīgām darba – mājas saiknēm¹⁷, dominējot kustībai no dzīves vietām mazpilsētās un laukos uz darbu galvaspilsētā. Procesu raksturo ne tikai saikņu satura (mājas – darbs), bet arī virziena (perifērija – centrs) vienpusība, un tas aptver galvenokārt teritorijas, kas piegulst galvenajām transporta maģistrālēm. Procesa aptvertās teritorijas pašreizējā kopējā kritiskā masa ir pietiekama un vairākuma atsevišķo centru izvietojums pret galvaspilsētu un vienam pret otru ir labvēlīgs saliedētas apdzīvojuma sistēmas veidošanai reģiona centrālajā daļā.

Ārpus minētā areāla, reģiona ziemeļu, rietumu un austrumu nomalēs, apdzīvojuma centri ir ievērojami vājāki, atsevišķo centru pašreizējais potenciāls pārāk mazs, lai spētu manāmi ietekmēt apkārtējo lauku apvidu ekonomiku, kā arī paaugstināt/dažādot laukiem piedāvātos pakalpojumus. Toties attālumi starp centriem parasti nepārsniedz 30-40 km vai 0,5 stundu braucieni, ir attīstītas mājas – pakalpojumu, mājas – darba saiknes.

Riska faktori:

Rīgas reģionā integrētas, ilgtspējīgas telpiskās struktūras attīstīšanu var kavēt/apdraudēt:

- reģiona apdzīvojuma struktūras sadrumstalotība un paaugstināts galvaspilsētas īpatsvars tā citu pašvaldību, īpaši Pierīgas areāla pašvaldību,

¹⁶ Latvijas apdzīvojuma struktūras un tās alternatīvu attīstības iespēju izvērtējums. Pārskats. SIA "Tursons", 2001.

¹⁷ Rīgas attīstības programmas apakšprojekts "Rīgas aglomerācijas robežu noteikšana". SIA "CTB", 2004.

vietējo darba un pakalpojumu tirgu papildinoša/aizstājoša centra, kā arī darījumu un ražošanas partnera lomā;

- lauku apvidu zemā spēja paaugstināt ekonomiskās un sociālās attīstības tempus un iekļauties dinamiskas attīstības modelī;
- Rīgas reģiona perifērītāte attiecībā pret Eiropas centrālo daļu.

3.2.2.2. Vīzija

Rīgas reģiona apdzīvojums darbojas kā vienots veselums, kurš, pateicoties tā sastāvdaļu spējai savstarpēji papildināt vienai otru un rosināt apkārtējos lauku apvidus, ne tikai pēc iedzīvotāju daudzuma, bet arī ekonomikas, sociālo un kultūras norišu aktivitātē/daudzveidībā ir sasniedzis kritisko masu, kas nepieciešama konkurētspējas nodrošināšanai Eiropas nozīmes centra līmenī un vienlaikus spēj nodrošināt augstu dzīves kvalitāti dažāda rakstura vidē.

Rīgas reģiona daudzveidīgos apdzīvojuma elementus vieno un satur atbalsta karkass, kuru veido nozīmīgākie apdzīvojuma centri un tos saistošo maģistrāļu un ceļu tīkls. Maģistrāles ir galvenie saikņu Rīga – lielākie apdzīvojuma centri, Rīga un Pierīga – kaimiņu reģioni un kaimiņvalstis uzturētāji, ceļi – iekšējo saikņu un satiksmes nodrošinātāji, mazāko apdzīvoto vietu plūsmu uztvērēji. Savukārt dažādas nozīmes un specializācijas pilsētas un ciemi veido apdzīvojuma centru sistēmu, kuras hierarhija veidojas, vienlīdz respektējot pārvaldes un sociālo pakalpojumu, darba un īpašu pakalpojumu (izklaide, atpūta, rehabilitācija) funkciju un saikņu pastāvēšanu un darboties spēju.

3.2.2.3. Mērķi

Apdzīvojuma veidošanas mērķi ir:

- Veidot/attīstīt telpisku struktūru, kas, balstoties uz/maksimāli izmantojot apdzīvojuma potenciālu, saistītu dažādos reģiona areālus un telpiskos elementus vienotā sistēmā;
- Attīstīt esošos apdzīvojuma centrus, bagātinot to funkcijas atbilstoši šo centru un apkārtējo teritoriju resursiem un teritoriālā izvietojuma noteiktiem priekšnosacījumiem;
- Lauku teritorijās attīstīt priekšnosacījumus tradicionālā dispersā apdzīvojuma veida – viensētu un viensētu grupu – pastāvēšanai kā teritorijas relatīvi vienmērīgas apdzīvotības garantam;
- Pierīgas areālā veicināt/panākt jaunas apbūves izvietojumu/koncentrēšanos pastāvošajos apdzīvojuma centros – pilsētās un lauku ciemos, lai areālā saglabātu neapbūvētas teritorijas ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanai un rekreācijai, kā arī iespējamai nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstībai;

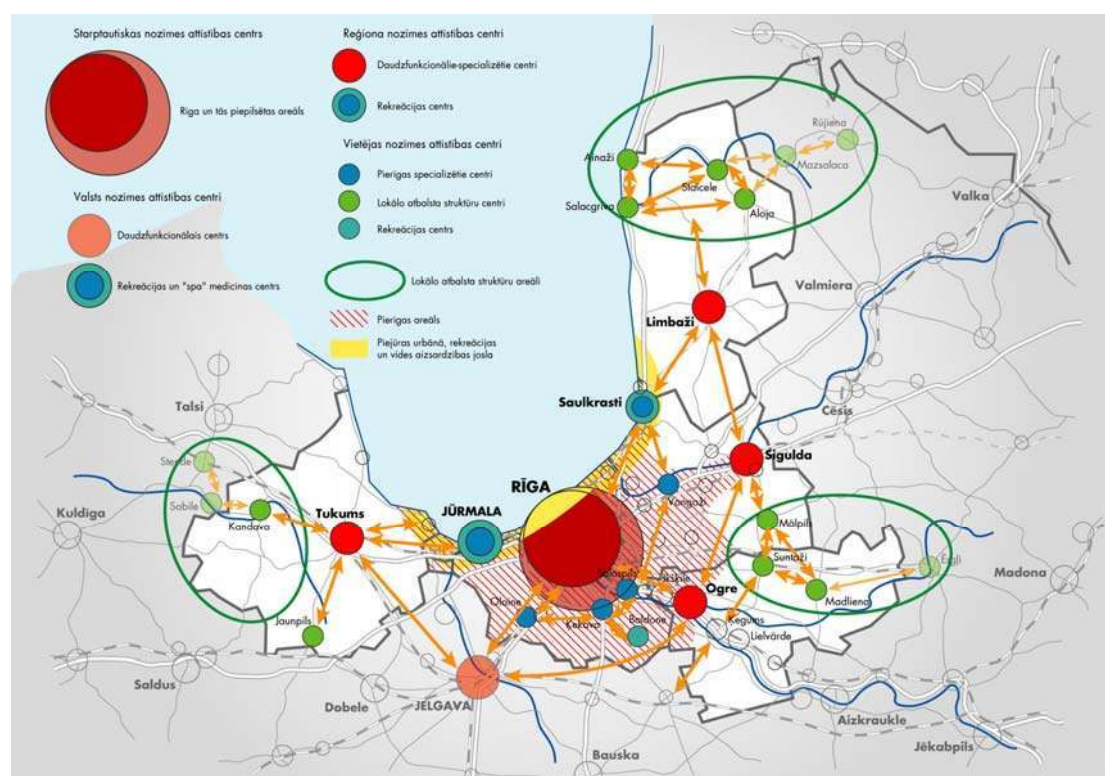
3.2.2.4. Apdzīvojuma attīstības perspektīva

Priekšlikums apdzīvojuma attīstīšanai veidots, ievērojot iespējas un ierobežojumus, kurus nosaka/kas izriet no pastāvošā apdzīvojuma telpiskās un funkcionālās struktūras un tā attīstīšanās pieredzes analīzes, kā arī reģiona attīstības mērķiem.

Atbalsta karkass

Reģiona apdzīvojuma mugurkaulu veido saliedēts pilsētu tīkls, kuru telpiski organizē un saista transporta maģistrāles un ceļi. Karkass tiek veidots kā policentriska (daudzcentru) struktūra un ievērojot reģiona teritorijas nevienmērību.

Policentriskā karkasa galvenais mezgls ir Rīga, tā pārējo mezglu izvietojumu telpā iezīmē ar Rīgu radiāli saistītie un to apliecošie - apvadceļš, Pierīgas specializēto centru loks, reģiona nozīmes centru loks. Izmantojot radiālās un lokveida maģistrāles un ceļus kā telpiski un funkcionāli atšķirīgo reģiona areālu saistītājus, tiek panākta reģiona telpiskās struktūras vienotība un radīti priekšnosacījumi visu areālu sasaistei ar reģiona centru – Rīgu un reģiona sasaistei ar pārējiem Latvijas reģioniem, kaimiņvalstīm un citiem Eiropas centriem (3.2.att.).

3.2. attēls. Apdzīvojuma perspektīvā telpiskā struktūra

Veidojot policentrisku struktūru, tiek saglabātas un tālāk attīstītas esošai struktūrai tipiskās pazīmes – galvenā centra esamība un radiālo ceļu tīkla telpu organizējošā un funkcionālā loma, kā arī radīta iespēja respektēt reģiona dažādo teritoriju telpiskās un funkcionālās atšķirības.

Policentriskā karkasa ietvaros reģionā tiek izdalītas trīs veidu telpiskās vienības:

- Pierīga, kas ietver arī Rīgas piepilsētas areālu;

Pierīgas funkcionālā loma – apkalpot un papildināt reģiona un starptautisku centru – galvaspilsētu Rīgu. Tās pilsētas un ciemi – karkasa centri – specializējas Rīgas ekonomiku papildinošā ražošanā, mājokļu izvietojumā, rekreācijā un citos pakalpojumos, „piespēlējot” vadošajam partnerim Rīgai.

- Reģiona nozīmes pilsētu loks;

Tā funkcionālā loma - organizēt reģionu nozīmes pilsētas, kas darbojas kā līdzvērtīgi Rīgas partneri, atslogojot galvaspilsētu no dažādām specifiskām funkcijām. Tostarp ir arī pārvaldes vidējā līmeņa iestāžu un vidējā (augstākā) līmeņa pakalpojumu uzņēmumu un iestāžu izvietošana.

- Reģiona lauku nomalēs izveidojušās ziemeļu, austrumu un rietumu lokālās atbalsta struktūras.

Attīstību lokālo atbalsta struktūru teritorijās virzīs savstarpēji saliedēti funkcionējoša daudzcentru sistēma, kurā apvienojas spēcīgākās mazpilsētas/lauku ciemi, lai, savstarpēji sadarbojoties un specializējoties, katrā no šīm lokālajām atbalsta struktūrām kopīgi nodrošinātu „kritisko masu” pilnvērtīga attīstības centra līmenim atbilstošu pakalpojumu sniegšanai un apkārtējo teritoriju attīstības nodrošināšanai. Lauku nomaļu mazpilsētas un lauku ciemi paredzami kā reģiona attīstības potenciālo resursu turētāji, kaimiņu reģionu sadarbības virzītāji, savas reģiona nozīmes pilsētas partneri, kuru attīstība pielāgojas/pakārtojas reģiona attīstībai. Visās lokālajās atbalsta struktūrās karkasa kontūru telpiski iezīmē mazpilsētu/ciemi – atbalsta centru – un to saistošo ceļu izvietojums, karkasa telpisko struktūru noteiks katras lokālās atbalsta struktūras īpatnības.

Katram no minētajām vienībām (areāliem) jau pašreiz ir cita loma reģiona telpiskajā un funkcionālajā struktūrā, atbilstoši katrā areālā veidosies arī atšķirīga atbalsta karkasa struktūra. Areālu telpiskās struktūras un funkcionālās lomas dažādība saglabāsies arī perspektīvajā apdzīvojuma struktūrā, jo ilgtspējīga attīstība cita starpā nozīmē arī ikvienu teritoriju attīstīt atbilstoši tās iekšējo resursu un situācijas noteiktajām iespējām.

Priekšlikums apdzīvojuma attīstību virzīt, veidojot telpiski vienotu, stingri strukturētu, bet telpiski un funkcionāli dažādās reģiona teritorijās atšķirīgu, atbalsta karkasu atbilst esošās situācijas piedāvātajām iespējām, pēctecīgi turpina Rīgas rajona plānojuma un projekta *Baltijas Paletes II* daļas “Policentriskā platforma” priekšlikumus, atbilst Rīgas reģiona attīstības programmas ieteikumiem, un veido/rada priekšnosacījumus Rīgas reģiona un Latvijas apdzīvojuma organiskai iesaistei starptautiskās telpiskās attīstības programmās un projektos.

Policentriskā karkasa attīstīšana ļauj atslogot Rīgu no reģiona/lokālas nozīmes funkcijām un tādējādi pilnvērtīgāk izmantot tās īpašo vērtību – starptautiskas nozīmes metropoles potenciālu. Tas notiek spēcinošā dažāda lieluma un funkciju apdzīvoto vietu kapacitāti, apdzīvojuma centru funkcijas un savstarpējās saiknes. Pašreiz šīs apdzīvotās vietas vieno galvenokārt saistība/atkarība no par tām daudzkārt spēcīgāka galvenā centra un kopīgas infrastruktūras, pirmkārt ceļu tīkla, kas galvenokārt kalpo galvenā centra vajadzību apmierināšanai.

Apdzīvojuma saliedēšanās notiek:

- centriem diferencējoties pēc to nozīmes reģiona/nacionālajā apdzīvojuma sistēmā, saglabājot dominējošam centram tā potenciālam atbilstošu lomu;
- centriem specializējoties noteiktu (izvēlētu) ražošanas nozaru piesaistei un apkalpošanai;
- attīstot centru savstarpējās saiknes un to saiknes ar lauku apvidiem.

Saliedēta apdzīvojuma veidošana nav/nedrīkst kļūt par pašmērķi, bet notiek, lai veicinātu:

- izlīdzinātu reģiona teritorijas attīstību;

- paaugstinātu dzīves vides kvalitāti reģiona pilsētās un lauku apvidos, īpaši indivīdu iespējas izglītoties, iegūt augstāku kvalifikāciju, veidot karjeru, paliekot dzimtajās vietās;
- centru specializēšanos noteiktu lomu veikšanai;
- atsevišķu stratēģiski nozīmīgu centru kritiskās masas straujāku palielināšanos.

Attīstības centru saliedēšana nenozīmē nivelēšanu, katras vietas individualitātes noliegšanu. Gluži pretēji – šim procesam īpaši jābalsta pilsētu/ciemu īpatnību, to spēcīgāko “trumpju”, uzkrātās pieredzes un vides kvalitāšu efektīva izmantošana konkrētās apdzīvotās vietas attīstībai.

Veidojot policentrisku atbalsta karkasu, tā atsevišķo sastāvdaļu iekšējās/tām piegulošās telpas apguve notiek, ievērojot praksē par ilgtspējību veicinošiem atzītus principus:

- tur, kur ir pieejamas apbūvētas, bet nepietiekami efektīvi izmantotas platības, tiek ierobežota līdz šim neapbūvētu zemesgabalu apguve būvniecībai;
- netiek pieļauta vienlaidus apbūves veidošanās gar ceļiem, sapludinot neapbūvētu platību šķirtas apdzīvotas vietas nepārtrauktā apbūves joslā;
- netiek pieļauta “pilsētu atlūzu”¹⁸ apbūves veidošana;
- attīstāmo ceļu trases, īpaši veidojot lokus, tiek nospraustas, pēc iespējas izmantojot esošo ceļu trases. Sektoru iekšpusē pastāvošie ceļi tiek diferencēti pēc to nozīmes jaunajā sistēmā, atbilstoši veidojot to pieslēgumus lokiem.

Pierīgas īpašā loma

Pierīgas telpa ir īpaši nozīmīga Rīgas reģionā apdzīvojuma vienotības veidošanai. Pierīgas telpas nosacītās robežas gandrīz sakrītīgi ietver Rīgas pilsētu aplieцоšo dabas kompleksu loku – Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas telpu (sk.3.6.att.). Pierīga arī ietver Piejūras urbāno, vides aizsardzības un rekreācijas joslu, kas izvietojas gar Rīgas jūras līča piekrasti uz DR un ZA no Rīgas robežas, DR ietverot Jūrmalas pilsētu un Tukuma rajona teritoriju līdz pat Ragaciemam, ZA – Rīgas rajona teritoriju līdz Skulteī (sk.3.2.4.4. sad.). Pierīgā ietilpst arī Rīgas piepilsētas zona - blīvi apbūvētas, Rīgai piegulošas teritorijas – kur pāri tās robežām tiek turpināta pilsētas apbūve un infrastruktūra.

Pierīgas kopīga iezīme ir pēc apbūves veida un intensitātes atšķirīgu teritoriju mija, attālinoties no Rīgas apbūves blīvumam pakāpeniski samazinoties.

Periodā līdz 21.gs. sākumam urbanizācijas spiediens visumā ierobežojās ar piepilsētas areālu, skarot galvenokārt trīs veidu teritorijas:

- piekrastes joslu;
- joslas abpus radiālajiem ceļiem;
- Rīgas apbūvei tieši piegulošas teritorijas.

2000-šo gadu sākumā sācies jauns Pierīgas urbanizācijas posms, kad urbanizācijas spiediens izplatās pa visu areālu, plānojot/veidojot lielu daudzumu pilsētu atlūzu apbūves, tostarp t.s. dzīvojamos ciematus¹⁹, kas savstarpēji nesaistīti izkaisās visā Pierīgas teritorijā.

¹⁸ Angļu valodā “urban sprawl”.

¹⁹ Šī darba ietvaros veikta mājokļu piedāvājuma izpēte liecina, ka 2005.gada sākumā nekustamā īpašuma tirgū Pierīgā piedāvātas ģimenes mājas apmēram 130 ciematos (sk. ...pielikumu).

Urbanizācijas procesi norit apstākļos kur Pierīgas, tostarp Rīgas piepilsētas zonas, teritorijas ietilpst dažādās pašvaldībās²⁰, kuras savās robežās esošo teritorijas daļu pārvalda neatkarīgi viena no otras.

Pierīgā, risinot zemes izmantošanas jautājumus, asāk nekā citviet reģionā/Latvijā izpaužas pretrunas uzskatos par zemes izmantošanas prioritātēm. Vai prioritāte ir izmantošana dažādu publiskās infrastruktūras objektu un rekreācijas vajadzībām, kā arī neapbūvētu platību – mežu – lauku – ūdeņu kompleksu saglabāšana ekoloģiskā līdzsvara nodrošināšanai un kā rezervi nākotnei, vai šīsdienas pieprasījuma ietekmēta apbūve ātru ienākumu gūšanai.

Mājokļu un cita veida apbūves straujā un telpiski nepietiekami organizētā attīstība Pierīgā ir pretrunā ar sabiedrības interesēs izvirzīto mērķi – nodrošināt visā Rīgas reģiona teritorijā augstu dzīves kvalitāti. Jaunajā apbūvē:

- tikai izņēmuma gadījumos tiek paredzēta/īstenota pilnvērtīgas tehniskās infrastruktūras izbūve un sociālo pakalpojumu iestādes, vai sasaiste ar vietējās pašvaldībās funkcionējošiem atbilstošajiem tīkliem;
- tās izvietojums nav piesaistīts sabiedriskā transporta tīklam, tādēļ mājokļu iedzīvotājiem/ražotņu darbiniekiem liegta iespēja izvēlēties personiskajam auto/darba vietas autobusam alternatīvus transporta veidus;
- veidojot apbūvi tiek samazinātas mežu platības, ierobežota pieeja publiskiem ūdeņiem;
- vietējo ceļu pieslēguma vietas maģistrālajiem ceļiem izvietojas haotiski, kas apgrūtinās piekļūšanu ciemiem/sadārdzinās izmaksas, veicot maģistrālo ceļu rekonstrukciju;
- apbūves haotisks izvietojums var apgrūtināt Rīgas, Pierīgas, arī Latvijas attīstībai nozīmīgāku objektu izbūvi.

Perspektīvajā Rīgas reģiona apdzīvojuma sistēmā Pierīga tiek attīstīta kā *specifisku pakalpojumu piedāvātājs* areāls, par nozīmīgāko pakalpojumu uzskatot izvietojuma piedāvāšanu valsts/reģiona/galvaspilsētas attīstībai nepieciešamām un tikai Pierīgā efektīvi īstenojamām norisēm. Tostarp prioritārās ir vajadzību pēc enerģijas, sakariem un transporta, no ekoloģiskā, sanitārā un higiēniskā viedokļa drošas vides, cilvēka fizioloģisko prasību pēc gaisa un ūdens, kā arī teritorijām rekreācijai vidē apmierināšana, otrā plānā atvērto mājokļu izvietojumam.

Pierīgā jārod iespēja ne tikai pašreiz (tuvākajā), bet arī tālākajā perspektīvā nodrošināt gan metropolei, gan reģionam vitāli nozīmīgas funkcijas ar tām nepieciešamajām teritorijām. Tostarp ir teritorijas:

- transporta un enerģijas pārvades koridoru izbūvei;
- platības metropolei vitāli nepieciešamu ūdensgūtnu aizsargāšanai no piesārņošanas;
- atkritumu utilizēšanai;
- mežu, lauku, ūdeņu pastāvēšana kompaktās, savstarpēji saistītās un pietiekami lielās platībās, lai spētu neitralizēt urbanizētas vides nevēlamo ietekmi uz dabu un cilvēku un nodrošināt iedzīvotājiem iespēju atpūsties dabas vidē;
- pietiekami lielas un vienlaidus neapbūvētas platības, kas nodrošina "locus standi" patlaban neprognozējamam, bet nākotnē, iespējams, nepieciešamiem objektiem.

²⁰ Rīgas rajona Carnikavas, Ādažu, Garkalnes, Stopiņu, Salaspils, Ķekavas, Mārupes, Salas un Babītes pagasti, Tukuma rajona Lapmežciema pagasts, Jūrmalas pilsēta.

Apdzīvoto vietu attīstība

Apdzīvoto vietu attīstības iespējas vērtējot, tiek skatīta to sagatavotība policentriskās struktūras ietvaros veikt noteiktus pienākumus/specializēties noteiktos virzienos²¹. Noteiktie centru līmeņi atbilst "Noteikumu par valsts teritorijas apdzīvojuma centriem" projektā²² ieteiktajiem. Specializācijas virzieni izvēlēti atbilstoši Latvijas attīstības stratēģisko dokumentu nostādnēm, t.sk. ievērojot „Valsts kultūrpolitikas vadlīnijās 2006.-2015.gadam, Nacionāla valsts” definēto minimālo kultūras pakalpojuma grozu, Rīgas rajona plānojuma ieteikumiem un apdzīvotās vietas rīcībā esošajiem resursiem. Priekšlikumi par Rīgas reģiona apdzīvojuma centriem – to līmeņi, pamatfunkcijām un iespējamo specializāciju apkopoti 3.1.tabulā.

Apdzīvojuma centri

Starptautiska līmeņa

Rīga - Eiropas nozīmes metropole, Latvijas galvaspilsēta

Nacionāla līmeņa

Jūrmala – valsts nozīmes rekreācijas un „spa” medicīnas centrs

Reģionāla līmeņa

Reģionāla nozīme piešķirta pilsētām, kuras pašreiz pilda lauku rajona centru funkcijas. To potenciāls, salīdzinot iedzīvotāju skaitu, ekonomikas aktivitāti un daudzveidību, kultūras norišu bagātību, pakalpojumu iestāžu daudzumu, daudzveidību un sasniedzamību, ievērojami pārsniedz reģiona pārējo pilsētu²³ potenciālu, pie kam tās ar apkārtējiem lauku apvidiem saista ģeogrāfiski plaši sazarojušās, noturīgas un daudzveidīgas saiknes²⁴.

Patreiz Rīgas administratīvā rajona papildus (neoficiāli) centra lomu pildošā Sigulda pielīdzināta trim citām visas rajona centra funkcijas pildošām pilsētām, pamatojoties uz pilsētas straujo augšanu pēdējo piecu gadu laikā, kas liecina par spēju piesaistīt investorus un iedzīvotājus, un ievērojamiem dabas un vēsturiskās vides, kā arī aktīvās atpūtas un sporta resursiem tūrisma attīstīšanai.

Tālākajā perspektīvē Rīgas reģiona apdzīvojuma karkasa telpiskajā struktūrā pilnvērtīgi tiek iesaistīta arī ārpus reģiona formālajām robežām esošā, bet ar to jau tagad funkcionāli un telpiski cieši saistītā Jelgava.

Vietēja līmeņa apdzīvojuma centri

Vietējas pilsētas. Rīgas reģiona atbalsta karkasa centru lomā Pierīgas pilsētām jāatslogo/jāpapildina Rīga, izkopjot esošo/apgūstot jaunu specializāciju – pakalpojumus rīdziniekiem (mājokļi, rekreācija) un Rīgas tautsaimniecības nozarēm, kā arī jāattīsta un jādažādo pakalpojumu piedāvājums tuvākajai apkārtnē, lai veicinātu Pierīgas līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību. Dažas to specializācijas iespējas norādītas 3.1.tabulā.

²¹ Vērtējums pamatojas uz iepriekš veiktu pētījumu materiāliem un statistikas datiem.

²² RAPLM, 2004.

²³ Izņemot Salaspili, kurā ir vairāk iedzīvotāju nekā rajonu centros, bet nav pieejami rajona līmeņa pakalpojumi un nav izveidojušās saiknes ar apkārtējiem lauku apvidiem.

²⁴ Mājas – pakalpojumu, mājas – darba, uzņēmumu un pārvaldes iestāžu savstarpējās.

Ciemi. Prioritāri tiek attīstīti sociālo pakalpojumu iestāžu un inženiertehniskās infrastruktūras tīkli un objekti, lai ciemi varētu pilnvērtīgi funkcionēt vietēja centra lomā. Notiek ciemu iekšējās telpas sakārtošana. Pēc sakārtošanas iespējama teritoriju izdalīšana jaunu Rīgu apkalpojošu ražošanas objektu un mājokļu būvniecībai.

Lokālās atbalsta struktūras. To centrus veido vairākas savstarpēji saliedēti funkcionējošas mazpilsētas/lieli lauku ciemi, kuri kopīgi pilda daļu to aktivizētāja funkciju, ko reģiona centrālajā daļā veic reģiona nozīmes pilsētas. Tostarp tik nozīmīgas, kā: darba vietu piedāvājums, aktīvai uzņēmējdarbībai un pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm nepieciešamo virtuālo un komercpakalpojumu saņemšanas iespēja, apmierinošas sasniedzamības nodrošināšana. Katra no šiem centriem pašreizējais potenciāls nav pietiekams aktivizētāja funkcijas veikšanai, vairākiem saliedētajos vienotā sistēmā, to kritiskā masa un darboties spēja tuvojas/var sasniegt apjomu, kas nepieciešams apkārtējos laukus ietekmēt spējīgu projektu īstenošanai.

Vienotas lokālu centru sistēmas veidošanai attīstības virzītāja lomas pildīšanai reģiona attāļajos ziemeļu, austrumu un rietumu nostūros nav alternatīvas, jo nav paredzama (prognozējama) kāda atsevišķa centra potenciāla (cilvēkresursu un cilvēkkapitāla, uzņēmējdarbības apjoma, pārvaldes struktūru kapacitātes utt.) izaugsme apjomā, kas atbilstu/pārsniegtu pilnvērtīga vietējas nozīmes centra līmeni.

Pārējās apdzīvotās vietas

Reģiona apdzīvoto vietu tīklā pastāvošo citu apmetņu (sk. 1.daļu) attīstība plašāku apkārtni ietekmējošu centru lomā netiek prognozēta. Tostarp ir:

- *Mazas pilsētas un lieli lauku ciemi.* Starp iekšējo un ārējo loku tie darbojas kā papildus centri, kuriem ir teritoriāli un funkcionāli ierobežota (sava, kaimiņu pašvaldība, neliels funkciju skaits) ietekme. Izņēmums ir Baldone, kuras rekreācijas resursi ir pietiekami, lai varētu attīstīties par reģiona nozīmes rekreācijas centru.
- *Viensētas un viensētu grupas* visā rajona teritorijā. To pastāvēšana tiek veicināta zemnieku vai piemājas saimniecību centru statusā, kas vienlaikus kalpo kā ģimenes mājvieta un var piedāvāt arī pakalpojumus atpūtniekiem. Atzīstama arī esošo viensētu izmantošana par pilsētu iedzīvotāju otro mājokli. Tādējādi tiek saglabāts tradicionālais lauku apdzīvojuma veids, kas rada priekšnosacījumus vienmērīgai lauku apdzīvotībai un Latvijai raksturīgās ainavas izkopšanai.
- *„Sezonas ciemi”.* Sezonā apdzīvotu vietu – vasarnīcu un dārzkopju ciemu – iespējas pārtapt par pastāvīgi apdzīvotām apmetnēm jāizvērtē katrai apmetnei individuāli. “Šaurā vieta” šādas pārtapšanas iecerēs ir nepiesārņojošas, centralizētas vides infrastruktūras – ūdensvada, kanalizācijas, kā arī transporta prasības apmierinoša ielu tīkla nodrošināšanas iespēja.
- *„Atlūzu ciemi”.* 1990.-2000.gados tapušo savrup- un daudzdzīvokļu māju grupu attīstības iespējas arī jāizvērtē katrai atsevišķai apmetnei, kompleksi skatot apmetnes ietekmi uz piepilsētas areālā prioritāru teritorijas izmantošanas veidu īstenošanas iespējām un dabas vidi; tur piedāvātās/radītās dzīves vides kvalitāti; attīstītāju pieredzi un kapacitāti, kā arī izvērtējot viņiem pieejamos finanšu resursus.

1.tabula

Policentriskā atbalsta karkasa apdzīvotuma centru raksturojums (perspektīva)

Apdzīvotas vietas	Apdzīvotuma centra līmenis	Pamatfunkcijas	Speciālā loma
Pierīga			
Rīga	starptautisks	saikņu krustpunkts, darījumu centrs, pārvaldes, pakalpojumu, izglītības, zinātnes, kultūras un sporta centrs, osta, infrastruktūras mezgls, zināšanu ietilpīga ražošana	vārtu, Baltijas “mazās Briseles”, Latvijas galvaspilsētas, reģiona attīstības virzītājspēka
Jūrmala		pakalpojumu, rekreācijas	starptautiskas un nacionālas nozīmes kūrorts, EKO tūrisms, konferenču, semināru u.tml. norises vieta
	valsts		nacionālas nozīmes atpūtas vieta
Saulkrasti	vietējs	pakalpojumu, rekreācijas, darījumu, guļamistabas	reģiona nozīmes atpūtas centrs, Rīgas līča piekrastes urbanizētās zonas vides pārvaldība (aizsardzības pasākumu pārraudzība)
Vangaži	vietējs	ražošanas (būvkonstrukcijas), pakalpojumu, darījumu, guļamistabas	inovāciju centrs būvniecības nozarei, multimodāls transporta mezgls
Baldone	vietējs	pakalpojumu, rekreācijas, darījumu, guļamistabas	Reģiona nozīmes kūrorts, SPA pakalpojumu, konferenču, semināru u.tml. norises vieta
Salaspils	vietēja	multimodāls tranzītransporta mezgls, darījumu, guļamistabas, pakalpojumu	nacionālas nozīmes loģistikas pakalpojumu centrs
Olaine	vietējs	ražošana (farmācijas rūpniecība), pakalpojumu, darījumu, guļamistabas	inovāciju centrs farmācijas nozarē
Sloka-Kauguri	vietējs	pakalpojumu, darījumu, guļamistabas	piekrastes urbanizētās zonas vides pārvaldības atbalsta centrs

Apdzīvotas vietas	Apdzīvojuma centra līmenis	Pamatfunkcijas	Speciālā loma
Reģiona pilsētu loks			
Limbaži	reģionāls	pārvaldes, darījumu, pakalpojumu, izglītības, ražošanas (lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, kokapstrāde)	ziemeļu lokālās atbalsta struktūras attīstības koordinēšanas balsta vieta, tūrisms (loģistika, transporta nodrošinājums), inovāciju centrs kokapstrādē
Sigulda	reģionāls	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, tūrisma, sporta, pētniecības (lopkopības un veterinārijas), guļamistabas	starptautiskas un nacionālas nozīmes tūrisma un sporta centrs; konferenču, semināru u.tml. norises vieta, tūrisma izglītības centrs
Ogre	reģionāls	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, guļamistabas, ražošanas (vieglā rūpniecība)	austrumu lokālās atbalsta struktūras attīstības koordinēšanas balsta vieta, vieglās rūpniecības pētniecības un inovāciju centrs, reģionālas nozīmes atpūtas vieta
Tukums	reģionāls	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, ražošanas (lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, vieglā rūpniecība), loģistika	rietumu lokālās atbalsta struktūras attīstības koordinēšanas balsta vieta, starptautiskas nozīmes kravas/rezerves lidosta, multimodāls transporta mezgls
Jelgava	valsts		saskaņā ar Zemgales reģiona plānojumu
Lokālās atbalsta struktūras			
Ziemeļu lokālā atbalsta struktūra			
Ainaži	vietējs	pakalpojumu, darījumu, ražošanas	tūrisms (jahtu osta)
Aloja			lauksaimniecības produkcijas pārstrāde
Salacgrīva			mazā osta, zvejniecība, zivju pārstrāde, zivju audzēšana (dabas resursu papildināšanai; zivju fermās pārtikas tirgum); biosfēras rezervāta un liegumu pārvaldības un pētniecības centrs

Apdzīvotas vietas	Apdzīvojuma centra līmenis	Pamatfunkcijas	Speciālā loma
Staicele			tūrisma un atpūtas vieta
<i>Mazsalaca¹⁾</i>			<i>saskaņā ar Vidzemes reģiona plānojumu</i>
<i>Rūjiena</i>			<i>saskaņā ar Vidzemes reģiona plānojumu</i>
Austrumu lokālā atbalsta struktūra			
Madliena	vietējs	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, ražošanas (zemstikla pārtikas kultūras)	nacionālas nozīmes tirgus izpētes un mārketinga centrs dārzenkopībā, inovāciju centrs dārzeņu un sakņaugu audzēšanā
Suntaži	vietējs	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, ražošanas	vieglās un pārtikas rūpniecības centrs, lauksaimniecības pakalpojumi
Mālpils	vietējs	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, ražošanas	vieglās un pārtikas rūpniecības centrs, lauksaimniecības pakalpojumi
<i>Ērgļi¹⁾</i>	<i>vietējs</i>		<i>saskaņā ar Vidzemes reģiona plānojumu</i>
Rietumu lokālā atbalsta struktūra			
Kandava	vietējs	pārvaldes, pakalpojumu, darījumu, ražošanas	tūrisma centrs – vārti uz Kurzemes Šveici un Abavas senleju
<i>Sabile²⁾</i>	<i>vietējs</i>		<i>saskaņā ar Kurzemes reģiona plānojumu</i>
<i>Stende²⁾</i>	<i>vietējs</i>		<i>saskaņā ar Kurzemes reģiona plānojumu</i>
Jaunpils	vietējs		vieglās un pārtikas rūpniecības centrs, lauksaimniecības pakalpojumi

¹⁾ Ietilpst Vidzemes reģionā. Jāizstrādā sadarbības modelis.

²⁾ Ietilpst Kurzemes reģionā. Jāizstrādā sadarbības modelis.

3.2.2.5. Rīcības

- Atbalsta karkasa centru attīstība jāvirza, piesaistot šo centru stratēģiski nozīmīgiem objektiem gan iekšējos (cilvēkkapitāls un cilvēkresursi, arī finansējums), gan ārējos (ES struktūrfondu finansējums u.c. avotu investīcijas) resursus.
- Stratēģisko objektu izvēle konkrētām vietām notiek ar pašvaldību un reģiona Attīstības aģentūras līdzdalību, ņemot vērā atbilstību reģiona plānojumam, salīdzinot objekta mērogu un darbības ievirzi gan ar iecerētās atrašanās vietas potenciālu, gan reģiona saliedētā apdzīvojuma kopīgās darbības spējas veicināšanas interesēm. Vienlaikus mazo uzņēmumu attīstīšanā, sociālo un cita veida pakalpojumu piedāvājuma paplašināšanā un dažādošanā tiek veicināta neierobežota brīvā sacensība.
- Veicināma galvaspilsētā izvietoto izglītības un pētniecības iestāžu decentralizācija.
- Atbalsta karkasa centru fiziskās struktūras veidošanā priekšroka tiek dota jau apgūto teritoriju atjaunināšanai šī jēdziena plašākajā izpratnē²⁵, pēc iespējas ierobežojot līdz šim neapbūvētu teritoriju apgūšanu.

3.2.3. Infrastruktūra un sasniedzamība

3.2.3.1. Izejas pozīcijas

Rīgas reģionam ir stratēģiski izdevīgs novietojums Latvijā, Baltijas jūras reģionā un Eiropā. Reģions ir saistīts ar citām valstīm ar galvenajiem autoceļiem, dzelzceļu, gaisa satiksmi un jūras ceļiem, taču ārējā sasniedzamība pašreiz nav atbilstoša attīstīto Eiropas valstu standartiem – pietiekoši ātra, ērta un droša.

Vāja ir reģiona iekšējā sasniedzamība, kas ir ļoti svarīga, lai sasniegtu ilgtspējīgu un līdzsvarotu reģionālo attīstību un saglabātu nepieciešamo "kritisko masu" centros. Autoceļu kritiskais tehniskais stāvoklis, to un dzelzceļa infrastruktūras zemā kvalitāte, kas nepieļauj ātrgaitas satiksmi, ir drauds reģiona konkurētspējai, jo ceļā pavadītais laiks pat vairāk kā attālums ir noteicošais faktors kravu un pasažieru transporta maršrutu izvēlei.

Iztrūkst ātru, drošu, komfortablu savstarpējo saikņu starp reģiona pilsētām, starp Rīgas un citu plānošanas reģionu pilsētām, starp Rīgas reģiona centriem un Rīgu, starp Rīgu un citām metropolēm Baltijas jūras reģionā un Eiropā. Šo savienojumu kvalitāte, ātrums starp "vārtiem" - transporta mezglpunktiem un citiem starptautiskajiem, nacionālajiem un reģionālajiem centriem lielā mērā noteiks Rīgas reģiona veiksmīgu attīstību un konkurētspēju.

Pastāv Rīgas reģiona attīstībai neatbilstošs sakaru un informācijas infrastruktūras nodrošinājums ātrai un ērtai Latvijas teritoriju un starptautiskās telpas sasniedzamībai. Šobrīd ārpus Rīgas un reģiona lielākajām pilsētām informācijas komunikāciju infrastruktūra nav pieejama visiem iedzīvotāju slāņiem.

Infrastruktūras attīstīšana notiek Rīgā, Pierīgā un lielākajās pilsētās, turpretī reģiona nomalēs tā jūtami atpaliek. Zemā transporta un sakaru infrastruktūras kvalitāte mazina resursu izmantošanas efektivitāti, līdz ar to samazinot līdzekļu apjomu, kurus

²⁵ Atjaunināšanas jēdziens ietver visus iespējamus apbūvētās vides sakārtošanas pasākumus, sākot no autentiskas restaurācijas līdz esošo būvju u.c. elementu pielāgošanai jaunām funkcijām ar kardinālu apbūves pārveidošanu vai pat nojaukšanu.

būtu iespējams ieguldīt attīstībā. Infrastruktūras atpalcība un vājās saiknes ar vietējiem attīstības centriem īpaši kavē investīciju piesaisti un ekonomisko attīstību reģiona perifērijā.

3.2.3.2. Vīzija

Rīgas reģionā ir izveidota ilgtspējīga transporta sistēma, kas atbalsta pārvietošanās izvēles brīvību, iedzīvotāju veselību, drošību un dzīves kvalitāti, veicina konkurētspējīgu ekonomiku un līdzsvarotu reģionālo attīstību, nodrošina visiem vienlīdzīgu pieeju pakalpojumiem un citām aktivitātēm, tai skaitā veciem cilvēkiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Rīgas reģions ir A-R, Z-D transporta plūsmu krustpunkts, viens no galvenajiem Eiropas transporta mezgliem, starptautiski ērti, ātri un droši sasniedzams gan pasažieriem, gan kravām. Rīgas reģiona transporta sistēma ir iekļāvusies Trans-Eiropas transporta tīklā saistot to ar Austrumiem, "Zīda ceļā" savienojot Eirāziju ar Rietumeiropu.

Reģionā izveidoti stabili, kvalitatīvi sabiedriskā pasažieru transporta pārvadājumi. Novērstas nevēlamās izmaiņas satiksmes telpiskajā struktūrā – palielinās pasažieru pārvadājumi ar sabiedrisko transportu. Pateicoties veiktajiem vienotas reģiona sabiedriskā transporta sistēmas izveides pasākumiem un vienotai pārvaldei ir nodrošināta kvalitatīva un ātra reģiona iekšējā sasniedzamība ar sabiedrisko transportu, pieaugusi iedzīvotāju mobilitāte.

Sasniedzamība ar autotransportu un pa dzelzceļu (kravas un pasažieru pārvadājumi) ir uzlabojusies, pateicoties stratēģiskām investīcijām autoceļu un dzelzceļa infrastruktūrā un efektīvas, vienotas reģiona sabiedriskā transporta sistēmas izveidē. Reģionā ir atjaunots un paplašināts autoceļu un dzelzceļa tīkls.

Reģionā ir attīstīta, visiem un visā reģiona teritorijā pieejama, kvalitatīva informācijas komunikācijas infrastruktūra.

3.2.3.3. Mērķi

Attīstīt vienotu ilgtspējīgu reģiona transporta sistēmu:

- stiprinot dzelzceļa tīkla kapacitāti un infrastruktūras kvalitāti, palielinot kravu un pasažieru plūsmas pa dzelzceļu un dzelzceļa pārvadājumu īpatsvaru no kopējiem pārvadājumiem, tā nodrošinot videi draudzīgāka transporta veida - dzelzceļa vadošo lomu;
- uzlabojot autoceļu infrastruktūru, ceļu drošību, samazinot konflikta situācijas dažādu transporta veidu un gājēju starpā.

Uzlabot starptautisko sasniedzamību, lai Rīgas reģions kļūtu par vienu no galvenajiem Eiropas transporta mezgliem, starptautiski ērti, droši un ātri sasniedzamu, pasažieru un kravu plūsmu krustpunktu starp Austrumiem un Rietumiem, Ziemeļiem un Dienvidiem:

- integrējot Rīgas reģiona transporta infrastruktūru Trans – Eiropas transporta sistēmā;
- attīstot saiknes Austrumu virzienā, tā nodrošinot ātras un drošas transporta plūsmas Rietumu – Austrumu virzienā;
- veidojot pievadus starptautiskajām automaģistrālēm;

uzlabojot satiksmi ar Baltijas jūras valstīm un reģiona kaimiņvalstīm;
veicinot pieeju ES starpkontinentālajam pasažieru transportam;
palielinot tiešo un tranzītlidojumu iespējas gan Rietumu, gan Austrumu virzienā un attīstot mazo aviāciju;
paaugstinot infrastruktūras kvalitāti un pakalpojumu līmeni ostās, veicinot kravu apgrozījuma, prāmju satiksmes un jahtu tūrisma attīstību.

Attīstīt telpiski līdzsvarotu un vienlīdzīgi pieejamu satiksmes un informācijas komunikāciju tīklu visā reģionā, palielinot lauku teritoriju sasniedzamību:

izveidojot modernu, ar konkurētspējīgām cenām, savstarpēji labi saistītu, vienotu reģiona sabiedriskās satiksmes sistēmu, kuras mugurkauls ir dzelzceļš;

stiprinot saiknes starp Rīgu un reģiona nozīmes attīstības centriem (Limbaži, Ogre, Tukums, Sigulda), reģionālajiem centriem un vietējiem centriem, samazinot braucienu ilgumu, uzlabojot ērtības un drošību un palielinot galveno transporta tīklu – sliežu un auto ceļu - kapacitāti, lai uzņemtu pieaugošās transporta un pasažieru plūsmas;

veidojot jaunus autoceļu lokus, lai stiprinātu savstarpējās saiknes starp reģiona nozīmes centriem un mazo centru sasniedzamību, veicinātu ekonomisko izaugsmi vājāk attīstītajās teritorijās un mazinātu transporta izraisītās problēmas Rīgā;

nodrošinot ātru vietējas nozīmes attīstības centru sasniedzamību, veidojot atbilstoši kvalitatīvus ceļu pievadus reģionālajam un nacionālajam transporta tīklam;

nodrošinot informācijas komunikāciju pieejamību un augstu kvalitāti visiem iedzīvotājiem visā reģiona teritorijā sociālās un ekonomiskās attīstības iespēju palielināšanai.

Savstarpējā sadarbībā ar citiem plānošanas reģioniem, stiprināt Rīgas reģiona transporta sistēmas savstarpējo sasaisti ar citu reģionu sistēmām:

saskaņoti attīstot autotransporta un dzelzceļa saiknes starp Rīgas reģiona centriem un citu plānošanas reģionu centriem;

kopīgi aizstāvēt pastāvošo Latvijas dzelzceļa sistēmu, kā arī veicinot jaunu modernu, ar autotransportu konkurētspējīgu dzelzceļa līniju attīstību līdzsvarotai reģionālajai attīstībai un "kritiskās masas" saglabāšanai laukos.

Veicināt enerģijas infrastruktūras attīstību, nodrošinot elektroenerģijas patēriņa pieaugošo pieprasījumu un attīstot alternatīvos enerģijas izmantošanas veidus.

3.2.3.4. Transporta struktūras attīstības perspektīva

Teritoriju vienlīdz laba sasniedzamība rada līdzvērtīgas ekonomiskās attīstības iespējas. Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā, Rīgas reģiona transporta sistēma ir kļuvusi par Eiropas Savienības transporta sistēmas sastāvdaļu un tai arvien ciešāk jāintegrējas Trans-Eiropas transporta tīklā (*TEN-T – Trans-European Networks*). Reģionā jārada visi priekšnosacījumi, lai tas, kļūtu par vienu no galvenajiem Eiropas transporta vārtiem, starptautiski ērti, ātri un droši sasniedzams.

Lai izmantotu reģiona stratēģisko novietni un tranzīta attīstības iespējas, daudz plašākā mērogā jāstiprina reģiona iesaiste starptautiskos dzelzceļa, gaisa transporta un autotransporta tīklos ne tikai Eiropas, bet arī Āzijas un tālo Austrumu virzienā, tāpat kā reģionam ciešāk jāiekļaujas Baltijas jūras transporta tīklā.

Lai saglabātu „kritisko masu“ laukos, nodrošinot Rīgas reģiona teritorijas ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, būtiski ir uzlabot lauku pagastu un mazo pilsētu sasniedzamību, pamatojoties uz efektīvu, savstarpēji saskaņotu, iedzīvotājiem ātru, ērtu, drošu, un videi draudzīgu sabiedriskā transporta sistēmu.

Lai nodrošinātu dzīves kvalitāti reģiona pilsētās, jāveido līdzsvarots pilsētu transporta attīstības modelis - jāuzlabo vietu sasniedzamība un jāsamazina piespiedu pārvietošanās, priekšroku dodot kājāmgājējiem un ekoloģiski tīriem satiksmes veidiem: riteņbraucējiem un sabiedriskajam transportam. Rīgas pilsētā satiksmes sastrēgumu novēršanai nekavējoši jāievieš park&ride sistēma, uzsvāru liekot uz kvalitatīvu, ātrgaitas sabiedrisko transportu.

Autoceļu infrastruktūra un sasniedzamība

Rīgas reģiona attīstības interesēs ir nekavējoši uzlabot autoceļu infrastruktūru un satiksmes drošību. Uzlabota autoceļu kvalitāte un kapacitāte starp Rīgu un kaimiņvalstīm, Rīgu un reģiona nozīmes pilsētām, starp tām un vietējiem lauku attīstības centriem, paaugstinās braukšanas ērtumu, ātrumu un drošību, samazinās ceļā pavadīto laiku un veicinās izlīdzinātību (izaugsmes izkliedi) un dzīves kvalitāti visā reģionā.

Rīgas reģiona, kā ilgtspējīga un policentriska (daudzcentru) reģiona attīstības interesēs, ir nodrošināt visu reģiona nozīmes attīstības centru (Limbažu, Tukuma, Ogres, Siguldas) labu sasniedzamību un izaugsmi. No reģiona nozīmes centriem vistālāk no Rīgas atrodas un vissliktāk saniedzami ir Limbaži, kas ir vismazākā reģiona nozīmes pilsēta un arī relatīvi vājāk attīstītā Rīgas reģiona rajona centrs. Tāpēc, lai panāktu Limbažu un to apkāmes strauju izaugsmi, prioritāri vislielākais atbalsts jāsniedz Limbažu sasniedzamības uzlabošanai.

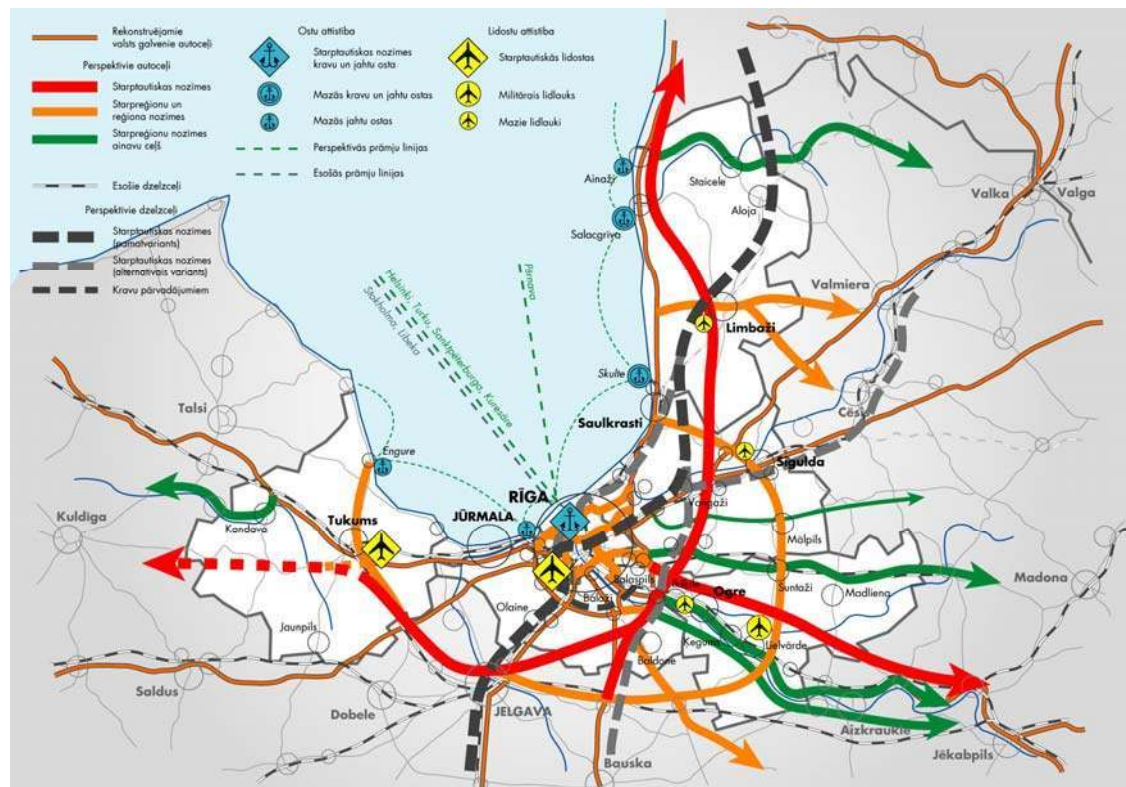
Lai veicinātu Rīgas reģiona policentrisku (daudzcentru) attīstību, jāstiprina reģiona attīstības centru savstarpējā sasniedzamība - jāveido kvalitatīvas reģiona centru lokveida saiknes. Plānojums paredz attīstīt, pamatā izmantojot esošos autoceļus, jaunu starpreģionālas nozīmes lokveida autoceļu no Engures līdz Saulkrastiem (Engure – Tukums – Jelgava – Iecava – Ķegums – Suntaži – Mālpils – Sigulda – Saulkrasti), savstarpēji savienojot Rīgas reģiona centrus, kā arī saistot tos ar Zemgales reģiona centriem Jelgavu un Iecavu.

Lokveida autoceļš daudzus gadījumos novērsīs, ka autotransports šķērso Rīgu un rada problēmas Rīgas ievados. Tas saistīs valsts galvenos radiālos autoceļus, kalpos kā pievedceļš starptautiskas nozīmes autoceļiem un veicinās lauku teritoriju attīstību.

Reģiona plānojuma ietvaros tiek atbalstīti risinājumi, kas mazinātu sastrēgumus Rīgas pilsētā, tai skaitā Daugavas Ziemeļu šķērsojuma un tā pievedceļu izveide. Ziemeļu šķērsojums un tā pievadi plānoti, lai uzlabotu Rīgas pilsētas satiksmi un novirzītu transporta kustību, tai skaitā tranzīta, no pilsētas centrālās daļas, kas savukārt mazinātu satiksmes sastrēgumus, uzlabotu transporta infrastruktūru Rīgas pilsētā, kā rezultātā arī Rīgas reģionā kopumā.

Atbalstot Kurzemes attīstības plānošanas dokumentos izvirzīto priekšlikumu attīstīt jaunu Kurzemes autoceļu no Liepājas un Ventspils caur Kuldīgu uz Rīgu, Rīgas reģiona plānojums ierosina Kurzemes autoceļu pie Tukuma savienot ar Rīgas reģiona lokveida autoceļu un attīstīt jaunu spēcīgu starptautiskas nozīmes Austrumu – Rietumu automaģistrāli (koridoru), kas pāri Daugavai pie Tīnūžiem savienotos ar

Rīgas reģiona attīstībai vitāli svarīgo autoceļu Austrumu virzienā – ātrgaitas autoceļu Rīga – Maskava, tālāk turpinot virzību uz Ziemeļiem, kā *Via Baltica* tranzīta autoceļš, nodalot to no *Via Baltica Turistica* piekrastē.

3.3. attēls. Transporta perspektīvā infrastruktūra

No jauno autoceļu izveides ieguvums ir:

- iespēja, tranzītam nešķērsojot Rīgu, ātrāk nokļūt no Latvijas Austrumiem uz Rietumiem, no Ziemeļiem uz Dienvidiem, līdz ar to tiek atslogoti Rīgas pievadi, ievadi un mazināti sastrēgumi;
- nodrošināta laba reģionālo un vietējo centru savstarpējā sasniedzamība;
- attīstībai tiek atvērtas jaunas Rīgai tuvējās lauku teritorijas ar nepietiekošu ekonomisko attīstību – paredzama jauna centru attīstība: jaunMālpils, jaunSuntaži, jaunVecumnieki u.c.;
- autoceļu krustojumos un gar tiem veidojas jauni uzņēmējdarbības attīstības centri;
- no tranzīta tiek atslogotas ekoloģiski jutīgas un vides riska teritorijas Rīgas jūras līča piekrastē.

Lai veicinātu sasniedzamību un policentrisku (daudzcentru) attīstību plašākā telpā, Rīgas reģiona plānojums atbalsta Vidzemes un Latgales plānošanas reģionu priekšlikumus: stiprināt saiknes (autoceļus) starp Rīgas un Vidzemes plānošanas reģionu centriem (Limbaži – Valmiera, Limbaži – Cēsis), un rekonstruēt autoceļu Rīga – Vecumnieki – Nereta – Aknīkste – Daugavpils kā vienu no Latvijas galvenajiem austrumu virziena autoceļiem, tā ievērojami samazinot laiku Daugavpils sasniegšanai un atslogojot esošo Daugavpils autoceļu, kā arī veicinot Sēlijas attīstību.

Lai saglabātu dzīves un dabas vides kvalitāti un veicinātu tūrisma attīstību, reģiona plānojums iesaka jaunu ceļu veidu – ainavu ceļus. Perspektīvē, attīstoties ātrgaitas

autoceļiem, ainavu ceļi tiek paredzēti tikai vietējam transportam. Tiem ir savi īpaši attīstības nosacījumi – kvalitatīvs ceļu segums, kas nodrošina pārvietošanās drošību, saglabāta ceļu izteiksmība (līkumainība), sakārtota ceļa ainavu u.c. Kā ainavu ceļus plānojums paredz attīstīt:

- autoceļus Rīga – Ērgļi – Madona un Rīga - Mālpils – Nītaure – Vecpiebalga, saistot Rīgu ar Vidzemes tūrisma areālu;
- autoceļus gar Daugavas labo (Rīga – Daugavpils) un kreiso (Rīga – Jaunjelgava – Jēkabpils) krastu, tos atslogojot no tranzīta un veidojot Daugavas tūrisma telpu;
- autoceļu “Ziemeļu stīga” (Ainaži – Staicele – Mazsalaca), veicinot tūrisma attīstību pierobežā;
- autoceļu Kandava - Kuldīga.

Lai panāktu teritorijas izlīdzinātu reģionālo attīstību, izšķiroša loma ir vietējas nozīmes attīstības centriem reģiona perifērijā (Staicele, Aloja, Madliena, Jaunpils u.c.). Būtisks ir to sasniedzamības ātrums. Tiem ar valsts galvenajiem un reģionālajiem autoceļiem jābūt saistītiem ar atbilstoši kvalitatīviem vietējiem ceļiem. Grants segums jāaizstāj ar melno segumu, jāveic bīstamo ceļu posmu un tiltu atjaunošana un rekonstruēšana.

Dzelzceļa infrastruktūra

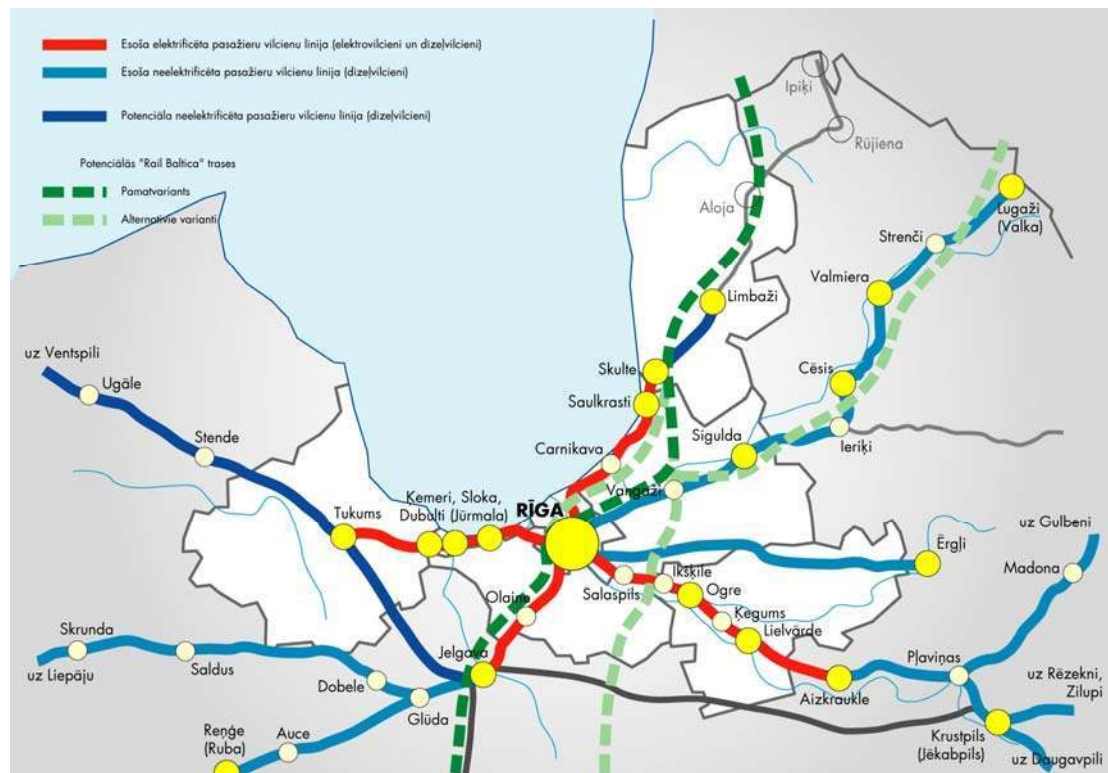
Dzelzceļa transporta pakalpojumi ir viens no nākotnes perspektīvākajiem sauszemes transporta veidiem gan no drošības, gan ekoloģiskā viedokļa. Rīgas reģiona konkurētspējīgai izaugsmei vitāli svarīgi ir strauji iekļauties Eiropas, Baltijas jūras un Austrumu dzelzceļa transporta tīklā, nodrošinot kravu un pasažieru plūsmas no Rietumeiropas uz Austrumiem un Ziemeļiem.

Reģiona starptautiskajai sasniedzamībai prioritārs ir *Baltica Rail* projekts (kravas, pasažieri) no Berlīnes līdz Tallinai. Reģiona plānojums atbalsta tā maršrutu caur Rīgu virzienā uz Limbažiem ar Igaunijas robežas šķērsošanu pie Moisakilas. Kā alternatīva tiek norādīta dzelzceļa trases virzība gar Rīgu ar Daugavas šķērsošanu pa Rīgas HES vai tā apkaimē.

Baltica Rail dzelzceļa apleju ap Rīgu un ieejas punktu Rīgā, kā arī tālāko virzienu noteiks starptautisks priekšizpētes projekts, kuru plānots pabeigt 2007.gadā. Tā izstrādē vēlams ņemt vērā Rīgas attīstības plānā norādīto iespēju – virzīt *Baltica Rail* trasi caur Rīgu, paredzot ienākšanu Rīgā no lidostas Rīgas puses ar Daugavas šķērsošanu pa Ziemeļu tiltu un iespējamo pasažieru staciju līdzās lidostai Rīga vai tagadējās preču stacijas vietā. Katrā gadījumā saistībā ar *Baltica Rail* vēlams atrisināt dzelzceļa pievadu Rīgas lidostai.

Rīgas reģiona attīstības interesēs ir saglabāt no Rīgas izejošo sazaroto radiālo dzelzceļa tīklu gan kravu, gan pasažieru transportam, nepieļaujot dzelzceļa sistēmas turpmāku degradāciju. Ņemot vērā videi draudzīgas transporta attīstības politiku Eiropā, *Rail Baltica* iespējas – iekļaušanos Eiropas ātrgaitas dzelzceļa transporta tīklā un reģionālās attīstības tendences Latvijā, Rīgas reģionam, sadarbībā ar citiem plānošanas reģioniem, jāpieprasa Latvijas dzelzceļa tīkla saglabāšana un tā infrastruktūras sakārtošana jaunā kvalitātē (kapacitāte, ātrums, drošums), kā arī jaunu (vecu) dzelzceļa līniju attīstīšana, lai veicinātu pasažieru izvēli par labu dzelzceļam.

Reģionā jāatbalsta tāda transporta attīstības politika, lai pieaugtu pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu gan piepilsētās, gan starppilsētu maršrutos, kā arī pieaugtu pa dzelzceļu pārvadāto kravu daļa kopējā kravu apjomā.

3.4. attēls. Perspektīvais vietējo pasažieru vilcienu tīkls, iespējamās „Rail Baltica” trases

Kopējās interesēs, Rīgas reģiona plānojums atbalsta citu plānošanas reģionu priekšlikumus dzelzceļa sistēmas attīstībai: Kurzemes reģiona priekšlikumu veikt izpēti par pasažieru pārvadājumu atjaunošanu dzelzceļa līnijās Rīga – Liepāja, Rīga – Ventspils, Vidzemes reģiona priekšlikumu par dzelzceļa līnijas Rīga – Lugaži – Tartu attīstīšanu.

Lai novērstu lauku iedzīvotāju migrāciju uz sasniedzamākiem centriem un ārvalstīm, sekmētu Rīgas un Vidzemes reģionu vāji attīstīto starppilsētu perifērijas teritoriju (Ķeipene, Taurupe, Mazozoli, Ērgļi u.c.) izaugsmi un Vidzemes tūrisma areāla sasniedzamību, abiem reģioniem vitāli svarīgs, kopīgs attīstības jautājums ir dzelzceļa līnijas Rīga - Ērgļi saglabāšana un rekonstrukcija.

Pārvadājumu uzlabošanai un ievērojamu risku novēršanai, Rīgas reģiona plānojums atbalsta Rīgas dzelzceļa apvedceļa izveidi, izslēdzot bīstamo kravu transportu caur Rīgu.

Tiek plānots, ka piepilsētās dzelzceļš kalpos kā Rīgas reģiona reģionālā transporta sistēmas mugurkauls un tiks izmantots/attīstīts arī kā Rīgas iekšējais transports.

Plānojums paredz rekonstruēt un attīstīt sazaroto piepilsētās elektrificētā dzelzceļa tīklu, sekmējot reģiona centru (Tukums, Ogre, Olaine, Saulkrasti) un citu apdzīvoto vietu gar dzelzceļu sasniedzamību, kā arī paredzot veicināt jaunā apdzīvotuma attīstību pie dzelzceļa. Prioritāri jāatbalsta esošo līniju infrastruktūras un ritošā

sastāva kvalitātes uzlabošana un jāizvirza jautājums par dzelzceļa līnijas Skulte – Limbaži atjaunošanu.

Dzelzceļa līniju Rīga - Tukums, tā kā tā šķērso valsts nozīmes rekreācijas un „spa“ medicīnas attīstības centru kūrortpilsētu Jūrmalu un Ķemeru nacionālo parku, kā arī citas ekoloģiski jūtīgas teritorijas, plānojums paredz izmantot tikai pasažieru pārvadājumiem.

Ostas un to infrastruktūra

Rīgas osta un reģiona mazās ostas ir ievērojams reģiona attīstības resurss. Turpmākajos gados paredzamas pieaugošas Austrumu – Rietumu transporta plūsmas un tai pašā laikā pieaugoša konkurence starp Baltijas jūras ostām. Sekmīgi attīstīsies tās ostas, kas varēs piedāvāt augstas kvalitātes pakalpojumus par konkurētspējīgu cenu.

Šajā situācijā Rīgas ostai ir svarīgi noteikt savu attīstības virzienu. Rīgas reģiona plānojums paredz, ka Rīgas osta saskaņā ar Rīgas attīstības plānā noteikto ostas attīstības stratēģiju ir izstrādājusi savu ostas ilgtermiņa attīstības stratēģiju un programmu, paredzot, ka Rīgas osta turpina attīstīties kā multifunkcionāla (beramo, ģenerālo un lejamo) kravu apstrādes osta, kā arī kļūst par modernu pasažieru pārvadājumu centru reģionā. Ir pieaugusi Rīgas ostas kapacitāte un apgrozījums (kravas, pasažieri). Rīgas ostā stimulētas investīcijas loģistikas aktivitātēs. Atbilstoši izvēlētajai stratēģijai ir attīstīta Rīgas ostas sasaiste ar nacionālo ceļu un dzelzceļa tīklu, ierīkoti droši pievadi.

Plānojums paredz, ka reģionā tiek veicināta sekmīgi strādājošo mazo kravas ostu - Salacgrīva, Skulte infrastruktūras attīstība, kapacitāte un apgrozījums, kā arī rezervētas teritorijas to attīstībai.

Prioritāte Latvijas un reģiona kopējās attīstības interesēs ir sekmēt, lai Rīgas pasažieru osta paātrinātā tempā, ņemot vērā tūrisma attīstības prognozes, attīstītos kā Baltijas jūras mēroga pasažieru osta ar kvalitatīvu infrastruktūru. Tiktu nodrošināta augstvērtīga prāmju satiksme daudzveidīgos starptautiskos maršrutos un tajā regulāri ienāktu Baltijas jūras valstu (metropoļu) tūrisma maršrutu lielie kruīzu kuģi, atvedot uz Rīgu ne tikai Eiropas, bet arī Amerikas un Austrumāzijas tūristus.

Rīgas reģionā jāizmanto reģiona „zilo ūdeņu“ priekšrocības – tiek atjaunota un paplašināta mazo kuģīšu satiksme iekšējos Pierīgas ūdeņos un Rīgas līcī, kā arī atklātas jaunas nelielu ātrgaitas prāmju līnijas, kas saistītu Rīgu, Jūrmalu un citus Baltijas jūras piekrastes tūrisma centrus savstarpēji un ar centriem salās.

Pateicoties reģiona novietnei Rīgas līča piekrastē un Pierīgas ūdens sistēmai, lielas iespējas reģionā ir jahtu tūrisma attīstībai. Jahtu tūrisma vajadzībām visās reģiona mazajās ostās (Ainažu, Salacgrīvas, Skultes, Engures, Lielupes ostas) tiek attīstīta moderna jahtu ostām atbilstoša infrastruktūra, ietverot pievedceļus. Tās iekļaujas vienotā ostu tīklā ar citām esošām un jaunām jahtu ostām Baltijas jūras piekrastē, kā arī Rīgā, nodrošinot pieņemamas distances starp tuvējām ostām.

Lai sekmētu jahtu tūrisma attīstību, prioritāri reģionā jāsniedz atbalsts Lielupes deltas aizsērēšanas novēršanai un jānodrošina jahtu pārvietošanās iespējas pa iekšējiem ūdensceļiem - no Daugavas uz Lielupi pa Bullupi un no Daugavas uz Ķīšezeru.

Lidostas un to infrastruktūra

Gaisa transportam ir nozīmīga loma, lai Rīgas reģionā tiktu panākta laba starpkontinentālā sasniedzamība. Plānojums paredz, ka starptautiskajai lidostai „Rīga“, izmantojot savu ģeogrāfisko novietni, ir jāattīsta starptautiskie pārvadājumi gan Rietumu, gan Austrumu virzienā, palielinot tiešo un tranzītlidojumu iespējas.

Būtisks attīstības faktors ir laba Rīgas lidostas sasniedzamība no reģiona nozīmes attīstības centriem, pakārtoti arī no mazpilsētām un attālākām lauku teritorijām. Līdz ar to vistuvākajā laikā jārisina jautājumi, lai lidosta tiktu iekļauta starptautiskajā un reģionālajā sabiedriskā transporta sistēmā, kā arī tā būtu ātri un ērti sasniedzama no Rīgas centra ar ātrgaitas tramvaju.

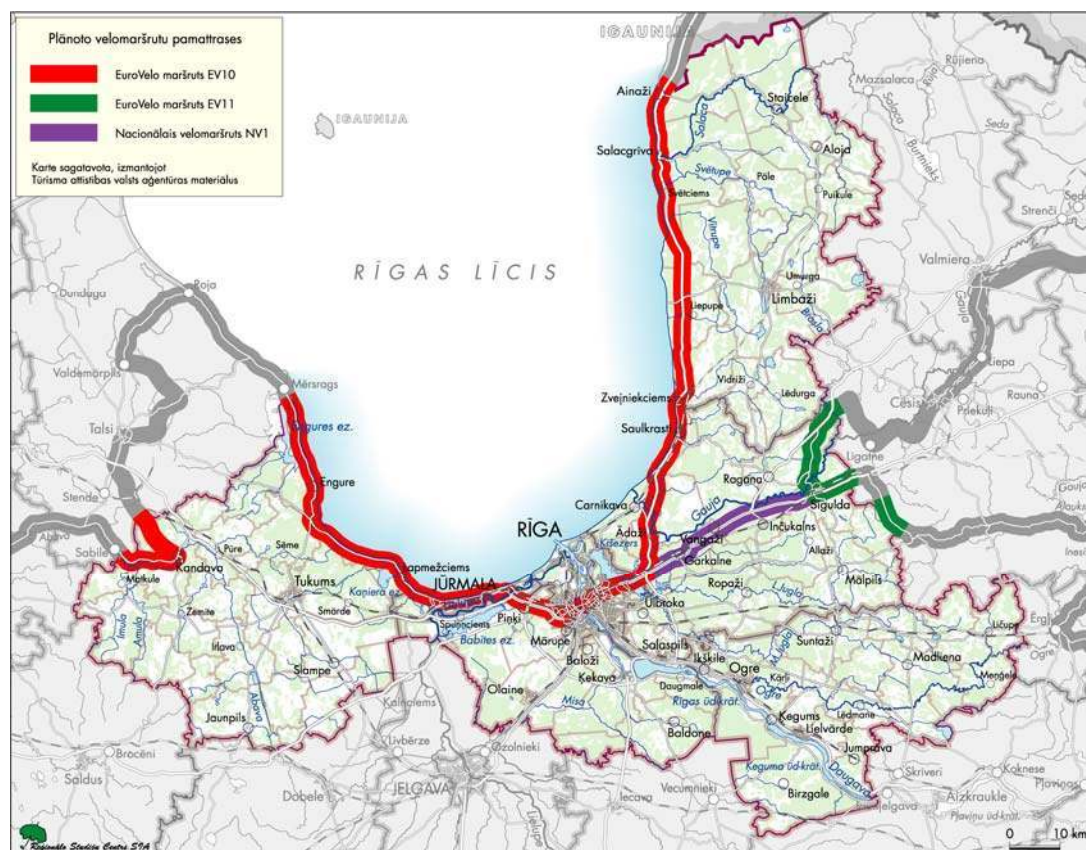
Veicot Rīgas pilsētas, Mārupes un Babītes pagasta teritoriālo plānošanu, jāņem vērā: starptautiskās lidostas „Rīga” esošajam skrejceļam piegulošo teritoriju paaugstinātā skaņas līmeņa diskomforta zona un otrā skrejceļa izbūves iecere. Tas nozīmē, ka esošajās un iespējamās skaņas diskomforta zonās nepieciešams ierobežot apbūvi.

Svarīga nozīme Rīgas reģiona attīstības interesēs ir Tukuma transporta mezgla attīstīšanai, ietverot Tukuma lidostas kā kravu pārvadājumus nodrošinošas lidostas attīstību Austrumu - Rietumu autoceļa tuvumā. Plānojums paredz, ka tai ir jārezervē iespējas nākotnē attīstīties arī kā pasažieru lidostai.

Lai veicinātu tūrisma attīstību un nodrošinātu rekreācijas iespēju pieprasījumu, Rīgas reģionā ir jāsniedz atbalsts mazās aviācijas infrastruktūras izveidei, nodrošinot, ka reģionā attīstās esošie un veidojas jauni nelieli lidlauki - pieaug mazo sportam un atpūtai izmantojamo lidlauku skaits un sekojoši tūrisma attīstības iespējas. Pie minētajiem lidlaukiem jārezervē teritorijas attiecīgas infrastruktūras attīstībai.

Velo infrastruktūra

Plānojums paredz, ka reģionā ir izveidots ar Eiropas Savienības EuroVelo EV10 un EV11 velomaršrutiem (3.5. attēls) un ar Rīgas un Jūrmalas velotrasēm savstarpēji saistīts nacionāla un reģionāla līmeņa velomaršrutu tīkls ar atbalsta infrastruktūru. Plānots, ka perspektīvā reģionu šķērsos vairāki ar pārējiem plānošanas reģioniem saskaņoti nacionālas un reģionālas nozīmes velo tūrisma maršruti, kā arī tiek attīstīta infrastruktūra, lai velosipēdu izmantotu kā vietējo transporta līdzekli. Savstarpēji saskaņota velomaršrutu tīkla plānojums un tā izveide ir vistuvākajā nākotnē veicams darbs.

3.5. attēls. Plānotās Eiropas (EV10, EV11) velomaršrutu pamatattēses ar tās saistošo nacionālo velomaršruta posmu

3.2.3.5. Sabiedriskās satiksmes attīstības perspektīva

Vienota darba vietu un mājokļu tirgus, vides un dzīves kvalitātes, līdzvērtīgas piekļuves pakalpojumiem un citām aktivitātēm nodrošināšanai reģiona iedzīvotājiem, visā reģiona teritorijā jāpanāk ar personisko autotransportu konkurētspējīgas sabiedriskās satiksmes izveide, kas spēj nodrošināt kvalitatīvu un ātru reģiona iekšējo sasniedzamību un ir reāla alternatīva personiskajai automašīnai.

Rīgas reģionā sabiedriskā transporta sistēma jāveido vienlaikus ar apdzīvotuma attīstību, sabiedriskajam transportam veicinot vēlamās telpiskās struktūras attīstīšanos un paredzot kvalitatīvu sabiedriskā pasažieru transporta pārvadājumu nodrošināšanai nepieciešamās ievērojamās investīcijas.

Lai atrisinātu koordināciju starp dažādiem transporta un pārvadājumu veidiem un tīktu nodrošināti kvalitatīvi sabiedriskā pasažieru transporta pārvadājumi, plānojums paredz veidot Rīgas reģiona sabiedriskā transporta maršrutu tīkla aģentūru, kura veiktu visu transporta veidu darbības plānošanu un pārraudzību, radot saliedētu Rīgas un pārējā reģiona sabiedriskā transporta sistēmu.

Perspektīvā veidojamā Rīgas reģiona daudzcentru telpiskā struktūra, kur ekonomiskās aktivitātes ir koncentrētas pilsētās un ir ierobežota izklaidus urbānā izplešanās uz lauku un mežu teritoriju rēķina, ir piemērota dzelzceļa satiksmei. Reģiona plānojums paredz, ka piepilsētās dzelzceļš kalpo kā Rīgas reģiona

reģionālā pasažieru transporta mugurkauls, to intensīvi izmantojot arī kā Rīgas iekšējo transportu.

Pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu tiek noteikti kā prioritāte maršrutos ar lielu pasažieru plūsmu. Kvalitatīvi, ātri un ērti pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu aizstāj autotransporta (autobusu, mikroautobusu) pasažieru pārvadājumus maršrutos paralēli dzelzceļa līnijām. Savukārt autotransports un velotransports kalpo kā pasažieru pievedējs dzelzceļa stacijām/mezgliem.

Tiek veidots savstarpēji saskaņots dzelzceļa un autobusu - eksprešu tīkls, kurš apmierina iedzīvotāju un tūristu pārvietošanās vajadzības, nodrošinot ikvienam pieejamus, kvalitatīvus sabiedriskā transporta pakalpojumus visā reģiona teritorijā.

Šādu pasažieru pārvadājumu tīkla izmaiņu rezultātā, sabiedriskajā transportā vairāk izmantojot videi draudzīgāku transporta līdzekļi – dzelzceļu un Rīgas pilsētā satiksmes sastrēgumu novēršanai nekavējoši ieviešot park&ride sistēmu un kvalitatīvu sabiedriskā transporta veidu - ātrgaitas tramvaju, plānojums paredz panākt sastrēgumu uz autoceļiem Pierīgā, ievadiem Rīgā un Rīgas ielās samazināšanu, mobilitātes pieaugumu un vides kvalitātes uzlabošanu.

Lai uzlabotu starpreģionālo sabiedrisko transportu, plānojums paredz, ka plānošanas reģionu kopējās interesēs ir nepieciešams risināt reģionu sabiedriskā transporta sistēmu savstarpējo sasaisti.

3.2.3.6. Informācijas komunikāciju infrastruktūra un sasniedzamība

Lai palielinātu sociālās un ekonomiskās attīstības iespējas, mazinātu migrāciju, plānojums paredz, ka reģionā jānodrošina elektronisko sakaru pakalpojumu (kvalitatīvi telefonu sakari, mobilo sakaru pārklājums, radio un TV, internets) kvalitāte un to pieejamība visā reģiona teritorijā un visiem iedzīvotāju slāņiem, īpašu uzmanību veltot reģiona perifērijas teritorijām.

3.2.3.7. Rīcības

- Saskaņā ar Eiropas Savienības Pilsētvides Tematiskās stratēģijas norādījumiem, izstrādāt ilgtspējīga transporta plānu Pierīgai, tajā kā prioritāru daļu ietverot sabiedriskā transporta struktūras shēmas izstrādi. Transporta plāna izstrāde notiek visciešākā sasaistē ar apdzīvojuma plānošanu un attīstību.
- Sadarbībā ar valsts institūcijām un Zemgales plānošanas reģionu, veikt plānojumā paredzēto jauno autoceļu izveides izpēti.
- Sadarbībā ar Satiksmes ministriju izstrādāt pētījumu par krustojumiem un pārvadu nepieciešamību un noteikt prioritātes.
- Sadarbībā ar pārējiem Latvijas plānošanas reģioniem veicināt Latvijas dzelzceļa struktūras atjaunināšanas iespēju izskatīšanu un tā ātrāku iesaisti Baltijas jūras valstu un Eiropas dzelzceļa tīklā.
- Noteikt reģiona prioritātes valsts 2.šķiras (lauku) autoceļu sakārtošanai. Veikt lobiju darbu pastāvīga, progresīvi pieaugoša finansējuma nodrošināšanai valsts 2.šķiras (lauku) autoceļiem saskaņā ar reģiona prioritātēm.
- Reģiona pašvaldībām kopīgi vienojoties, izveidot Rīgas plānošanas reģiona sabiedriskā transporta maršrutu tīkla aģentūru.

- Veikt lobija darbu ilglaicīga valsts pasūtījuma (ar atbilstošu budžetu) pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu nodrošināšanai.
- Piedalīties Latvijas lielo ostu kopīgās attīstības stratēģijas izstrādē.
- Atbalstīt jahtu ostu, piestātņu infrastruktūras uzlabošanu un vienota jahtu ostu tīkla izveidi.
- Iniciēt pasākumus, lai novērstu Lielupes deltas aizsērēšanu.
- Izstrādāt savstarpēji saskaņotu starptautiskā, nacionālā un reģionālā līmeņa velomaršrutu tīkla plānojumu.
- Sadarbībā ar attiecīgajām ministrijām veikt pētījumu par tendencēm un vajadzībām saistībā ar hidroelektroenerģijas ražošanu un patēriņu reģionā.
- Sadarbībā ar attiecīgajām ministrijām veikt pētījumu par riskiem un attīstības iespējām izmantojot Rīgas HES ūdenskrātuvi kā Rīgas dzeramā ūdens ūdensapgādes objektu.
- Sadarbībā ar Rīgas domi steidzīgi risināt jautājumu par atkritumu utilizāciju (viena vai divu jaunu atkritumu poligonu izveidi un/vai atkritumu sadedzināšanas rūpnīcas/kompleksa celtniecību). Rīcība jāiekļauj Rīgas reģiona attīstības programmas vistuvākajā laikā veicamo darbu klāstā ar norādi prioritāri veikt attiecīgus pētījumus.

3.2.4. Lauku telpa

3.2.4.1. Izejas pozīcijas

Rīgas reģionā ir daudzveidīgas lauku (atvērtās) telpas un areāli ar dažādu attīstības līmeni. Situācija galvaspilsētai tuvajos pagastos, piekrastē un no Rīgas attālākās lauku teritorijās Limbažu, Ogres un Tukuma rajonu nomalēs ievērojami atšķiras. Pierīgā vērojama ekonomiskā izaugsme un strauji urbanizācijas procesi, savukārt reģiona nomales lauku teritorijās vērojama ekonomiska stagnācija, kuru pavada: bezdarbs, iedzīvotāju skaita samazināšanās, novecošanās un krasa sociālā noslāņošanās.

Turpinās lauksaimniecības pārstrukturizācijas process. Plašas lauksaimniecības zemes netiek apstrādātas. Lauksaimniecības zemju aizaugšana, spontāna krūmāju un mežu attīstība, mazina bioloģisko daudzveidību un mozaīkveida Latvijas lauku ainavas pievilcību. Attīstās lauku tūrisms. Pierīgā pieaug zemes pieprasījums galvenokārt dzīvojamai apbūvei un ceļas zemes tirgus vērtība. Rodas arvien asāki zemes izmantošanas konflikti Pierīgā, Rīgas jūras līča piekrastē un gar ūdenstilpnēm un ūdenstecēm.

3.2.4.2. Vīzija

Rīgas reģiona lauku teritorijas ir ekonomiski un sociāli vitālas, ar pievilcīgu dzīves vidi lauku iedzīvotājiem, atpūtniekiem un tūristiem.

Laukos ir saglabāti cilvēkresursi. Lauku iedzīvotāji saredz savas dzīves jēgu laukos, ir novērsta migrācija no laukiem uz Rīgu/Pierīgu vai ārvalstīm, ir pieaudzis iemītnieku (pilsētnieku) skaits otrajās (lauku, brīvdienu) mājās.

Ir nostiprinātas pilsētu – lauku partnerattiecības. Starp pilsētām un laukiem ir pieaugušas cilvēku un pakalpojumu plūsmas. Lauku teritorijas ir saistītas ar dzīvotspējīgiem vietējiem attīstības centriem, kas nodrošina pakalpojumus un veido sasaisti ar reģionālajiem centriem un tālāk ar Rīgu. Lauku iedzīvotājiem ir

nodrošinātas daudzveidīgas nodarbinātības iespējas, saglabājot nepieciešamo „kritisko masu” attīstības centros.

Lauku teritorijas ir attīstījušās, daudzveidojot ekonomiskās aktivitātes un racionāli izmantojot esošos resursus. Papildus un saistīti ar tradicionālajiem sektoriem kā lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība ir attīstījušies pakalpojumi, inovatīva mazā un vidējā uzņēmējdarbība, amatniecība, tūrisms un ar to saistītie pakalpojumi. Attīstījusies kooperācija.

Visas reģiona apdzīvotās vietas ir ātri un ērti sasniedzamas ar sabiedrisko transportu.

Ir saglabāta Rīgas reģiona lauku identitāte, savdabība un pievilcība. Dabas un kultūras vērtības: kultūras mantojums - kultūrvēsturiskie pieminekļi, kultūrainava un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ūdeņi, piekraste u.c. tiek racionāli izmantoti un atbilstoši pārvaldīti.

3.2.4.3. Mērķi

Saglabāt laukos cilvēkresursus:

daudzveidojot lauku ekonomiku un nodarbinātības iespējas;
attīstot lauku iedzīvotājiem personiskās karjeras veidošanās iespējas.

Nodrošināt lauku apdzīvotību un dzīves vides kvalitāti:

stiprinot lauku pašvaldības un to daudzveidību, lai saglabājot savu teritoriju specifisko identitāti un kvalitāti, palīdzētu mīkstināt migrāciju uz pilsētām;
stiprinot kultūras dzīvi, saglabājot vietējo savdabību;
uzturot un attīstot pakalpojumus vietējas nozīmes attīstības centros

Attīstīt un racionāli izmantot esošo infrastruktūru:

jaunu attīstību plānojot vietās ar esošu infrastruktūru.

Racionāli izmantot dabas resursus un kultūras mantojumu,

saglabājot, uzturot un izmantojot kultūrainavu, kultūras un dabas mantojumu (t.sk. īpaši aizsargājamās dabas teritorijas) rekreācijai, kultūras tūrisma un ilgtspējīga tūrisma attīstībai;
rekultivējot degradēto kultūrainavu.

Saglabāt un uzlabot vides kvalitāti,

izmantojot dabas vides kvalitāti kā vērtīgu resursu, kurš jāpārvalda un jāizmanto ilgtspējīgā veidā.

3.2.4.4. Lauku (atvērtās telpas) areālu attīstības perspektīva

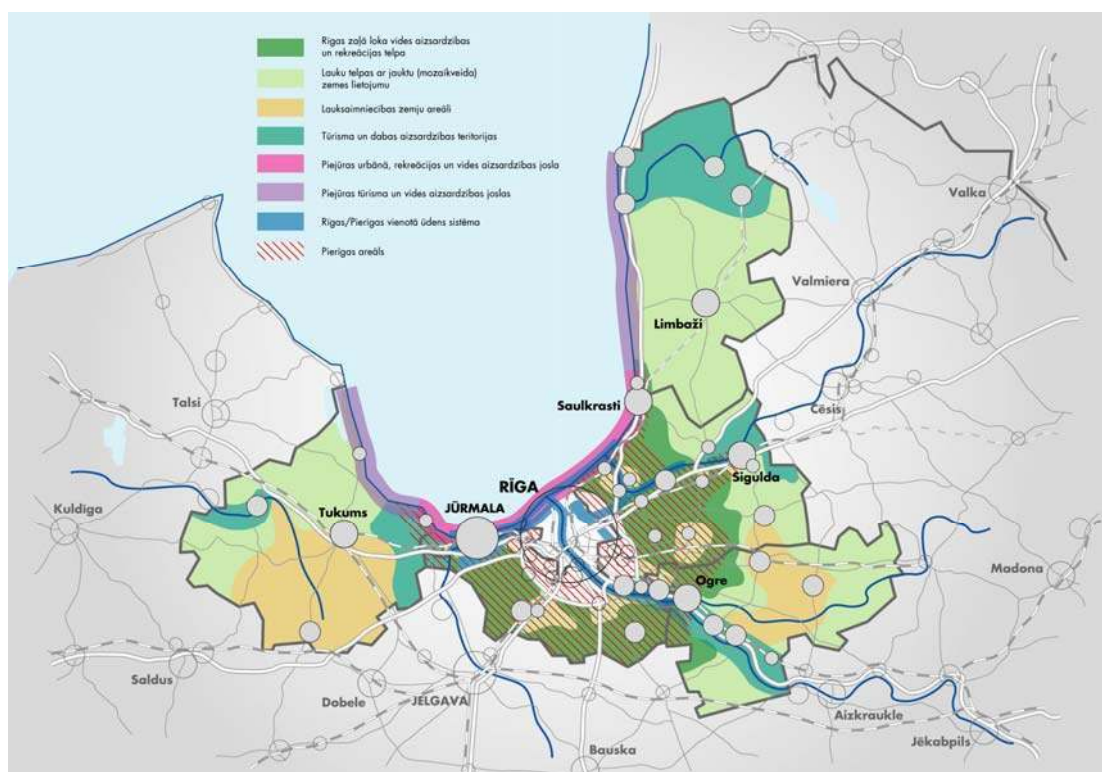
Rīgas reģiona plānojumā ir izdalīti funkcionāli un reģiona attīstībai telpiski nozīmīgākās lauku (atvērtās telpas) telpas areālu veidi (3.6. attēls). Šo dažādo lauku (atvērtu) areālu veidu noteikšana pamatojas uz attīstības resursiem, teritoriju raksturu un perspektīvā optimālāko saimniecisko darbību. Areālos plānojums ietver arī atvērtās telpas Rīgas, Jūrmalas un Saulkrastu pilsētās.

Plānojuma ietvaros norādītajos lauku (atvērtās telpas) areālos, attiecīgajam areālam paredzētās funkcijas būs prioritāras, bet pārējās tiek pakārtotas tā, lai pakārtotās funkcijas nekonfliktētu un neapdraudētu prioritāro funkciju īstenošanu.

Rīgas reģiona telpiskajā plānojumā reģiona lauku (atvērtā) telpa iedalās

:

- Lauksaimniecības zemju areālos;
- Lauku telpās ar jauktu mozaikveida zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību;
- Rekreācijas/tūrisma un dabas vides aizsardzības areālos, kas iedalās vairākās apakštelpās/areālos:
 - Tūrisma un dabas aizsardzības teritorijas,
 - Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas telpa,
 - Rīgas jūras līča piekraste – piejūra, kurā ietilpst piejūras tūrisma un vides aizsardzības josla un piejūras urbānā, rekreācijas un vides aizsardzības josla,
 - Rīgas/Pierīgas vienotā ūdens sistēma,
 - Upju ielejas.

3.6. attēls. Lauku (atvērtās) telpas perspektīvā telpiskā struktūra

Apakštelpas/areāli (piem. piejūras tūrisma un vides aizsardzības josla un tūrisma un dabas aizsardzības teritorijas (Ziemeļvidzemē)) vietām pārklājas, kas liecina par šo telpu attīstības iespēju daudzveidību.

Rīgas reģiona plānojuma kartogrāfiskajā materiālā ir iezīmēta, bet atsevišķi kā telpa nav izdalīta pierobežas teritorija. Tā robežojas un tās attīstība potenciāli ir cieši saistīta ar Pērnavas reģionu. Šajā pierobežas teritorijā jāveicina cieša pārrobežu sadarbība. Sadarbībā ar Igaunijas Pērnavas reģionu jāsekmē dabas vērtību saglabāšana, tūrisma un tā infrastruktūras attīstība, iespējams veidojot vienotu dabas aizsardzības un tūrisma attīstības areālu.

Ņemot vērā Rīgas reģiona urbāno raksturu un paredzēto attīstību, kaut arī meži aizņem ievērojamas Rīgas reģiona teritorijas platības, atsevišķas telpas/areāli ar prioritāti mežu saimnieciskai izmantošanai Rīgas reģiona plānojumā netiek noteiktas.

Lauksaimniecības zemju areāli

Rīgas reģions, ņemot vērā galvaspilsētas ietekmi un resursus lauksaimnieciskai darbībai, nav lauksaimniecības reģions nacionālā kontekstā. Tomēr reģionā var izdalīt teritorijas, kurās ir potenciāls konkurētspējīgai lauksaimniecībai.

Viena no tām ietver teritorijas Tukuma rajona dienvidos un austrumos, otra atrodas Ogres rajona dienvidaustrumu daļā. Rīgas reģiona plānojumā kā reģionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas ir izdalīti divi lauksaimniecības zemju areāli:

- Tukuma rajona dienvidaustrumu daļa, ietverot teritorijas no Tukuma līdz Zantei, Jaunpilij un Slampei;
- Ogres rajona dienvidaustrumu daļa no Mālpils (ietverot Lēdmani, Krapi, Madlienu) līdz Daugavai.

Šajos lauksaimniecības zemju areālos, kurus raksturo relatīvi augsta zemes auglība, lielākās lauksaimniecības vienlaidu platības un viszemākais lauksaimniecībā neizmantoto zemju procents no kopējām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm (turpmāk – LIZ), lauksaimniecība tiek noteikta kā prioritāte. Tajos jāsauglabā un jāveicina specializētas, augsti produktīvas un konkurētspējīgas lauksaimniecības attīstība, ja nepieciešams, sniedzot tai papildus atbalstu. Jāsekmē lielu un vidēji lielu lauku saimniecību un lauksaimniecības uzņēmumu darbība, kas izmanto visjaunākās tehnoloģijas, kā arī jāsniedz atbalsts nelielām lauku saimniecībām to darbības daudzveidošanai. Paredzama pāreja uz biomasas audzēšanu, rapsi. Saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām jāsauglabā pastāvīgās ganības.

Jānodrošina lauku iedzīvotājiem arī citas daudzveidīgas nodarbinātības iespējas, tām jābūt piemērotām lauku telpai un tās mērogam un saskanīgām ar lauksaimniecību. Tiek pieļautas nelielas un vidējas darbības attiecībā uz mežsaimniecību, tūrismu u.c.

Liela dinamisku saimniecisku darbību attīstība, kas nav saistīta ar lauksaimniecību, šajā telpā nav pieļaujama. Plaša mēroga aktivitātes, attīstība/investīcijas citos tautsaimnieciskos sektoros jānovirza uz citām, alternatīvām teritorijām. Tāpat nav pieļaujama lauksaimniecības zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos, tostarp lielāku platību apmežošana, pirms jebkurš priekšlikums nav rūpīgi apsvērts pašvaldības teritorijas plānojuma ietvaros.

Jāstiprina lauku vietējas nozīmes attīstības centri. Tajos (Jaunpils, Mālpils, Suntaži, u.c.) jāattīsta ar lauksaimniecības sektoru saistītas darbības (pārtikas pārstrāde), lauksaimniecības sektoru atbalstošas darbības, kvalitatīvi pakalpojumi un ražošana ar augstu pievienoto vērtību. Jāveicina lauksaimniecības zinātne (Pūre), atbalstot selekcijas un pētniecības darbu un dārzkopības attīstību.

Lauku teritorijās jāsauglabā esošās viensētas, mazajās pilsētās, ciemos jānodrošina infrastruktūras uzlabošana.

Jāatīsta/jāatbalsta pakalpojumi laukos (komunikāciju, finanšu, tirdzniecības, sociālo pakalpojumu - bērnu aprūpes, sabiedriskā transporta). To attīstībā lauku vietējas nozīmes attīstības centriem (sadarbības tīklos) ir noteicoša loma, lai nodrošinātu laukos atbilstošu dzīves kvalitāti. Jāuzlabo vietējas nozīmes attīstības centru un

tālāku lauku teritoriju sasniedzamība ar sabiedrisko transportu, sakaru, informācijas un IT pieejamība.

Lauku teritorijas ar jauktu daudzveidīgu (mozaīkveida) zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību

Lauku teritoriju ar jauktu daudzveidīgu (mozaīkveida) zemes lietojumu galvenie areāli:

- Reģiona ziemeļu daļā Limbažu rajona teritorija līdz Alojai;
- Reģiona vidusdaļā Ogres rajona ziemeļrietumu daļa un Rīgas rajona teritorijas daļa;
- Reģiona rietumu daļā Tukuma rajona ziemeļrietumu daļa.

Šajās lauku teritorijās, ar jauktu daudzveidīgu (mozaīkveida) zemes lietojumu, no kurām daudzās ir vāja ekonomiskā attīstība un ir vislielākais neizmanto LIZ procents no kopējām LIZ – prioritāte ir aktivitāšu daudzveidošana visās nozarēs atkarībā no vietas īpatnībām, nodarbinātības dažādošana, ainavas sakopšana un zemju racionāla apsaimniekošana, samazinot neizmantotās LIZ platības un saglabājot kultūrvēsturiskās vides un ainavu vērtību.

Jāveicina nodarbinātības dažādošanās, lai saglabātu nepieciešamo iedzīvotāju „kritisko masu”. Piemērotās vietās jāatbalsta bioloģiskā, netradicionālā lauksaimniecība un mazo/vidējo uzņēmumu izveide. Jāatbalsta tradicionālās lauksaimniecības pārveide par multifunkcionālu lauksaimniecību: lauku – tūrisms, agro tūrisms, rekreācijas iespēju attīstība, ainavas veidošana, stādaudzētavas/dārzu centri, teledarba iespējas. Jāatbalsta nelielās (pašnodrošinošās) lauku saimniecības kā tradicionālās lauku ainavas uzturētājas.

Blakus lauksaimniecībai - ilgtspējīga mežsaimniecība, tūrisms, vietējie pakalpojumi, un citi darbības veidi lauku saimniecībās. Jāveicina tāda attīstība, kas balstās uz saprātīgu dabas resursu izmantošanu, kā mežsaimniecība un eko tūrisms, inovatīva mazo un vidējo uzņēmumu attīstība.

Jāveido inovāciju atbalsta centri, sadarbībā starp inovāciju centriem un pārtikas ražotājiem – ekselences centri, piem. *vietējā lauku pārtika, raksturīga virtuve*, kas savukārt veicina tūristu piesaisti. Jāveicina kopīgas aktivitātes, lai vietējam savdabīgajam produkcijai iegūtu pieejas tirgiem.

Nelielām lauku saimniecībām nepieciešams daudzveidot savu darbību. Jāstimulē nelielas un vidējas darbības, netradicionālā bioloģiskā lauksaimniecība, amatniecība u.c. Jāizmanto un jāattīsta vietējās tradīcijas.

Vietējos nozīmes attīstības centros jāpiesaista liela un vidēja mēroga aktivitātes un investīcijas, panākot attīstību.

Jāaptur lauksaimniecības zemju zaudēšanas process, jo to neapsaimniekošanas rezultātā tiek vājināta lauku ekonomiskā attīstība. Ievērojama ietekme uz lauku ekonomisko attīstību, ir ne tikai ienākumu zaudēšanai no lauksaimniecības, bet, tā kā šīs teritorijas vienlaikus ir lauku/eko - tūrisma resurss, tad zaudējumi veidojas arī no tūrisma iespēju zaudēšanas. Saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām jā saglabā pastāvīgās ganības. Mazāk vērtīgās LIZ ieteicams izmantot zivsaimniecībai, medniecībai un aktīvā tūrisma vajadzībām.

Jāveic pasākumi kultūrainavas aizsardzībai, lai saglabātu tās mozaīkveida raksturu. Ainavu aizsardzība paver arī jaunas nodarbinātības iespējas.

Nav veicināma lauksaimniecībā neizmantoto zemju apmežošana. Lauksaimniecības zemju apmežošana lielākās platībās pieļaujama, tikai saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu tā izstrādes gaitā rūpīgi apsverot priekšlikumu, vai apmežošana nekaitē ainavai un bioloģiskajai daudzveidībai.

Jānovērš pasīvā attieksme pret dzīvi, atbalstot sabiedriskās organizācijas, veidojot pilsonisku vietējo sabiedrību un veicinot kultūras aktivitātes.

Jāsaglabā esošās viensētas, ciemos jāattīsta infrastruktūra. Jāuzlabo lauku centru un attālāku lauku teritoriju ātra un ērta sasniedzamība, informācijas un IT pieejamība.

Tūrisma/rekreācijas un dabas vides aizsardzības areāli

Rīgas reģionā ir ievērojams tūrisma²⁶ – dabas tūrisma²⁷, kultūras tūrisma²⁸ un rekreatīvā tūrisma²⁹ attīstības potenciāls, kas balstās uz dabas un kultūras vērtībām un esošiem dabiskiem dziedniecības līdzekļiem. Uz šo resursu pamata un izmantojot bagāto kultūrvidi un ainavu un pieredzi kūrortoloģijā jārod iespēja attīstīt daudzveidīgu un ilgtspējīgu tūrisma nozari, kas var radīt multiplikatīvo efektu, veicinot citu saistīto nozaru, kā lauksaimniecība, pārtikas ražošana un pārstrāde, pakalpojumi, attīstību, tā nodrošinot jaunas darba vietas un saglabājot “kritisko masu” laukos.

Tūrisma attīstībai jānodrošina tūrisma un rekreāciju teritoriju sasaiste ar nacionālas un reģionālas nozīmes ceļu tīklu un sabiedriskā transporta mezgliem. Reģiona attīstības interesēs ir pakāpeniski veidot ainavu - tūrisma ceļus ar kvalitatīvu segumu: Rīga – Ērgļi pāri Kangariem, ceļu uz Piebalgu caur Nītauri, ceļus gar Salacu un gar abiem Daugavas krastiem, ceļu uz Kuldīgu caur Kandavu, nodrošinot gan vietējiem iedzīvotājiem ērtu, ātru sasniedzamību, gan tūristiem pievilcīgas ceļa ainavas un patīkamas izjūtas braucot pa šiem ceļiem, ātru nokļūšanu gala punktos.

Tūrisma attīstībai būtiski, ka Rīgas reģiona tūrisma un rekreācijas teritorijas šķērso un tās savstarpēji saista tūrisma attīstības koridori: VIA Baltica; VIA Hanseatica, Euro velo 10 un 11, kā arī jaunveidojamās nacionālā un reģionālā līmeņa velotūrisma trases.

Tūrisma/rekreācijas un dabas vides aizsardzības areālos nav pieļaujama tūrisma attīstību nodrošinošo mazskarto dabas resursu (jūras piekrastes, upju ieleju, ezeru piekrastes teritoriju u.c.) samazināšanās uz dzīvojamās apbūves rēķina un kultūrvēsturiskā mantojuma degradācija.

Nav pieļaujama mežu transformācija dzīvojamai apbūvei.

²⁶ **tūrisms** — personas darbības, kas saistītas ar ceļošanu un uzturēšanos ārpus savas pastāvīgās dzīvesvietas brīvā laika pavadīšanas, lietišķo darījumu kārtošana vai citā nolūkā ne ilgāk kā vienu gadu

²⁷ **dabas tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir izziņāt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos

²⁸ **kultūras tūrisms** — tūrisma veids, kura galvenais mērķis ir iepazīšanās ar kultūrvēsturisko mantojumu un ievērojamām vietām

²⁹ **rekreatīvais tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir atjaunot cilvēka fizisko un garīgo potenciālu, racionāli izmantojot dabiskos un mākslīgos atpūtas un atvaseļošanās resursus

Tūrisma un dabas aizsardzības teritorijas

Reģionā izdalīti vairāki dabas un kultūrvēsturiskā tūrisma attīstības un dabas aizsardzības areāli:

- Ziemeļvidzeme abpus Salacai līdz Igaunijas pierobežai;
- Reģionā ietilpstošā Gaujas Nacionālā parka teritorijas daļa;
- Reģionā ietilpstošā Ķemeru Nacionālā parka teritorijas daļa;
- Abavas ieleja un tās apkaime;
- Daugavas ieleja un tās apkaime.

Šajās teritorijās prioritāte ir ilgtspējīga tūrisma attīstība saskaņā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanas nosacījumiem. Citas dinamiskas saimnieciskās darbības, kas var radīt kaitējumu tūrisma attīstībai un videi, un liela apjoma tūrisma aktivitātes, kas nav atbilstošas izvēlētajam tūrisma profilam, nav pieļaujamas. Jāveicina tūrisma attīstība Igaunijas pierobežā – jāveido ciešāka sadarbība starp Latvijas un Igaunijas pašvaldībām.

Šajās teritorijās ir jāattīsta augstvērtīga tūrisma infrastruktūra, tūrisma produkts jāveido atbilstoši resursiem un teritorijas identitātei. Jāveic kopīgs mārketingš.

Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorija

Rīgas zaļajam mežu, purvu un neapbūvēto lauksaimniecības zemju lokam ir ievērojama ekoloģiskā funkcija kvalitatīvas vides nodrošināšanai Rīgas pilsētā (gaiss, mikroklimats, u.c.). Tam ir rekreācijas funkcija Rīgas iedzīvotājiem. Šobrīd loka teritorija šai funkcijai netiek pilnībā izmantota, bet pastāv lielas attīstības iespējas (Pirmā Pasaules kara Ziemassvētku kaujas vietas Tīrelpurvā – tūrisma iespējas, Baldone un tās apkāmes attīstība rekreācijai, Baldones kūrorta resursu – minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu izmantošana uz vietas, u.c.).

Lai nodrošinātu vides kvalitāti un rekreācijas iespējas nepieciešams saglabāt Rīgas zaļo mežu, purvu un neapbūvēto lauku teritoriju - lauksaimniecības zemju loku kā vienotu dabas kompleksu, to saistot ar no Rīgas izejošajiem radiālajiem zaļajiem (ietverot mežus, purvus, pļavas, tīrumus, u.c.) atklātās neapbūvētās telpas stariem, kas kalpotu Rīgas un Pierīgas iedzīvotāju rekreācijai (velo izbraucieni, pastaigas, skriešana, slēpošana, u.c.), kā arī plašāku zaļā loka rekreācijas teritoriju sasniegšanai.

Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorijā nav paredzamas tādas dinamiskas darbības, kas rada kaitējumu videi un mazina rekreācijas iespēju attīstību, nav pieļaujama meža zemju transformācija dzīvojamai un ražošanas apbūvei, kā arī lauksaimniecības zemju transformācija dzīvojamai un ražošanas apbūvei bez īpaši pamatotas vajadzības.

Ievērojot ilgtspējīgas attīstības principus, zaļajā lokā nav pieļaujama jaunu izkaisītu „atlūzu” dzīvojamo ciemu („pļavu ciemu”, „mežu ciemu”) veidošana, kā arī atsevišķi izvietotu ražošanas ēku attīstība. Šobrīd jāizmanto iespēja atbalstīt lielāko jaunbūvēto dzīvojamo ciemu pārveidošanu par ilgtspējīgām apdzīvotām vietām ar atbilstošu inženiertehnisko un sociālo infrastruktūru, pakalpojumiem un darba vietām.

Jāparedz pasākumi, lai nepieļautu apdzīvoto vietu saplūšanu, īpaši jā saglabā atvērtā telpa un zaļie starposmi galvenajos attīstības virzienos (Rīga – Jūrmala, Rīga – Ogre - Lielvārde, Rīga – Jelgava).

Plašas Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorijas pieder Rīgas pilsētai (tās pārvalda Rīgas mežu aģentūra). Rīgas pilsētas un reģiona iedzīvotāju kopīgās interesēs ir, saglabājot zaļā loka mežu, pļavu, purvu u.c. bioloģisko daudzveidību, nodrošināt vides kvalitāti Rīgā un Pierīgā, kā arī iespēju šī loka telpu izmantot kā atbilstoši labiekārtotas rekreācijas teritorijas.

Gan Rīgas pilsētai un gan vietējām pašvaldībām būtu nepieciešams ievērot Rīgas attīstības plāna nosacījumu „veicināt ārpus Rīgas administratīvajām robežām esošo Rīgas pašvaldībai piederošo mežu saglabāšanu un izmantošanu iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām”. Ņemot vērā pretrunīgās intereses par šī loka teritorijas izmantošanu (urbāno spiedienu), Rīgas pilsētai kopā ar vietējām pašvaldībām nepieciešams izstrādāt un pieņemt attiecīgu Pierīgas teritoriju izmantošanas un attīstības politiku, izstrādāt Pierīgas ekoloģiskā tīkla plānu un saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un attiecīgo metodiku (MK noteikumi Nr.63 „Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika”) tā ietvaros noteikt meža aizsargjoslu ap Rīgas pilsētu, sekojoši to ietverot vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos.

Rīgas jūras līča piekraste

Rīgas jūras līča piekraste ir nacionāla vērtība, kura jāizmanto visas sabiedrības interesēs. Piejūras teritorijas, pamatojoties uz kultūrvēsturiskajām un izcilajām dabas vērtībām un resursiem – smilšaino pludmali, priežu mežu un kāpām, jūras gaisu, ūdeni, balneoloģiskajiem resursiem – ārstnieciskajām dūņām un minerālūdeņiem, jāattīsta kā rekreācijas un tūrisma teritorijas ar nelieliem, ainavas mērogam atbilstošiem (nepārsniedzot priežu galotnes) objektiem un infrastruktūru, ievērojot vides aizsardzības prasības un ņemot vērā vides riskus – jūras krasta eroziju, zemo teritoriju applūšanu u.c. un nodrošinot kvalitatīvus dzīves apstākļus vietējiem iedzīvotājiem un atpūtu rekreantiem. Piekrastē īpašu uzmanību jāpievērš vietējai identitātei un vides kvalitātei.

Rīgas jūras līča piekraste reģiona robežās pēc urbanizācijas līmeņa, ir sadalāma divās atšķirīgās apakštelpās: piejūras urbānā rekreācijas un vides aizsardzības joslā un piejūras tūrisma, vides aizsardzības un rekreācijas joslā.

Abās šajās teritorijās prioritāte ir ilgtspējīga piekrastes attīstība, sabalansējot vides aizsardzības, sociālās, ekonomiskās un kultūrvides attīstības intereses, tomēr katrā izdalītajā apakštelpā atšķiroties paredzētajām prioritārajām funkcijām un attīstības nosacījumiem.

Piekrastes tūrisma, vides aizsardzības un rekreācijas josla

Piekrastes tūrisma, vides aizsardzības un rekreācijas josla ietver teritorijas gar Rīgas jūras līci:

- no Skultes līdz Ainažiem;
- no Ragaciema līdz Mērsragam.

Šajās teritorijās veicināms tūrisms un saimnieciskā darbība, kas ir draudzīga videi un atbalsta tūrisma attīstību: piekrastes zvejniecība, amatniecība, pakalpojumi un teledarbs.

Piekrastē jāizvairās no izkliedētas attīstības - piekrastes zonā jaunu vasarnīcu un dzīvojamo ēku būvniecība paredzama esošajos ciemos, ievērojot Aizsargjoslu likuma prasības. Jaunu ciemu/parcelāciju veidošana ārpus pilsētām un ciemiem nav

pieļaujama. Prioritāte - apbūves attīstība tūrisma un rekreācijas vajadzībām – nelieli atpūtas kompleksi, kempingi, labiekārtotas peldvietas ar tām nepieciešamo infrastruktūru, autostāvvietas, ņemot vērā vides aizsardzības prasības.

Dinamiskas saimnieciskās darbības, kas var radīt kaitējumu videi un liela apjoma rekreācijas un tūrisma aktivitātes, kas nav atbilstošas ainavas mērogam, nav atļautas.

Piekrastes aizsardzības pasākumi jāveic tikai tad, ja tie ir nepieciešami sabiedrībai nozīmīgas infrastruktūras saglabāšanai.

Pārvietošanās ar privāto autotransportu jāierobežo, izmantojot videi draudzīgākus transportlīdzekļus.

Piekrastes urbānā, rekreācijas un vides aizsardzības josla

Piejūras urbānā, rekreācijas un vides aizsardzības josla gar Rīgas jūras līci ietver teritoriju no Ragaciema līdz Skulteī, tai skaitā Rīgas, Jūrmalas un Saulkrastu pilsētu piejūras teritorijas.

Šajā teritorijā pirmā prioritāte ir rekreācijas iespējas Rīgas iedzīvotājiem, otrā tūrisms, sabalansējot vides aizsardzības, rekreācijas un tūrisma attīstības intereses ar citu saimniecisko darbību. Jāsauglabā pilsētu, ciemu un dabas teritoriju mija, piekrastes joslas dabas teritorijas labiekārtojot atpūtas vajadzībām, nodrošinot tajās nepieciešamo infrastruktūru.

Ņemot vērā vides riskus (plūdu draudi, piekrastes erozijas procesi, krastu noskalošanās u.c.) piekrastē, nav pieļaujama apdzīvojuma blīvuma ievērojama paaugstināšanās. Jāsauglabā un jāattīsta Jūrmalas un Saulkrastu pilsētu un esošo ciemu raksturs un identitāte. Nav atbalstāma piekrastes sezonālo apdzīvoto vietu (dārziņu, vasarnīcu ciemu) transformācija par pastāvīgi apdzīvotiem ciemiem/Rīgas guļamistabām.

Rīgas pilsētas robežās, ievērojot vides aizsardzības prasības un ņemot vērā riskus, prioritāri jāattīsta rekreācijas iespējas Rīgas iedzīvotājiem – jāveido labiekārtota jaunā Rīgas jūrmala. Šajā teritorijā nav atbalstāma jaunas dzīvojamās apbūves attīstība.

Veicināma tāda saimnieciskā darbība, kas ir draudzīga videi, nodrošina rekreācijas vajadzības un atbalsta starptautiskā un vietējā tūrisma attīstību.

Rīgas/Pierīgas vienotā rekreācijas ūdens telpa

Rīgas/Pierīgas iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām, kā arī tūrisma attīstībai ir ļoti svarīgi izmantot vērtīgos ūdens resursus, atvērt un padarīt pieejamu Rīgas/Pierīgas vienoto, savstarpēji saistīto ūdens sistēmu, kas ietver:

- trīs lielās upes (Daugavu, Gauju, Lielupi) un to piekrastes;
- Rīgas/Pierīgas lielos lagūnezarus (Ķīšezers, Juglas ezers, Mazais un Lielais Baltezers, Babītes ezers, u.c.) un to piekrastes;
- lielās upes un ezerus saistošos kanālus (Rīgas kanāls, Baltezera kanāls, Varkaļu kanāls u.c.);

Nepieciešams sasaistīt šīs ūdens sistēmas uz un pie ūdens piedāvātās rekreācijas iespējas ar Rīgas jūras līča piekrasti (pasažieru kuģīšu satiksme, jahtas, laivas u.c.).

Rīgas/Pierīgas ūdens telpas potenciāls jāiesaista tūrisma attīstībā – Rīgas, Jūrmalas „ūdens ekskursijas” iepazīstot pilsētas no ūdens.

Upju ielejas

Rīgas reģiona vērtība un attīstības resurss ir arī tā teritoriju šķērsojošās lielās upes - Daugava, Lielupe, Gauja - un vidējās - Salaca, Ogre un Abava, un to ieleju ainava, kā arī mazās upes, upītes un strauti. Upēm ir svarīga ekoloģiskā funkcija, tās ir pamats dabas struktūrai – reģiona ekoloģiskajam tīklam, savstarpēji savienojot dabas elementus.

Upēm un to piekrastes teritorijām ir rekreācijas funkcija – tām jākalpo sabiedrības rekreācijai un tūrisma iespēju attīstībai. Reģionā prioritāri jārisina jautājums kā „atvērt” Daugavu Rīgā visā tās plūzumā cauri Rīgas pilsētai, izslēdzot, varbūt, tikai tiešās ražošanas teritorijas, kā nodrošināt ērtu piekļuvi Doles salai un tās izmantošanu atpūtai, kā arī nepieļaut ar apbūvi „iežogot” Daugavu virs Rīgas līdz Lielvārdei. Perspektīvā risināms jautājums par Rīgas HES ūdenskrātuves izmantošanu rekreācijas vajadzībām.

Tāpat kā gar Daugavu, arī gar citām upēm nav pieļaujama vienlaidus apbūves attīstīšana. Sabiedrībai ir jābūt piekļuvei upju krastiem un jānodrošina nepārtrauktas pārvietošanās iespējas gar tiem (atpūtas takas, tūrisma maršruti, veloceliņi, u.c.).

Upju ielejās jāaizliedz darbības, kas apdraud upju un to ieleju ekoloģiskās funkcijas. Īpaša uzmanība jāpievērš reģiona vērtības - lašupju aizsardzībai.

Upju ielejās ārpus ciemiem nav pieļaujama jaunu parcelāciju izdale, lielāku privāto teritoriju gar upēm nožogošana un būvniecība upju palienēs.

3.2.4.5. Rīcības:

- Pēc Rīgas plānošanas reģionā ietilpstošo rajonu plānojumu pieņemšanas, veikt grozījumus reģiona plānojumā, tajā atbilstoši mērogam parādot nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas.
- Izstrādāt stratēģiju agro – industrijas centru un inovatīvo centru izveidei.
- Prioritāri izstrādāt Pierīgas ekoloģiskā tīkla plānu un tā ietvaros noteikt Rīgas zaļo joslu saskaņā ar Aizsargjoslu likumu.
- Izstrādāt visa Rīgas reģiona ekoloģisko tīklojumu.
- Izstrādāt Rīgas reģiona ainavu aizsardzības plānu.
- Izstrādāt Rīgas reģiona tūrisma attīstības stratēģiju un programmu.
- Izstrādāt vadlīnijas tūrisma sezonālā negatīvo faktoru mazināšanai.
- Paredzēt teritorijas un atbalstu labas kvalitātes ** un *** viesnīcu un viesu māju un jaunatnes tūrisma mītņu, moteļu, kempingu, treileru novietņu izbūvei.
- Izstrādāt ilgtermiņa stratēģiju un programmu jūras erozijas apdraudēto pilsētu un ciemu piekrastes teritoriju aizsardzībai, piesaistot ES fondu finanšu resursus.
- Izstrādāt reģiona ieteikumus Latvijas piekrastes integrētās attīstības pārvaldes stratēģijai. Piedalīties tās izstrādē.

3.2.5. Reģiona integrētā telpiskā struktūra - perspektīva

Reģiona integrētā telpiskā struktūra - vienotais nākotnes telpiskās struktūras redzējums ir veidots rēķinoties ar paredzamiem un vadāmiem attīstības procesiem, kuri ir jāatbalsta. Tos raksturo šāds reģiona attīstības scenārijs:

Reģionā strauji attīstās pakalpojumu saimniecības nozares. Pieaug Rīgas reģiona kā Baltijas intelektuālo pakalpojumu, transporta plūsmu sasaistes, finanšu centra loma. Pakāpeniski pieaug tūrisma pakalpojumu skaits un to daudzveidība. Attīstās lauku tūrisms. Darba vietas turpina koncentrēties Rīgā un reģiona nozīmes daudzfunkcionālajos un specializētajos attīstības centros. Vietējas nozīmes attīstības centros pakāpeniski palielinās nodarbinātības daudzveidība. Reģiona, un daļēji arī vietējo centru tuvumā esošās apdzīvotās vietas arvien vairāk ieņem sekundāru – galvenokārt dzīves vietas un brīvā laika izmantošanas lomu. Reģionā pieaug sabiedriskā transporta, informācijas u.c. komunikācijas tīklu loma, pakāpeniski pieaug reģiona iekšējā, bet īpaši ātri aug reģiona starptautiskā sasniedzamība. Lauku teritoriju un mežu apsaimniekošana dažādās reģiona telpas daļās pakāpeniski diversificējas. Tā rezultātā samazinās atšķirības izaugsmes iespējās starp pilsētu un lauku, Rīgai tuvajām un attālākajām lauku teritorijām, Rīgu un pārējām reģiona pilsētām un to ekonomiskās un sociālās attīstības tempiem. Stiprinās pilsētu – lauku mijiedarbības ciešums (pieaug iedzīvotāju neliela attāluma ikdienas mobilitāte) reģiona robežās. Process areālos notiek diferencēti – saglabājot esošo zemes izmantošanas struktūru un atbilstoši veidojamam hierarhiskam attīstības centru tīklam (policentriska attīstība, Pierīgas attīstība). Reģiona laukos notiek kultūrainavas daudzveidošanās, nedaudz samazinās un nostabilizējas lauksaimnieciskās ražošanas platības.

Vienotais nākotnes telpiskās struktūras redzējums ir veidots pamatojoties uz Rīgas reģiona stratēģijā definēto reģiona attīstības vīziju, integrējot apdzīvojamā, infrastruktūras un sasniedzamības, un lauku telpiskās attīstības redzējumus.

Perspektīvā telpiskā struktūra atspoguļo savstarpēji funkcionāli saistītu un organizētu galveno reģiona telpas elementu kopumu, ko veido apdzīvotās vietas, attīstības centri, to funkcionālās saiknes, lauku – mežu – ūdeņu areāli, satiksmes un citi tehniskie tīkli un objekti.

Perspektīvā telpiskā struktūra atspoguļo vēlamu 20 gadu laikā sasniedzamo rezultātu Rīgas reģiona telpā kopumā un katrā tās atsevišķā teritorijā. Tai jākalpo par ietvaru reģiona attīstības politikas veidošanai un, atbilstoši, attīstības koordinētai vadīšanai reģionā kopumā, kā arī konkrētās reģiona telpas daļās - teritorijās un vietās.

Reģiona perspektīvās telpiskās struktūras attīstībā īpaša vērība veltīta/veltāma areāliem un objektiem, kuros saduras atšķirīgas intereses un ir nepieciešami speciāli nosacījumi un plānošanas koordinēšana arī valsts līmenī (piekraste, Pierīga), plānošanas koordinēšana starpreģionu līmenī (satiksmes maģistrāles, dabas aizsardzības teritorijas, attīstības centru pārrobežu saiknes), plānošana detālākā līmenī (Rīgas piepilsēta, piekraste, attīstības centri) un arī tehniski risinājumi iespējamo risku samazināšanai.

Vienotais telpiskās struktūras redzējums ievērtē unikālos Rīgas reģiona un tam pieguļošo teritoriju telpiskās struktūras resursus un izmanto tos kā potenciālu reģiona

telpiskās attīstības organizēšanai. Galvenie attīstības veicināšanai izmantojamie telpas resursi ir:

- Rīgas - Pierīgas kā starptautiskas metropoles telpas kultūras, sociālais, ekonomiskais un pilsētībūvnieciskais kapitāls tās saistībā ar esošo un potenciālo reģiona līmeņa attīstības centru kopumu (Ogre, Tukums, Limbaži, Sigulda);
- Rīgas reģiona un tam pieguļošo teritoriju apdzīvojuma struktūra, ietverot reģiona apdzīvotās vietas saistošo, blīvo, attiecībā pret Rīgu radiālo un metropoli gredzena veidā aptverošo ceļu un tehnisko komunikāciju tīklu, kas nodrošina iespēju veidot policentrisku attīstību reģionā un Viduslatvijā kopumā.
- Rīgas pilsētai (Pierīgā) un reģiona dažāda līmeņa attīstības centriem pieguļošais dabas un kultūrainavu komplekss, kas var tikt saglabāts un attīstīts kā vienots lauku – mežu – ūdeņu veselums, nodrošinot reģiona teritorijā augstvērtīgas dzīves vides, rekreācijas un ekoloģiskās funkcijas. Rīgas reģiona novietojums Rīgas līča piekrastē ir pamats un paver iespējas bagātināt reģiona attīstību ne tikai no cilvēkam pievilcīgu telpu izmantošanas viedokļa, bet arī paver iespējas jauna veida ekonomiskai darbībai nākotnē;
- Resursu - cilvēku, vietu – potenciāla daudzveidība, kuru nodrošina funkcionāli bagātas un pievilcīgas dzīves un saimnieciskās darbības telpas gan pilsētās/piepilsētās, gan arī reģiona nomales lauku areālos.

Izmantojot reģiona telpas resursu unikalitāti un ilgtermiņa attīstības vajadzības reģiona plānojamās – perspektīvās telpiskās struktūras redzējums paredz:

1. Veidosies saliedēta un policentriskā apdzīvojuma sistēma. Tā paredz spēcīga un telpiski labi organizēta Rīgas - Pierīgas funkcionālā areāla izveidošanu, sasaistot Rīgu ar reģiona nozīmes daudzfunkcionālajiem attīstības centriem (Ogre, Tukums, Limbaži, Sigulda.) un vietējiem specializētajiem attīstības centriem vienotā reģiona policentriskās attīstības un Rīgas - starptautisks nozīmes metropoles – galvenā atbalsta telpā. Katrs reģionāla līmeņa centrs (attēls 3.7.) - attīstīsies kā komplekss daudzfunkcionāls mājokļu, pakalpojumu, darba vietu centrs, vienlaikus pildot sabiedriskā transporta atbalsta funkcijas daudzcentru tīkla struktūrā. Vienlaikus katrs reģiona nozīmes centrs attīstīsies vismaz vienā reģiona nozīmes specializācijas virzienā - īpašā sektorā (starptautiskā transporta loģistika un pakalpojumi, ražošana, pētījumu un inovāciju veicināšana, sporta/ kultūras/tūrisma pakalpojumi, rekreācija). Vietējie attīstības centri specializēsies atsevišķās pakalpojumu vai ražošanas jomās, atbalstot lauksaimniecību un mežsaimniecību, pilsētu un lauku satiksmes sasaisti u.c., vienlaikus attīstot sabiedrisko pakalpojumu infastruktūru.

2.Reģiona funkcionālā vienotība stiprināsies attīstot vienotu efektīvu sasniedzamības infastruktūru, kur satiksmes un komunikāciju infastruktūras, sabiedriskā transporta tīkli nepārtraukti tiks modernizēti, nodrošinot reģionam/reģionā stabilu, maksimāli ātru un ērtu ārējo un iekšējo sasniedzamību. Iecere realizēsies pastāvīgi mobilizējot investīcijas trīs policentrisko attīstību atbalstošos virzienos:

(1) reģiona vienota daudzveidu sabiedriskā transporta (pamatā balstīts dzelzceļa tīklā) attīstībai;

(2) ātrgaitas maģistrāļu un reģionālo ceļu attīstībai;

(3) reģiona nozīmes transporta pakalpojumu funkciju pieaugumam Rīgu atslogojošajos attīstības centros.

Reģiona starptautiskā un starpreģionu sasniedzamība balstīsies uz modernizētas transporta infastruktūras kompleksu (ātrgaitas dzelzceļš Rail Baltica, R-A automaģistrāle, Via Baltica maģistrāle, jauna starptautiskā lidosta, ostu un lidlauku tīkls) attīstīšanu. Reģiona iekšējās sasniedzamības pamatu veidos informācijas

komunikāciju tīkli un moderna reģionāla dzelzceļa tīkli. Paredzēts, ka reģiona autoceļu tīkls attīstīsies kā policentriski organizētās reģiona telpas iekšējās sasniedzamības līdzsvarotājs, tā nozīmei pieaugot ārpus Pierīgas un reģiona nomalēs.

3. Palielināsies lauku - mežu un pieūdeņu areālu nozīme iedzīvotāju dzīves kvalitātes un teritoriju ekoloģisko funkciju uzturēšanai. Lauku-mežu-ūdeņu kompleksi ilgtermiņā kļūs par reģiona attīstību stabilizējošo un līdzsvarojošo elementu, kas kalpos dzīves vides kvalitātes un veselīga dzīvesveida nodrošināšanai, rekreācijai un ilgspējīgas attīstības nodrošināšanai. Tikpat lielā mērā tie būs resurss saimnieciskās darbības daudzveidošanai - papildus tradicionālajām nodarbēm lauksaimniecībā un mežsaimniecībā attīstot jaunas darbības tūrismā un rekreācijā, dažādus pakalpojumus un inovatīvu mazo un vidējo uzņēmējdarbību, un tādējādi ilgtermiņā spēlēs lielu lomu kā reģiona ekonomiskās izaugsmes faktors. Saglabāsies pēc zemes izmantošanas un vērtības atšķirīgi reģiona dabas un ainavu kompleksi. To izplatība būs diferencēta gan atbilstoši reģiona kopējās telpas, gan reģiona katra areāla iekšējās telpas īpatnībām. Līdztekus apdzīvoto vietu attīstībai Pierīgā tiks uzturēta stabila metropoli ieskaujoša lauku – mežu – ūdeņu josla un Rīgas jūras līča piekrastes ainavu struktūra. Reģiona attīstības centrus ieskaujošos areālus raksturos jaukta zemes izmantošana un daudzveidīga saimnieciskā darbība. Reģiona nomalēs lauku – mežu – ūdeņu kompleksi veidos pamatu dabas aizsardzības/tūrisma saimniecībai vai diversificētai lauku saimniecībai un mežsaimniecībai/mežrūpniecībai. Visā reģionā kā tā telpas karkasa pamatelementi tiks uzturēti un attīstīti esošie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju/ainavu kompleksi.(3.7. att.)

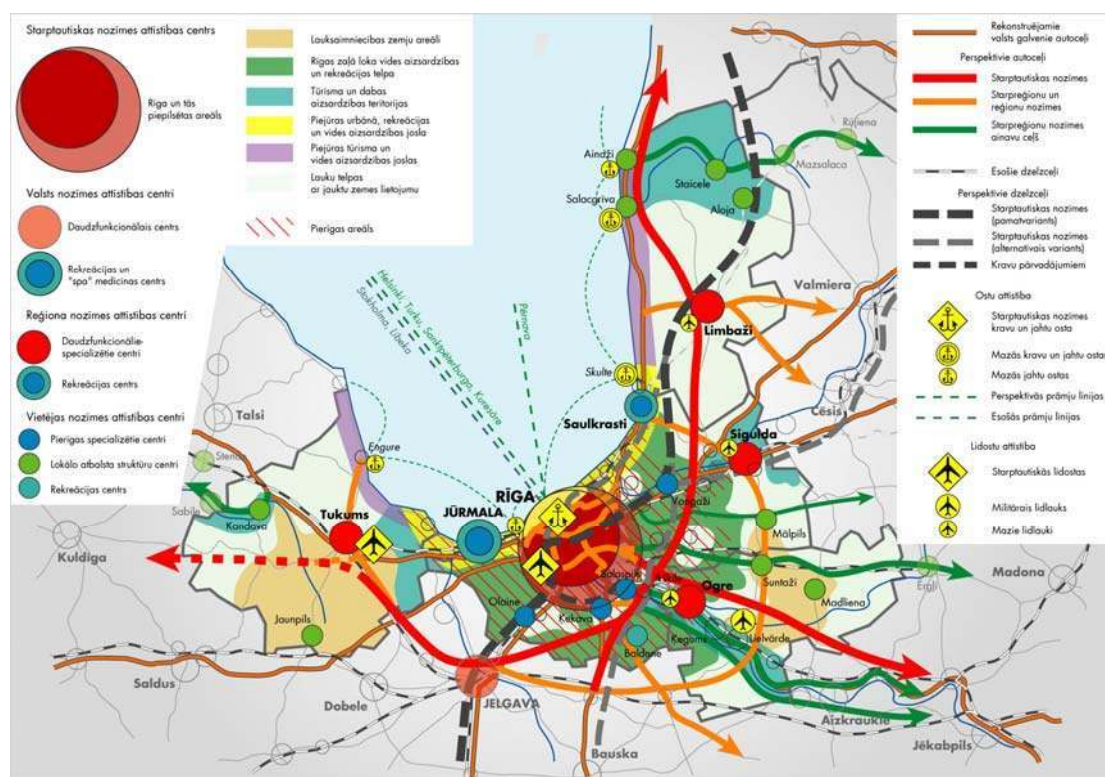
Perspektīvās telpiskās struktūras redzējumā Rīgas reģiona attīstību noteicošie un tās veicināšanai izmantojamie galvenie telpiskās struktūras kompleksi ir:

- Reģiona un vietējās nozīmes attīstības centri – pilsētas un ciemi - un to funkcionāla sasaiste savstarpēji un ar Rīgu radiāli-koncentriskā tīklā;
- Attīstības centrus un to apkaimes hierarhiski diversificētā radiāli-koncentriskā un jūras – iekšzemes tīklojumā saistošie, daudzveidīgie transporta tīkli un mezgli;
- Piekrastes, upju ieleju un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju/ainavu kompleksi, kā arī lauku – mežu – purvāju masīvi, īpaši Pierīgā.

Perspektīvās telpiskās struktūras kompleksus veidojošie galvenie telpas elementi ir:

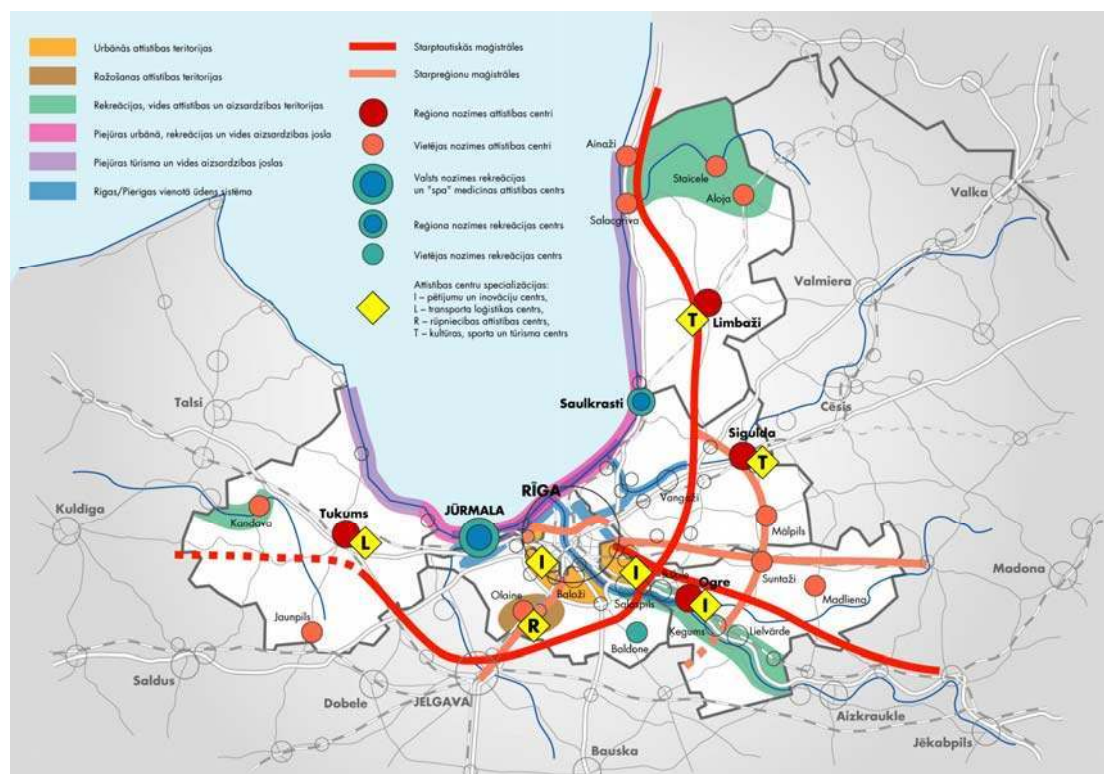
- Rīgas pilsēta ar tās piepilsētu – metropoles apdzīvojuma areāls, kas funkcionāli organizē reģiona transporta un apdzīvojuma tīklu Rīgas un tai pieguļošo teritoriju sasaistei;
- Pierīgas specializētie attīstības centri, kuru iespējamā attīstība paredzama: Olainē (*saiknē ar Jelgavu*), Vangažos – ražošanas, Salaspilī, Ķekavā – inovatīva biznesa un pakalpojumu, Baldonē - „spa” medicīnas sektoros;
- Jūrmala – specializētais valsts nozīmes rekreācijas un „spa” medicīnas centrs;
- Reģiona nozīmes daudzfunkcionālas attīstības centri – rajonu centru pilsētas Limbaži, Tukums, Ogre un arī Sigulda, kur attīstīsies daudzfunkcionāla infrastruktūra un saimniecība un kāds īpašs reģiona nozīmes specializācijas sektors: Tukumā - transporta loģistika, Ogrē – zināšanu ietilpīga ražošana, Siguldā - tūrisma, rekreācijas, sporta pakalpojumi, Limbažos – lauksaimniecības un mežrūpniecības produktu pārstrāde; Reģiona līmeņa centru specializēšanās saistībā ar to izvietojumu un radiāli – koncentrisko satiksmes infrastruktūras tīklojuma attīstību, veidos kompleksu telpisko struktūru kā priekšnosacījumu policentriskai pakalpojumu / apdzīvojuma tīkla attīstībai reģionā;

- Reģiona nomaļu lokālie atbalsta centri, kuru attīstība paredzama saistībā ar atbalsta nodrošināšanu lauku sabiedriskiem pakalpojumiem, tūrisma, rekreācijas, lauksaimniecības un mežrūpniecības produktu pārstrādes sektoriem;
- Rīgas līča piekraste, upju ielejas, ezeru piekrastes un apdzīvotās vietas, kas atrodas pie ūdeņiem - no vides kvalitātes un vērtību uzturēšanas viedokļa „jūtīgās” teritorijas;
- Pierīgas areāls kā telpiski un funkcionāli līdzsvarota attīstības un lauku-mežu-ūdeņu vērtību uzturēšanas telpa;
- Satiksmes infrastruktūras tīkli un mezgli – dzelzceļa tīkls, ostas, galveno esošo un jauno ātrgaitas autoceļu maģistrāles;
- Reģionam funkcionāli vērtīgās lauku un mežu zemes - ar lieliem ieguldījumiem radītas/radāmas tehniski ielabotas zemes - vērtības, kas prasa to plānotajām funkcijām atbilstošu izmantošanu/uzturēšanu un/vai drošības režīma ievērošanu (3.7. att.).

3.7. attēls Telpiskās struktūras perspektīva

Lai veiksmīgāk īstenotu reģiona plānojuma priekšlikumus, plānojumā tiek izdalīti „mezgla” areāli un vietas / objekti, kas ataino prioritāro – reģiona galveno attīstības problēmu risinājumu un iespēju izmantošanas lokalizāciju. Tie ir objekti un teritorijas, kuros prioritāri paredzami speciāli plānošanas un projektēšanas pasākumi - projektu izstrāde iespēju izmantošanai, pretrunu risināšanai un piesaistot jaunas attīstības nodrošināšanai nepieciešamos investīciju resursus (3.8. att.).

3.8. attēls. Reģiona attīstības komplekso projektu areāli un vietas

„Mezglā” areāli un vietas ir stratēģiski nozīmīgi punkti, kur nepieciešami kompleksi attīstības pasākumi, lai reģiona telpiskā attīstība realizētos atbilstoši vēlamajai - perspektīvajai struktūrai. Vēlamā attīstība tiek vadīta, izstrādājot konkrētus reģiona attīstības projektus un piesaistot investīcijas.

Kā īpaši nozīmīgas plānojumā tiek ieteiktas prioritāri attīstāmās reģiona teritorijas, vietas un tīkli (3.8. att.):

- urbānās attīstības teritorijas Rīgas piepilsētas D un DA daļā;
- ātrgaitas autoceļu jaunie un rekonstruējamie posmi;
- rekonstruējamie Rīgu apliecošie – reģiona daudzfunkcionālos un specializētos attīstības centrus savienojošie un radiālie autoceļu posmi; „Ziemeļu šķērsojums” ar ievadiem Rīgā;
- inovatīvo centru - pētniecisko un tehnoloģiju parku attīstība – Salaspilī, Ogrē un lidostas „Rīga” apkaimē;
- starptautisko gaisa auto / dzelzceļa satiksmes un pakalpojumu loģistikas infrastruktūra – Tukumā;
- ražošanas attīstības teritorijas – Olainē un tās apkaimē;
- sporta / izglītības / kultūras un tūrisma pakalpojumu infrastruktūras attīstība Siguldā un Limbažos;
- valsts, reģiona un vietējās nozīmes rekreācijas un „spa” medicīnas pakalpojumu infrastruktūras attīstība Jūrmalā, Saulkrastos un Baldonē;
- rekreācijas, tūrisma un vides attīstības un aizsardzības infrastruktūra Rīgas jūras līča piekrastē, Daugavas, Abavas un Salacas ielejās.

4. Sadarbība ar kaimiņu reģioniem kopējās attīstības interesēs

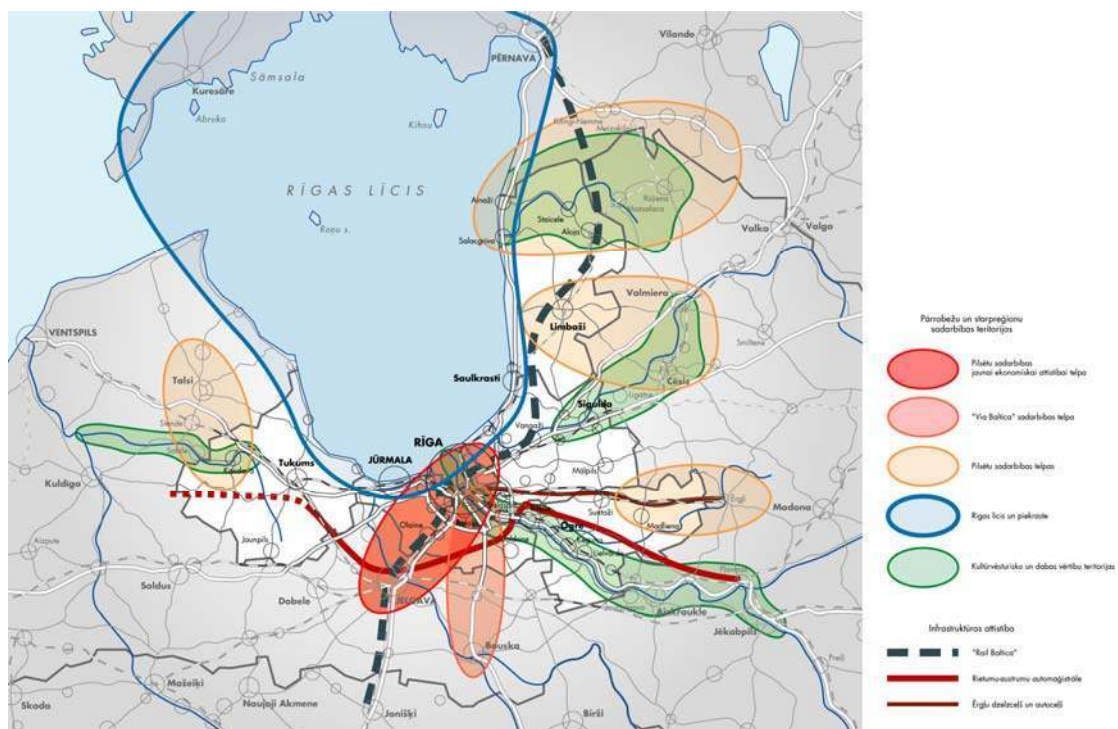
Rīgas reģions ir valsts galvaspilsētas reģions, kas nosaka nacionāla līmeņa administratīvo, sabiedrisko, un saimniecisko pakalpojumu izvietojumu teritorijā, līdz ar to arī saiknes ar visiem Latvijas reģioniem un centriem. Rīgas reģions ir valsts un starptautiskās satiksmes plūsmu savienojumu - mezgla telpa. Tās ir priekšrocības un arī atbildība par pakalpojumu un satiksmes saikņu uzturēšanu un attīstīšanu, kas prasa Rīgas reģiona plānošanas priekšlikumu izstrādi un saskaņošanu veikt sadarbībā ar visiem Latvijas reģioniem. Atbilstoši paredzama ir kopīgu attīstības projektu izstrāde (4.1. att.).

Starptautiska un starpreģionāla vērtība ir Rīgas jūras līča telpa. Rīgas reģions atrodas Rīgas jūras līča piekrastē un ir šīs līča telpas spēcīgākais reģions, kas paver plašas sadarbības iespējas, iesaistot Kurzemes reģionu un Igaunijas partnerus, tūrisma attīstībā starptautiskā līmenī. Rīgas reģionam kā iniciatoram jāattīsta tūrisma maršruti šajā līča telpā, kā arī jāuzņemas atbildīga sadarbības veicinātāja loma piekrastes un jūras vides kvalitātes uzturēšanas projektu izstrādē.

Ilgspējīgas un līdzsvarotas attīstības interesēs visos reģiona teritorijas saskares ar kaimiņu reģioniem virzienos ir nepieciešama sadarbība un vienošanās par saskaņotu satiksmes infrastruktūras, pakalpojumu centru tīklu attīstību (Ziemeļvidzemes mazās pilsētas, Austrumkurzemes mazās pilsētas), īpaši jutīgo dabas teritoriju (Salacas, Abavas, Daugavas ielejas, piekraste), aizsargājamo teritoriju (ĢNP, ZBR) apsaimniekošanu un saimnieciski specializētu teritoriju attīstību (Rīgas – Jelgavas ražošanas attīstības zona).

Galvaspilsētas ietekme nosaka to, ka Rīgas, Vidzemes, Kurzemes un Zemgales reģionu telpiskās struktūras līdzsvarota attīstība nav iedomājama bez savstarpējas koordinācijas transporta attīstībā. Viens no nepieciešamajiem risinājumiem ir Rīgas aglomerācijas areālu aptveroša - starpreģionu transporta attīstības plāna izstrāde.

Visu reģionu sadarbība ir tūrisma attīstības priekšnoteikums. Tas veicams attīstot partnerību tādus kā projektos kā Via Hanseatica, Via Baltica Touristika u.c., veidojot kopīgus projektus vienota veloceļu tīkla attīstībai un vienotu pārreģionālu tūrisma maršrutu attīstībai.

4.1. attēls. Starpreģionālās vērtības un attīstības intereses

5. Perspektīvas ieviešana

Priekšnosacījumi

Telpiskā plānojuma / Perspektīvas īstenošana un Vadlīniju ievērošana ir paredzēta atbilstoši Rīgas plānošanas reģiona stratēģijā noteiktajām prioritātēm un mērķiem, kā arī reģiona attīstības programmā noteiktiem pasākumiem, veidojot vēlamu - plānojamo apdzīvājuma, lauku, satiksmes un funkcionālo struktūru, pilnvērtīgāk izmantojot esošos cilvēku un ekonomiskos resursus, balstoties uz lauku un pilsētu vides un kultūras vērtībām, uz esošo apdzīvājuma struktūru un satiksmes infrastruktūru.

Telpiskā plānojuma / Perspektīvas īstenošana ir iespējama apvienojot reģionā ietilpstošo pašvaldību resursus un tām efektīvi sadarbojoties savstarpēji kā arī ar valsts institūcijām un citiem reģioniem, ar nevalstisko sektoru un uzņēmējiem. Sekmīgi īstenojot šo *Perpektīvu*, Rīgas reģions kļūs par paraugu citiem Latvijas reģioniem, kā konkurētspējīgs Eiropas reģions ar līdzsvaroti attīstītu kvalitatīvu dzīves vidi.

Telpiskā plānojuma / Perspektīvas īstenošana ir iespējama gadījumā, ja darbojas reģiona pašpārvalde vai pārvalde ar plānošanas koordinācijai un reģiona kopējo attīstības projektu virzīšanai nepieciešamajiem resursiem.

Kārtība

Telpiskā plānojuma ievērošanas pārraudzība ir Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes kompetencē.

Rīgas plānošanas reģiona *Telpiskā plānojuma ievērošanas* uzraudzību Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes uzdevumā nodrošina Rīgas reģiona attīstības aģentūra.

Koordinācijas grupa turpina darbu arī pēc reģiona *Telpiskā plānojuma* izstrādes.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes norādītajā laikā Rīgas reģiona vietējām un rajonu pašvaldībām jāveic grozījumi savos teritoriju plānojumos un attīstības programmās, atbilstoši Rīgas plānošanas reģiona *Telpiskā plānojuma Perspektīvas* nosacījumiem un Teritorijas plānojuma vadlīnijām. Tas darāms, ievērojot Teritorijas plānošanas likumā un Reģionālās attīstības likumā noteikto teritorijas plānojumu un attīstības programmu izstrādes kārtību.

Lai nodrošinātu regulāru *Telpiskā plānojuma īstenošanas* uzraudzību, Rīgas reģiona attīstības aģentūra katru gadu līdz aprīlim sagatavo Pārskatu par reģiona *Telpiskā plānojuma* īstenošanu. Pārskatā ietilpst:

- Atzinumi par reģiona *Telpiskā plānojuma* ietekmi un *Vadlīniju ievērošanu* reģiona pašvaldību teritoriju plānojumos;
- Atzinumi par reģiona *telpiskā plānojuma* un nacionālā līmeņa un kaimiņu reģionu plānošanas dokumentu atbilstību/saskaņu;
- Ieteikumi par nepieciešamajām izmaiņām reģiona *Telpiskajā plānojumā* un/vai attiecīgu jautājumu iekļaušanu attīstības programmā.

Koordinācijas grupa izskata un izvērtē Pārskatu. Koordinācijas grupa izstrādā priekšlikumus par uzdevumiem un nepieciešamajām rīcībām *Telpiskā plānojuma īstenošanai* un/vai attiecīgu jautājumu iekļaušanai attīstības programmā.

Pārskatu apstiprina Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome. Reģiona attīstības padome apstiprina uzdevumus un rīcības *Telpiskā plānojuma* īstenošanai nākošajam uzraudzības periodam.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome
tāl. 67226430, fakss 67226431,
e-pasts: rpr@rigaregion.lv

Rīgas reģiona attīstības aģentūra
tāl. 67830800, fakss 67830801,
e-pasts: office@rigaregion.lv

www.rigaregion.lv

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA TELPISKAIS (TERITORIJAS) PLĀNOJUMS

III DAĻA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VADLĪNIJAS

Projekta pasūtītājs:
Nodibinājums Rīgas reģiona attīstības aģentūra

Projekta vadītāja:
Līga Ozoliņa

Projekta izpildītāji:
Modrīte Lūse, arhitekte, Dr. Arhit.
Gunta Lukstiņa, arhitekte, Msc. Vid. zin. un pārv.
Pēteris Šķiņķis, Dr. ģeogr.
Ronalds Krūmiņš, kartogrāfs

RĪGA, 2007.g. februāris

Telpiskā (teritorijas) plānojuma sastāvs

1.daļa Esošā situācija

Pielikums. Dati esošās situācijas analīzei

2.daļa Perspektīva

3.daļa Teritorijas plānojuma vadlīnijas

4.daļa Pārskats par Rīgas plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma izstrādi

Saturs

IEVADS	4
1. VADLĪNIJAS APDZĪVOJUMA, URBĀNO TERITORIJU, INFRASTRUKTŪRAS UN LAUKU AREĀLU PLĀNOŠANAI	5
1.1. Vispārējas vadlīnijas attīstības plānošanai	5
1.2. Vadlīnijas apdzīvotuma un urbāno teritoriju plānošanai	6
1.2.1. Vispārējas vadlīnijas apdzīvotuma plānošanai	6
1.2.2. Vadlīnijas pilsētu un citu apdzīvoto vietu plānošanai	7
1.2.3. Vadlīnijas apdzīvoto vietu plānošanai Pierīgas areālā	10
1.3. Vadlīnijas infrastruktūras plānošanai	11
1.4. Vadlīnijas lauku telpas areālu un teritoriju plānošanai	12
1.4.1. Vispārējas vadlīnijas lauku telpām un areāliem	12
1.4.2. Vadlīnijas lauksaimniecības zemju areāliem .	13
1.4.3. Vadlīnijas lauku teritorijām ar jauktu (daudzveidīgu) mozaīkveida zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību	13
1.4.4. Vadlīnijas tūrisma/rekreācijas un dabas vides aizsardzības areāliem	14
1.4.4.1. <i>Vadlīnijas tūrisma un dabas aizsardzības teritorijām</i>	14
1.4.4.2. <i>Vadlīnijas Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorijām</i>	14
1.4.4.3. <i>Vadlīnijas Rīgas jūras līča piekrastei</i>	15
• <i>Vadlīnijas Piejūras tūrisma, rekreācijas un vides aizsardzības joslas telpai</i>	16
• <i>Vadlīnijas Piejūras urbānajai, rekreācijas un vides aizsardzības joslas telpai</i>	16
1.4.5. Speciālās vadlīnijas ūdeņu un pieūdeņu areāliem	16
1.4.5.1. <i>Speciālās vadlīnijas Rīgas/Pierīgas vienotajai ūdeņu sistēmas telpai</i>	16
1.4.5.2. <i>Speciālās vadlīnijas upju ieleju telpām</i>	17
2. PRIEKŠLIKUMI VALSTS UN REĢIONĀLAJĀM SADARBĪBAS INSTITŪCIJĀM	18
Pielikums	
Attēls. Apdzīvotuma un lauku telpas perspektīvā telpiskā struktūra, transporta infrastruktūras perspektīvā struktūra	19

Ievads

Rīgas plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma trešā daļa - Teritorijas plānojuma vadlīnijas (turpmāk – Vadlīnijas) – satur vadlīnijas rajonu un vietējo pašvaldību teritoriju plānošanai un attīstības programmu izstrādei un priekšlikumus valsts un reģionālajām sadarbības institūcijām nacionālā un reģionālā līmeņa attīstības plānošanas saskaņotības nodrošināšanai.

Vadlīnijas dalītas vispārējās, kas adresētas dažādām vietējo un reģionālo pašvaldību attīstības programmu un teritorijas plānojumu sadaļām, un tematiskas ievirzes, kas adresētas sadaļām *apdzīvojums, lauku telpa/areāli, infrastruktūra*. Arī tematiskās ievirzes vadlīnijas dalītas vispārējās un atsevišķiem areāliem, teritorijām vai apdzīvotām vietām adresētās.

Vadlīnijas izriet no Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma Telpiskās attīstības perspektīvas, tās ir saskaņā ar 2000.gadā pieņemto Rīgas reģiona attīstības stratēģiju, balstās un ir saskaņā ar Eiropas Savienības telpiskās attīstības politiku, mērķiem un telpiskās attīstības/teritoriju attīstības vadlīnijām, kā arī citiem starptautiski pieņemtiem telpiskās attīstības plānošanas dokumentiem.

Vadlīniju uzbūve. Vadlīnijās kā pirmā ievietota sadaļa, kas satur vadlīnijas attīstības plānošanas vispārējiem aspektiem (apakšnodaļa 1.1). Tai seko vadlīnijas apdzīvojuma un urbāno teritoriju (1.2), infrastruktūras (1.3) un lauku telpas areālu (1.4) plānošanai. Arī šajās tematiskās ievirzes sadaļās izdalīti vispārējie (atbilstoši 1.2.1, 1.4.1, 1.4.4.) un konkrētām teritorijām norādījumus sniedzošie (atbilstoši 1.2.2, 1.2.3, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4.1., 1.4.4.2., 1.4.4.3.) apakšpunkti.

Vadlīniju lietošana. Vadlīnijas piemērojamas saistībā/kopā ar Rīgas plānošanas reģiona telpiskā plānojuma Perspektīvā noteikto politiku. Plānojot jebkuru konkrētu teritoriju, jāievēro Vispārējās vadlīnijās sniegtie norādījumi. Pēc tam, atkarībā no vajadzības, jāievēro atbilstošās tematiskās ievirzes sadaļas vispārējās vadlīnijas, un kā pēdējās – plānojamā areāla, teritorijas izmantošanas statusam/veidam atbilstošās un speciālās vadlīnijas.

Telpu, areālu un teritoriju izvietojumu skatīt pielikumā, attēlā *Apdzīvojuma un lauku telpas perspektīvā telpiskā struktūra, transporta perspektīvā struktūra*.

1. Vadlīnijas apdzīvojuma, urbāno teritoriju, infrastruktūras un lauku areālu plānošanai

1.1. Vispārējas vadlīnijas attīstības plānošanai

(1) Nodrošināt nepārtrauktu plānošanas procesu, attīstības programmu un teritorijas plānojumu īstenošanas uzraudzību.

(2) Veidot ilgtspējīgu telpiskās plānošanas politiku, spējīgu līdzsvarot pašvaldības izvirzītos ekonomiskās attīstības mērķus/uzdevumus ar tās teritorijas ekoloģisko nestspēju, ievērojot dabas resursu taupīgas izmantošanas principu, veicinot kultūrvēsturiskās vides saglabāšanu un nodrošinot sociālo attīstību.

(3) Savstarpēji koordinējoši veikt attīstības programmu un teritorijas plānojumu izstrādi. Izstrādājot šos dokumentus, ievērot vispārējos plānošanas mērķus:

- Sociālās, ekonomiskās un vides attīstības līdzsvarošana.
- Dzīves kvalitātes uzlabošana.
- Racionāla zemes un citu dabas resursu izmantošana.

(4) Plānošanas procesā noteikt rajonu un vietējo pašvaldību vērtības un perspektīvās attīstības teritorijas.

(5) Plānot ģimenei draudzīgu vidi:

- plānot zaļo teritoriju saglabāšanu, atkārtotu ierīkošanu un uzturēšanu sporta, atpūtas un kultūras pasākumiem, kā arī veicināt bērnu rotaļlaukumu iekārtošanu un uzturēšanu publiskajos parkos un dzīvojamajos kvartālos;
- plānojot veicināt ģimenēm un bērniem pieejamību kultūras, sporta un atpūtas pasākumiem;
- paredzēt vietas/teritorijas un rīcības ģimenei draudzīgas infrastruktūras un vides iekārtošanai (ieskaitot sabiedrisko transportu, iepirkšanās vietas, veselības aprūpes iestādes, sabiedrisko pakalpojumu institūcijas u.c.).

(6) Teritorijas plānojumos noteikt iespējamās plūdu līnijas. Neparedzēt jaunu būvniecību iespējami applūstošās teritorijās bez priekšizpētes un speciālu projektu izstrādes, kas nepieciešamības gadījumā paredz drošu inženiertehnisko aizsargbūvju izveidi.

(7) Teritorijas plānojumos izvērtēt jaunas apbūves iespējamību polderos, veicot izpēti, izvērtējot vai polderu hidrotehniskais stāvoklis ir piemērots apbūvei un ņemot vērā iespējamo vides risku. Nepieciešamības gadījumā paredzēt drošu inženiertehnisko gruntsūdens līmeņa uzturēšanas sistēmu uzturēšanu vai izbūvi. Neplānot jaunu apbūvi upju un ezeru palienēs, ūdenskrātuvju aizsargjoslās un tauvas joslās.

(8) Veidot sadarbību ar upju baseinu pārvaldēm, ūdens aizsardzības nosacījumu iekļaušanai attīstības plānošanas dokumentos.

(9) Plānot mežu/meža teritoriju, t.sk. pašvaldību mežu, attīstību un apsaimniekošanu.

(10) Plānot pasākumus kultūras mantojuma pienācīgai saglabāšanai, atjaunošanai un izmantošanai, veicinot kultūras mantojuma ekonomiskā potenciāla pieaugumu un

tā izmantošanu, un kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamību reģiona iedzīvotājiem.

(11) Plānot energoefektīvu un arhitektoniski kvalitatīvu jauno būvniecību.

(12) Plānojot jaunas siltumapgādes sistēmas un/vai veco sistēmu to uzlabošanu, prioritāri paredzēt izmantot vietējos atjaunojamos energoresursus.

(13) Plānojumos paredzēt ugunsdzēsības depo atrašanās vietas (zemes gabala platība 1.6 – 2.0 ha), lai nodrošinātu VUGD ierašanos ugunsgrēka, avārijas un glābšanas darbu vietā saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Plānojot jaunas ielas un ceļus, paredzēt nepieciešamās piebrauktuves un caurbrauktuves ugunsdzēsības tehnikai saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

(14) Mazināt trokšņa nepatīkamo ietekmi un ietekmi uz veselību ar atbilstošu zemes izmantošanas plānošanu un paredzot citus aizsargpasākumus. Jaunas dzīvojamās teritorijas vai citas trokšņu jūtīgas funkcijas neizvietot trokšņu zonās bez atbilstošiem trokšņa samazināšanas pasākumiem.

(15) Uzmanību pievērst Inčukalna pazemes gāzes krātuves teritorijas, maģistrālo gāzesvadu un gāzesvadu sakaru kabeļu, gāzes regulēšanas staciju un sadales gāzesvadu novietņu un to aizsargjoslu precīzai attēlošanai un aprakstam pašvaldību teritoriju plānojumos.

(16) Papildus esošajai plānošanas praksei, attīstības programmās un teritorijas plānojumos integrēt/iekļaut arī nodarbinātības un iedzīvotāju veselīga dzīves veida nodrošināšanas jautājumus.

(17) Papildus esošajai plānošanas praksei, attīstības programmās un teritorijas plānojumos plānot/paredzēt meliorācijas sistēmu attīstību un iestrādāt vietējā līmeņa rīcības stratēģijas iespējamu dabas katastrofu gadījumiem.

(18) Vēlams izstrādāt integrētas pilsētu/citu apdzīvotu vietu un robežteritoriju telpiskās attīstības stratēģijas ietverot tajās vietējo pašvaldību, arī reģiona un Latvijas pārrobežu teritorijas.

1.2. Vadlīnijas apdzīvojuma un urbāno teritoriju plānošanai

1.2.1. Vispārējās vadlīnijas apdzīvojuma plānošanai

(1) Veicināt reģionā hierarhiski strukturētas apdzīvojuma sistēmas, kuras mugurkaulu veido policentrisks atbalsta pilsētu/ciemu karkass, veidošanos, prioritāri attīstot šo pilsētu/ciemu infrastruktūru, ierosinot daudzveidīgus projektus un piesaistot cilvēku un finanšu resursus projektu īstenošanai.

(2) Ievērot pēctecības principu – prioritāri apdzīvojumu pilnveidot, attīstot un restrukturizējot esošās apdzīvotās vietas, kas noteiktas spēkā esošajos vietējo pašvaldību plānojumos.

(3) Īstenot ilgtspējīgas attīstības principus, plānojot:

- taupīgu resursu izmantošanu:
zemes - veidojot līdzsvarotu apdzīvotu vietu telpisko struktūru, racionālus infrastruktūras un komunālos tīklus un objektus,
enerģijas - rosinot pāreju uz inovatīviem, energoefektīviem apdzīvotu vietu nodrošināšanas un ražošanas uzņēmumu funkcionēšanas veidiem;
- vides piesārņošanas iespēju samazināšanu:
inovatīvu risinājumu un tehnoloģiju izmantošanu apbūvē, komunālajā saimniecībā un ražošanā,
priekšroku dodot nepiesārņojošiem vai mazpiesārņojošiem transporta veidiem (kājām iešana, velosipēdi, sabiedriskais transports, īpaši dzelzceļš).

(4) Apdzīvotu vietu attīstībā priekšroku dot iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajās pilsētās un ciemos.

Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstīšanu pēc iespējas plānot esošajās apdzīvotajās vietās, izmantojot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto "zaļo" teritoriju apgūšanu un neparedzot meža zemes transformāciju jaunai mājokļu un ražošanas objektu apbūvei.

(5) Attīstot esošās un plānojot jaunas apdzīvotās vietas, izmantot plānošanas paņēmienus, kas nepieļauj/kavē vienlaidus apbūves zonu izveidi gar ceļiem, ūdenstilpju un ūdensteču krastiem un citur reģiona teritorijā.

(6) Attīstot esošās un plānojot jaunas apdzīvotās vietas starp apdzīvotajām vietām plānot/saglabāt atdalošās joslas - atklātas mežu, pļavu, lauku u.c. telpas.

(7) Ražošanas un noliktavu apbūves teritorijas izvietojamas atsevišķi no dzīvojamām teritorijām atdalot tās ar zaļo joslu. Dzīvojamā un sabiedrisko objektu apbūve no „A” kategorijas uzņēmumu teritorijas ārējās robežas izvietojama normatīvo aktu noteiktajos attālumos. Rekreāciju tai skaitā vasarnīcu un dārzkopību teritorijas nedrīkst tieši piekļauties rūpniecisko objektu teritorijām.

(8) Apdzīvojuma sistēmā saglabāt līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu daudzumu un daudzveidību, regulāri izvērtējot pilsētu/ciemi ietekmes zonās esošo mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu kopumu (t.i., īstenojot šo faktoru attīstības monitoringu).

(9) Apdzīvojuma attīstīšanu (esošo apdzīvotu vietu augšanu, jaunu izveidi) plānot, ievērojot esošo valsts I un II šķiras ceļu un dzelzceļa līniju izvietojumu, lai radītu priekšnosacījumus intensīvai sabiedriskā transporta izmantošanai un līdz ar to arī tā attīstīšanai.

Jaunu dzīvojamo apbūvi īpaši ieteicams izvietot dzelzceļa staciju tuvumā/dzelzceļa sasniedzamības joslā.

1.2.2. Vadlīnijas pilsētu un citu apdzīvotu vietu plānošanai

(1) Katras apdzīvotas vietas plānojumam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās (uzlabošanās) ne tikai dotajā pašvaldībā, bet visā reģiona teritorijā, sabalansējot vietējās un reģiona attīstības intereses, ekonomikas izaugsmes un dabas un kultūrvides aizsardzības/saglabāšanas prasības.

(2) Katras apdzīvotas vietas un teritorijas apdzīvojuma attīstība jāplāno vienlaicīgi ar tehniskās, vides (t.sk. vienotu notekūdeņu attīrīšanas sistēmu izbūvi jaunajai apbūvei) un sociālās infrastruktūras attīstību.

(3) Apdzīvoto vietu plānojumos dažāda veida dabas un kultūras objekti, tostarp dabas aizsardzības objekti un kultūras pieminekļi, jāvērtē kā apdzīvotās vietas attīstības resursi, kuru sakopšanā ieguldītie līdzekļi dod ne tikai tiešu, bet arī netiešu atdevi.

(4) Galvaspilsētas Rīgas teritorijas plānojumā jāizskata jautājumi, kas saistīti ar teritoriju rezervēšanu ārpus pilsētas administratīvajām robežām Rīgai vitāli svarīgu funkciju nodrošināšanai.

Jāsniiedz:

- iedzīvotāju kustības prognoze;
- darba vietu attīstības prognoze;
- priekšlikumi Rīgas administratīvo robežu mainīšanai;
- ūdens ņemšanas vietu platības un izvietojums, ūdens piegādes objektu un pievadu izvietojums, atkritumu utilizācijas vietu platības un izvietojums;
- iespējamās kanalizācijas būvju un tīklu izvietojuma vietas;
- prognozētais reģionā izvietojamo mājokļu skaits un to sadalījums pa veidiem (vienģimenes, rindu, daudzdzīvokļu) un dažāda veida mājokļu būvniecībai rezervējamās platības;
- apsvērumi par otro mājokļu attīstību un vietām/platībām to izvietošanai; teritorijas rīdzinieku atpūtai un rekreācijai (vajadzība pēc atpūtas objektiem – sporta, fizikultūras, izpriecu, atrakciju būvēm, laukumiem, parkiem, peldvietām un pludmalēm, tūristu takām, mežiem sēņošanai un ogošanai, piknikiem;
- iespējamās prasības teritoriju rezervācijai enerģijas (elektrības, gāzes, siltuma) pārvadiem, transformēšanas/ražošanas/ uzglabāšanas vietām.

(5) Republikas pilsētas Jūrmalas plānojumā ieteicams izvērtēt iespēju kā prioritāras attīstīt Rīgas reģiona plānojumā paredzētās funkcijas – starptautiskas un nacionālas nozīmes SPA kūrorts, EKO tūrisms, konferenču, semināru u.tml. organizēšana valstī un reģionā izvietotām un starptautiskām institūcijām/organizācijām/ uzņēmumiem.

(6) Jūrmalas plānojumā ieteicams izskatīt Eiropas un pasaules kūrortu attīstības tendences un, izvērtējot Jūrmalas kūrorta iespējas, atrast tās īpašo "nišu" citu Eiropas ziemeļu daļas kūrortu vidū, izstrādāt atbilstošu pilsētas tēla vīziju un noteikt pilsētas prioritātes.

(7) Jūrmalas plānojumā īpaši jāizvērtē kūrorta pamatresursi – svaigs gaiss, pludmale, kāpu josla, meži – un to ilgtspējīgas pastāvēšanas un publiskas piekļuves nodrošināšana. Šie resursi uzskatāmi par nacionālu vērtību, kuru attīstīšanā/saglabāšanā nākošajām paaudzēm ieinteresēta visa sabiedrība.

Nav pieļaujama publiskās teritorijas – pludmales joslas – publiskas izmantošanas ierobežošana, kāpu joslas apbūve, mežu iznīcināšana un publiski pieejamu meža platību pārvēršana privātās.

(8) Reģiona nozīmes centru – Limbažu, Siguldas, Ogres, Tukuma pilsētu plānojumos ieteicams īpaši izvērtēt pilsētu ražošanas specializācijas iespējas/ virzienus, iespējas attīstīt inovatīvas ražotnes/nozares, iespējas sadarbībai ar kaimiņu pilsētām un lauku ciemiem, kā arī ar galvaspilsētas uzņēmumiem.

(9) Reģiona nozīmes centru – Limbažu, Siguldas, Ogres, Tukuma pilsētu infrastruktūras (komunikācijas, sabiedriskais transports, darba vietas u.c.) attīstība ir virzāma saikņu starp šīm pilsētu un apkārtnējiem lauku apvidiem stiprināšanai, tādējādi palielinot atbalsta pilsētu “kritisko masu”, nemainot iedzīvotāju dzīves vietas.

(10) Ieteicams rezervēt teritorijas tehnoloģisko un biznesa parku izvietojumam, lai to darbība vietējiem uzņēmumiem atvieglotu inovatīvu ražošanas metožu apgušanu un noietu atrašanu nacionālajā/starptautiskajā tirgū.

(11) Ieteicams rezervēt teritorijas izglītības iestāžu attīstībai, paredzot vietas apmācības centru, dažāda veida specializēto mācību iestāžu profesionālās izglītības iestāžu vai augstskolu filiāļu izvietojumam.

(12) Veicināma publiskās un kultūras dzīves aktivitāte, paredzot mājvietas nevalstiskām organizācijām, publiskām un privātām kultūras institūcijām, kā arī iespējas tās paplašināt un uzlabot. Pielāgot atklātas telpas (laukumus, skvērus, parkus, bulvārus, gājēju ielas) sabiedriskām norisēm un pielāgot tās personām ar īpašām vajadzībām.

(13) Pilsētu – Saulkrastu, Vangažu, Salaspils, Olaines – plānojumos ieteicams izvērtēt esošo profilējošo funkciju (ražošana – Olainē, Vangažos, pētniecība – Salaspilī, atpūta – Saulkrastos), kā arī rīdzinieku “guļamistabas” funkcijas attīstības iespējas.

(14) Prognozējama pilsētu un citu apdzīvoto vietu iedzīvotāju skaita iespējamā izaugsme.

(15) Izvērtējams pastāvošais un potenciālais pieprasījums pēc jauniem mājokļiem un atbilstoši rezervējamas teritorijas mājokļu attīstīšanai.

(16) Izvērtējamas pilsētu teritoriālās attīstības iespējas un, atbilstoši analīzes rezultātiem, paredzamas teritorijas pilsētu funkciju tālākai attīstībai, vienlaikus paredzot nepieciešamo infrastruktūras tīklu attīstīšanu/rekonstrukciju/paplašināšanu.

(17) Paredzamas teritorijas pilsētas un tās tuvākās apkārtnes iedzīvotāju skaitam atbilstoša pakalpojumu un darījumu iestāžu/uzņēmumu (pirmsskolas iestādes, skolas, veselības aprūpes, sociālās aprūpes un kultūras iestādes, tirdzniecības centri) izvietojumam.

(18) Izstrādājot teritorijas plānojumu, ņemt vērā attiecīgās teritorijas kultūras mantojuma vērtības.

(19) Izstrādājot reģiona apdzīvoto vietu attīstību, ievērot Valsts kultūrpolitikas vadlīnijās definēto minimālo kultūras pakalpojumu grozu.

(20) Teritorijas plānojumos īpaša vērība veltāma pilsētu savstarpējās sasniedzamības un to sasniedzamības no apkārtnes apdzīvotajām vietām uzlabošanai, par prioritāti uzskatot sabiedriskā transporta attīstīšanu.

(21) Lokālās atbalsta struktūrās ietilpstošo mazo pilsētu un lauku ciemu teritoriju plānojumos īpaša vērība veltāma funkciju savstarpējā sadalījuma un pilsētu/ciemu sadarbības izveidei, īpaši nodarbinātības, pakalpojumu, savstarpējās un citu centru

sasniedzamības nodrošināšanas jautājumiem atbilstošās lokālās atbalsta struktūras ietekmes telpā.

(22) Ieteicams pirms atsevišķo lokālajā atbalsta struktūrā ietilpstošo centru plānojumu izstrādāšanas izstrādāt lokālās atbalsta struktūras vienotās funkcionēšanas modeli – attīstības programmu – un panākt atbilstošo pašvaldību vienošanos par sadarbību šīs programmas izpildē.

(23) Teritoriju rezervēšana katra atbalsta centra plānojumā konkrētu funkciju vajadzībām veicama atbilstoši attīstības programmā veiktajam funkciju sadalījumam.

Ieteicams saskaņot vienas atbalsta struktūras centru plānojumu izstrādāšanas laiku, panākot pēc iespējas vienlaicīgu procesa norisi.

(24) Pilsētu un lauku ciemu teritoriju plānošana veicama saskaņā ar spēkā esošo tiesību un normatīvo aktu prasībām un nenonākot pretrunā ar reģiona plānojuma priekšlikumiem.

1.2.3. Vadlīnijas apdzīvoto vietu plānošanai Pierīgas areālā¹

(1) Pierīgas areālā esošo pašvaldību plānojumos par prioritāti uzskatāma teritoriju rezervācija valsts, reģiona un Rīgas attīstībai/nepieciešamo norišu darboties spējas nodrošināšanai un zaļo teritoriju saglabāšanai.

Tostarp:

- tehniskajai infrastruktūrai (dzelzceļi, ceļi, enerģijas pārvadi, krātuves, transformēšanas punkti);
- vides infrastruktūrai (ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu saimniecība u.c.);
- rekreācijai, kūrortsaimniecībai un vides kvalitāti Rīgā un Pierīgā nodrošinošām dabas teritorijām (no Rīgas izejošiem radiāliem zaļajiem, atklātas neapbūvētas telpas stariem, kas veido ekoloģisko karkasu, saistot Rīgu ar Pierīgas meža joslu).

(2) Plānot darījumu iestāžu, ražošanas uzņēmumu izvietojumu un jaunu mājokļu būvniecību pastāvošu apdzīvoto vietu, īpaši policentriskā atbalsta karkasa pilsētu, vai vismaz citu jau agrāk apgūtu teritoriju robežās/tām piegulošās teritorijās, pēc iespējas izmantojot esošos tehniskās un vides infrastruktūras tīklus un objektus.

(3) Teritoriju plānojumos paredzēt pasākumus, kas:

- novērsť jaunas pilsētu atlūzu apbūves – mājokļu ciematu/ciemu un atsevišķi izvietotu ražošanas ēku attīstīšanu;
- veicina mājokļu ciemu izpēti un tās rezultātiem atbilstošu nodrošināšanu ar tehnisko un vides infrastruktūru, pakalpojumiem un darba vietām, rekreācijas iespējām.

¹ Pierīgas telpas nosacītās robežas gandrīz sakrītīgi ietver Rīgas pilsētu apliecošo dabas kompleksu loku – Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas telpu (sk. att. pielikumā). Pierīgā arī ietver Piejūras urbāno, vides aizsardzības un rekreācijas joslu. Pierīgas daļa ir arī Rīgas piepilsētas zona - blīvi apbūvētas, Rīgai piegulošas teritorijas – kur pāri tās robežām tiek turpināta pilsētas apbūve un infrastruktūra

(4) Paredzēt pasākumus, kas nepieļauj vairāku apdzīvoto vietu apbūves saplūšanu. Īpaša uzmanība veltāma, lai novērstu vienlaidus lineāras apbūves joslu izveidošanos gar valsts galvenajiem autoceļiem.

(5) Sezonas apdzīvoto vietu – vasarnīcu un dārzkopju ciemu – iespējas pārtapt par pastāvīgi apdzīvotām vietām izvērtēt plānošanas procesā izvērtējot katru gadījumu atsevišķi. Neatbalstīt šo pārtapšanu, ja detālpilnoējuma izstrādes rezultātā nav iespējams paredzēt un sekojoši nodrošināt vidi nepiesārņojošas, centralizētas infrastruktūras – ūdensvada, kanalizācijas, kā arī normatīviem atbilstoša platuma ielu tīkla attīstības iespējas un sociālās infrastruktūras attīstību.

(6) Rīgas rajona pašvaldību teritorijās, īpaši tajās, kas robežojas ar Rīgas pilsētu ierobežot jaunu viensētu tipa apdzīvoto vietu veidošanos, nosakot, ka minimālā vienas viensētas platība ir 1 ha lauksaimniecībā izmantojamas zemes un ka mežsaimniecības zemēs jaunas viensētas nav veidojamas.

1.3. Vadlīnijas infrastruktūras plānošanai

(1) Paredzēt pasākumus, lai uzlabotu reģiona nozīmes pilsētu sasniedzamību no lauku teritorijām un lauku teritoriju sasniedzamību no Rīgas un reģiona nozīmes pilsētām, īpaši mazo pilsētu un vietējo attīstības centru sasniedzamību perifērijā.

(2) Stratēģiski jauno attīstību plānot teritorijās, kas pieejamas ar sabiedrisko transportu, prioritāri tajās vietās, kas pieejamas pa dzelzceļu.

(3) Pilsētās paredzēt visefektīvāko zemes izmantošanu, nosakot atbilstošu apbūves blīvumu, intensitāti un daudzveidīgas izmantošanas iespējas, lai mazinātu pārvietošanās ar transportu nepieciešamību. Plānot labāku pilsētas teritoriju sasniedzamību, paredzot pasākumus piespiedu pārvietošanās samazināšanai un transporta līdzekļu izmantošanas vajadzību samazināšanai. Prioritāti paredzēt kājāmgājējiem un ekoloģiski tīriem satiksmes līdzekļiem – velosipēdiem un sabiedriskajam elektrotransportam.

(4) Paredzēt pasākumus un iespējas palielināt videi draudzīgu transporta un pārvietošanās veidu: sabiedriskā transporta, dzelzceļa, ūdens un velotransporta un kājāmgājēju īpatsvaru no kopējā transporta apjoma. Īpaši veicināt un nodrošināt šo videi labvēlīgo transporta veidu un kājāmgājēju attīstības iespējas transporta negatīvās ietekmes samazināšanai teritorijās, kas pakļautas augstai satiksmes intensitātei.

(5) Plānojumos paredzēt perspektīvo transporta un infrastruktūras maģistrālo trašu rezervēšanu, teritoriju rezervēšanu pārvadu un apļveida krustojumu izbūvei.

(6) Plānojumos, pēc iespējas, samazināt un savstarpēji attālināt esošos pieslēgumus, atturēties no jaunu pievadceļu pieslēgšanas tieši galvenajiem ceļiem, bet ceļu pieslēgšanā ievērot hierarhiju pievadceļš – II šķiras ceļš – I šķiras ceļš – galvenais ceļš.

(7) Plānojumos paredzēt divlīmeņa krustojumu vai apvadceļu izveidi esošo apdzīvoto vietu pieslēgšanai galvenajiem ceļiem. Prioritāri risināms Olaines un Vangažu pieslēgums atbilstoši Jelgavas un Vidzemes šosejām.

(8) Plānojumos paredzēt gājēju, velosipēdu un lauksaimniecības tehnikas pāreju izbūvi pār autoceļiem ar intensīvu satiksmes noslodzi.

(9) Plānojot perspektīvo infrastruktūru (īpaši Krimuldas, Sējas un Inčukalna pagasta teritorijā), izvērtēt perspektīvo vietējās un starptautiskās nozīmes transporta (autoceļu, dzelzceļa) novietnes, atbilstoši Aizsargjoslu likumā noteiktajām maģistrālo gāzesvadu ($P > 1,6 \text{ MPa}$) un Inčukalna pazemes gāzes krātuves un tās urbumu ekspluatācijas un drošības aizsargjoslām.

(10) Apbūves attīstību plānot tādā attālumā no ceļa vai dzelzceļa, kas neprasa tehniskus risinājumus tās aizsardzībai pret auto transporta vai dzelzceļa transporta radīto troksni un izplūdes gāzēm. Paredzēt pasākumus esošās apbūves aizsardzībai no trokšņa.

(11) Plānot tranzīta kravu transporta kustības samazināšanos cauri pilsētu centriem un piejūras teritorijās.

(12) Paredzēt teritorijas kājāmgājējiem, pastaigu un tūrisma taku, un veloceļu tīklu izveidi, kā arī rezervēt pietiekošas teritorijas kājāmgājējiem un veloceļu tīklu izveidei perspektīvā.

(13) Plānojot paredzēt vietas, objektus un infrastruktūru cilvēkiem ar kustību traucējumiem, indivīdiem ratiņkrēslos un personām ar bērnu ratiņiem.

(14) Plānojot paredzēt pārejas meža dzīvniekiem un ganāmpulkiem.

1.4. Vadlīnijas lauku telpas areālu un teritoriju plānošanai

1.4.1. Vispārējās vadlīnijas lauku telpām un areāliem

(1) Plānot jauno attīstību laukos respektējot atbilstošās lauku teritorijas/telpas ietilpību un mērogu un saskaņā ar reģiona telpiskā plānojuma paredzēto prioritāro darbību attiecīgajā lauku telpā/areālā vai plānot tādu attīstību, kas atbalsta paredzēto darbību.

(2) Plānot jauna apdzīvojuma, ražošanas, tūrisma un atpūtas aktivitāšu attīstību pēc iespējas izmantojot esošo infrastruktūru.

(3) Plānojot viensētu pastāvēšanu zemnieku vai piemājas saimniecību statusā, kā arī to izmantošanu par pilsētu iedzīvotāju otro mājokli, noteikt, ka minimālā viensētas platība ir 1 ha lauksaimniecībā izmantojamas zemes un, ka mežsaimniecības zemēs jaunas viensētas nav veidojamas.

(4) Sezonas apdzīvoto vietu – vasarnīcu un dārzkopju ciemu – iespējas pārtapt par pastāvīgi apdzīvotām vietām izvērtēt plānošanas procesā izvērtējot katru gadījumu atsevišķi. Neatbalstīt šo pārtapšanu, ja detalplānojuma izstrādes rezultātā nav iespējams paredzēt un sekojoši nodrošināt vidi nepiesārņojošas, centralizētas infrastruktūras – ūdensvada, kanalizācijas, kā arī normatīviem atbilstoša platuma ielu tīkla attīstības iespējas un sociālās infrastruktūras attīstību.

(5) Paredzot plānošanas dokumentos attiecīgu politiku, pasākumus un nosacījumus, veicināt dabas bagātību saglabāšanu un pieaugumu un samazināt neatjaunojamo dabas resursu izmantošanu.

(6) Integrēt kultūrainavu plānošanā, paredzot aizsargāt un radoši attīstīt kultūrainavas. Teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāt kultūrainavu aizsardzības un attīstības plānu, nosakot ainavas, kurām ir īpaša vēsturiskā, estētiskā un ekoloģiskā nozīme. Attīstības programmā ietvert cilvēka darbības un lauku neapsaimniekošanas rezultātā degradēto, bojāto ainavu, kurām ir īpaša vēsturiskā, estētiskā un ekoloģiskā nozīme rekultivācijas pasākumus.

(7) Lai aizsargātu ūdeni, paredzēt pasākumus virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzībai. Paredzēt pasākumus meliorācijas sistēmu uzturēšanai gan meža zemēs, gan lauksaimniecības zemēs.

(8) Lai aizsargātu augsni, paredzēt pasākumus augsnes erozijas novēršanai un piesārņotās augsnes attīrīšanai.

1.4.2. Vadlīnijas lauksaimniecības zemju areāliem

(1) Lauksaimniecības zemju areālos esošo pašvaldību plānojumos par prioritāti uzskatāma teritoriju izmantošana lauksaimniecībai, sniedzot atbalstu šai darbībai.

(2) Neplānot, bez pamatotas vajadzības, lauksaimniecības zemju transformēšanu citos zemes izmantošanas veidos.

(3) Noteikt lauksaimniecības zemes ar augstu dabisko augsnes auglību.

(4) Neapsaimniekotām, ar nezālēm, krūmāju vai mežu aizaugušām nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām un citām lauksaimniecības zemēm ar augstu dabisko augsnes auglību, paredzēt rekultivācijas pasākumus

1.4.3. Vadlīnijas lauku teritorijām ar jauktu (daudzveidīgu) mozaīkveida zemes izmantošanu un dažādu saimniecisko darbību

(1) Lauku teritorijās ar jauktu (daudzveidīgu) mozaīkveida zemes izmantošanu un dažādu saimniecisko darbību atbalstāma daudzveidīga saimnieciskā darbība. Veicināma lauku teritoriju izmantošana rekreācijai, lauku, eko, kultūras un aktīvajam tūrismam.

(2) Noteikt lauksaimniecības zemes ar augstu dabisko augsnes auglību. Neapsaimniekotām, ar nezālēm, krūmāju vai mežu aizaugušām lauksaimniecības zemēm ar augstu dabisko augsnes auglību, ja nepieciešams, paredzēt rekultivācijas pasākumus.

(3) Neparedzēt, bez pamatotas vajadzības, meža zemju transformāciju citos zemes izmantošanas veidos.

(4) Paredzēt lauku identitātes un raksturīgo īpatnību saglabāšanas nosacījumus apbūvei (ēku veidolam, jumtiem, būvniecības materiāliem, ēku krāsai u.c.) un ieteikumus tradicionālai lauku būvniecībai un vietējo būvmateriālu izmantošanai.

1.4.4. Vadlīnijas tūrisma/rekreācijas un dabas vides aizsardzības areāliem

(1) Tūrisma/rekreācijas un dabas vides areālos ietilpstošo pašvaldību teritorijas plānojumos par prioritāti uzskatāma teritoriju izmantošana tūrisma un rekreācijas iespēju attīstībai, paredzot atbalstu šai darbībai.

(2) Plānot ilgtspējīga tūrisma un rekreācijas un to nodrošinošas infrastruktūras attīstību, ņemot vērā vides aizsardzības prasības un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānus.

(3) Neparedzēt tūrisma un rekreācijas attīstīšanas iespēju nodrošinošo dabas resursu samazināšanu uz dzīvojamās un ražošanas objektu apbūves rēķina.

(4) Neparedzēt, bez īpaši pamatotas vajadzības, mežu zemju transformāciju citos zemes izmantošanas veidos.

(5) Paredzēt ūdensmalu izmantošanu sabiedrības vajadzībām, saglabāt sabiedrībai piekļuvi ūdensmalām un pārvietošanās iespējas gar tām. Plānot labiekārtotu peldvietu izvietojumu un autostāvvietu izveidošanu pie tām.

(6) Paredzēt izstrādāt vietējās lauku identitātes un raksturīgo īpatnību saglabāšanas nosacījumus jaunbūvējamām vai atjaunojamām ēkām (ēku veidolam, jumtiem, būvniecības materiāliem, krāsai u.c.), ainavai un teritoriju apsaimniekošanai, ieteikumus tradicionālai lauku būvniecībai un vietējo būvmateriālu izmantošanai.

1.4.4.1. Vadlīnijas tūrisma un dabas aizsardzības teritorijām

(1) Plānot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, izmantošanu ilgtspējīga tūrisma attīstībai, atbilstoši izvēlētajam tūrisma profilam un šo teritoriju dabas aizsardzības noteikumiem un dabas aizsardzības plāniem.

(2) Neatbalstīt un plānos neparedzēt tādas dinamiskas darbības, kas var radīt kaitējumu videi un tūrisma attīstībai.

(3) Neparedzēt, bez īpaši pamatotas vajadzības, meža zemju transformāciju citos zemes izmantošanas veidos.

1.4.4.2. Vadlīnijas Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorijai

(1) Rīgas zaļā loka vides aizsardzības un rekreācijas teritorijā esošo pašvaldību plānojumos par prioritāti uzskatāma Rīgas zaļā loka viengabalainības, tā ekoloģisko funkciju un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un teritoriju saglabāšana valsts, reģiona un Rīgas attīstībai nepieciešamo norišu darboties spējas nodrošināšanai tagad un nākotnē.

Tostarp:

- prioritāri dabas teritoriju saglabāšanai, kas nodrošina ekoloģisko līdzsvaru un vides kvalitāti Rīgā un Pierīgā un veido reģiona ekoloģiskā karkasa pamatu;
- rekreācijai, kūrortsaimniecībai nepieciešamām teritorijām;
- tehniskajai infrastruktūrai (dzelzceļi, ceļi, enerģijas pārvadi, krātuves, transformēšanas punkti) nepieciešamām teritorijām;
- vides infrastruktūrai (ūdensapgāde, kanalizācija u.c.) nepieciešamām teritorijām;

(2) Plānot rekreācijas un tūrisma iespēju attīstību Rīgas iedzīvotājiem, viesiem un tuvākās apkāmes iedzīvotājiem, ņemot vērā loka ekoloģiskās funkcijas un vides aizsardzības intereses.

(3) Neatbalstīt tādas dinamiskas un plašas darbības, kas var radīt kaitējumu videi un rekreācijas iespēju attīstībai.

(4) Neparedzēt meža zemju transformāciju dzīvojamai, darījumu un ražošanas apbūvei.

(5) Neparedzēt, bez pamatotas vajadzības, lauksaimniecības zemju transformēšanu citos zemes izmantošanas veidos. Tikai balstoties uz argumentētu nepieciešamību pieļaujama lauksaimniecības zemju transformācija jaunai būvniecībai.

1.4.4.3. Vadlīnijas Rīgas jūras līča piekrastei

(1) Par prioritāti uzskatot publiskās vajadzības, paredzēt ilgtspējīga tūrisma un rekreācijas iespēju attīstību, tūrisma un rekreācijas infrastruktūras un ar tūrismu saistītas saimnieciskās darbības attīstību.

(2) Ņemot vērā paredzamās klimata izmaiņas, jūras līmeņa celšanos, jūras erozijas procesu attīstību un piekrastes joslas ekoloģiskās funkcijas, ja nepieciešama pilsētu un ciemu teritoriju paplašināšana, tā jāplāno virzienā uz sauszemi. Pilsētu un ciemu teritoriju paplašināšanās/izstiepšanās gar piekrasti nav pieļaujama.

(3) Ierobežojama izkļiedētas attīstības veidošanās gar piekrasti. Jaunas būvniecības, infrastruktūras objektu u.c. un atpūtas centru plānošana piekrastes joslā ārpus esošajām apdzīvotām pieļaujama tikai tad, ja tā cieši saistīta ar esošo apbūvi un infrastruktūru vai tās funkcijas nosaka nepieciešamību atrasties piekrastē.

(4) Teritorijas plānojumos jāparāda jūras krasta erozijas, applūšanas un iespējamās vēja erozijas riska joslas.

(5) Ņemot vērā paredzamo jūras erozijas procesu attīstību, teritorijas plānojumos jānosaka paaugstinātā pamatkrasta erozijas riska robeža turpmākajiem 50 gadiem un perspektīvā Rīgas jūras līča krasta kāpas aizsargjoslu. Paaugstināta krasta erozijas riska joslā neparedzēt apbūves paplašināšanu un kapitālu infrastruktūras objektu ierīkošanu.

(6) Lai nodrošinātu sabiedrībai nozīmīgas infrastruktūras (ceļu, inženiertīklu u.c.) saglabāšanu, plānot piekrastes aizsardzības pasākumus un nozīmīgāko infrastruktūras (ceļu, inženiertīklu u.c.) objektu pārceļšanu no nenovēršamās pamatkrasta erozijas riska joslām uz iekšzemi.

(7) Jaunu attīstību piekrastē plānot tā, lai tā saudzīgi attiektos pret ainavu, neveidotu vizuālas barjeras.

(8) Jāparedz saglabāt un attīstīt zaļās joslas, nodrošinot, ka jaunā apbūve „nepārgriež” vienlaidus zaļās panorāmas skatu no jūras puses un ēku augstums nepārsniedz priežu galotnes.

(9) Pirms jebkura lielāka mēroga attīstības projekta vai citām izmaiņām piekrastes dabā un ainavā, izstrādāt ainavu plānojumu, ietverot sagaidāmās vizuālās ietekmes uz vidi novērtējumu.

(10) Paredzēt pārvietošanos ar privāto autotransportu atvirzīt cik vien tālu iespējams no piekrastes. Plānojot videi draudzīgāka transporta (sabiedriskais transports, velo) attīstību, ierobežot pārvietošanos ar personisko autotransportu gar piekrasti.

Vadlīnijas Piejūras tūrisma, rekreācijas un vides aizsardzības joslas telpai

(1) Vēja ģeneratoru attīstību plānot ar saudzīgu attieksmi pret ainavu, nepieļaujot to būvniecību tūrisma attīstībai, kā arī migrējošiem putniem svarīgās teritorijās.

(2) Paredzēt vietējās identitātes un raksturīgo īpatnību saglabāšanai nosacījumus ēku veidolam, jumtiem, būvniecības materiāliem, ēku krāsai u.c., ainavai, teritorijas izmantošanai, ieteikumus būvniecībai saskaņā ar tradicionālo vasarnīcu un piekrastes zvejniekciem apbūvi un vietējo būvmateriālu izmantošanai.

Vadlīnijas Piejūras urbānajai, rekreācijas un vides aizsardzības joslas telpai

(1) Saglabāt Piejūrā pilsētu, ciemu un dabas teritoriju miju un ainavu. Šajā joslā ietilpstošo pilsētu daļās un ciemos saglabāt un attīstīt „dārzu (mežu) pilsētu” raksturu.

(2) Lai saglabātu rekreācijas un tūrisma attīstības iespējas un dabisko ainavu, neplānot vēja ģeneratoru attīstību.

1.4.5. Speciālās vadlīnijas ūdeņu un pieūdeņu areāliem

1.4.5.1. Speciālās vadlīnijas Rīgas/Pierīgas vienotajai rekreācijas ūdeņu sistēmas telpai

(1) Plānot sabiedrībai pieejamu, rekreācijas un tūrisma attīstībai izmantojamu Rīgas/Pierīgas vienoto ūdens sistēmu un paredzēt pasākumus pasākumus rekreācijas vietu pie iekšzemes ūdeņiem sasaistei ar atpūtas vietām Rīgas jūras līča piekrastē.

(2) Pilsētu teritorijās paredzēt ne mazāk kā 20 m platu ūdensmalu izmantošanai publiskām vajadzībām. Paredzēt pārvietošanās iespējas gar ūdensmalām (pastaigu takas, celiņi skriešanai, skrituļošanai, velo celiņi u.c.), kā arī pieeju tām. Nepieciešamības gadījumā risināt jautājumus par zemes īpašumu atsavināšanu vai atpirkšanu sabiedrības vajadzībām.

(3) Plānos paredzēt atpūtas uz ūdens attīstības iespējas. Plānot labiekārtotu peldvietu attīstību.

1.4.5.2. Speciālās vadlīnijas upju ieleju telpām

(1) Nodrošināt upju ainavekoloģisko funkciju saglabāšanu, neparedzot darbības, kas varētu tās apdraudēt. Paredzēt upju ieleju prioritāru izmantošanu rekreācijai un ilgtspējīga tūrisma attīstībai.

(2) Nodrošināt upju krastu pieejamību un pārvietošanās iespējas gar tiem. Aizliegt lielāku teritoriju vienlaidus nožogojumu gar upēm. Izņēmumi pieļaujami tikai valsts nozīmes infrastruktūras objektu teritorijām.

(3) Gar upēm nepieļaut vienlaidus apdzīvojuma attīstību. Neparedzēt atsevišķu jaunu dzīvojamās apbūves parcelāciju izveidi upju ielejās ārpus esošajiem ciemiem vai pilsētu robežām.

(4) Jauno attīstību upju ielejās plānot saudzējot ainavu, lai jaunā apbūve nedegradētu ainavu ne fiziski, ne vizuāli (nebojātu skatus, neveidotu vizuālas barjeras). Kultūrainavu aizsardzības un attīstības plānos īpašu vērību veltīt ainavu renovācijas/rekonstrukcijas pasākumiem.

2. Priekšlikumi valsts un reģionālajām sadarbības institūcijām

(1) Izstrādāt un īstenot ar nacionālo plānojumu un reģionu plānojumiem saskanīgas ilgtermiņa (vismaz 20 gadu periodam) telpiskās struktūras attīstības stratēģijas satiksmes, enerģētikas, mežsaimniecības, lauksaimniecības nozarēm un apakšnozarēm.

(2) Izstrādāt un uzturēt vienotu apdzīvoto vietu klasifikāciju to administratīvā un / vai funkcionālā statusa noteikšanai statistiskās u.c. informācijas uzturēšanas, plānošanas / pārvaldes u.c. mērķiem.

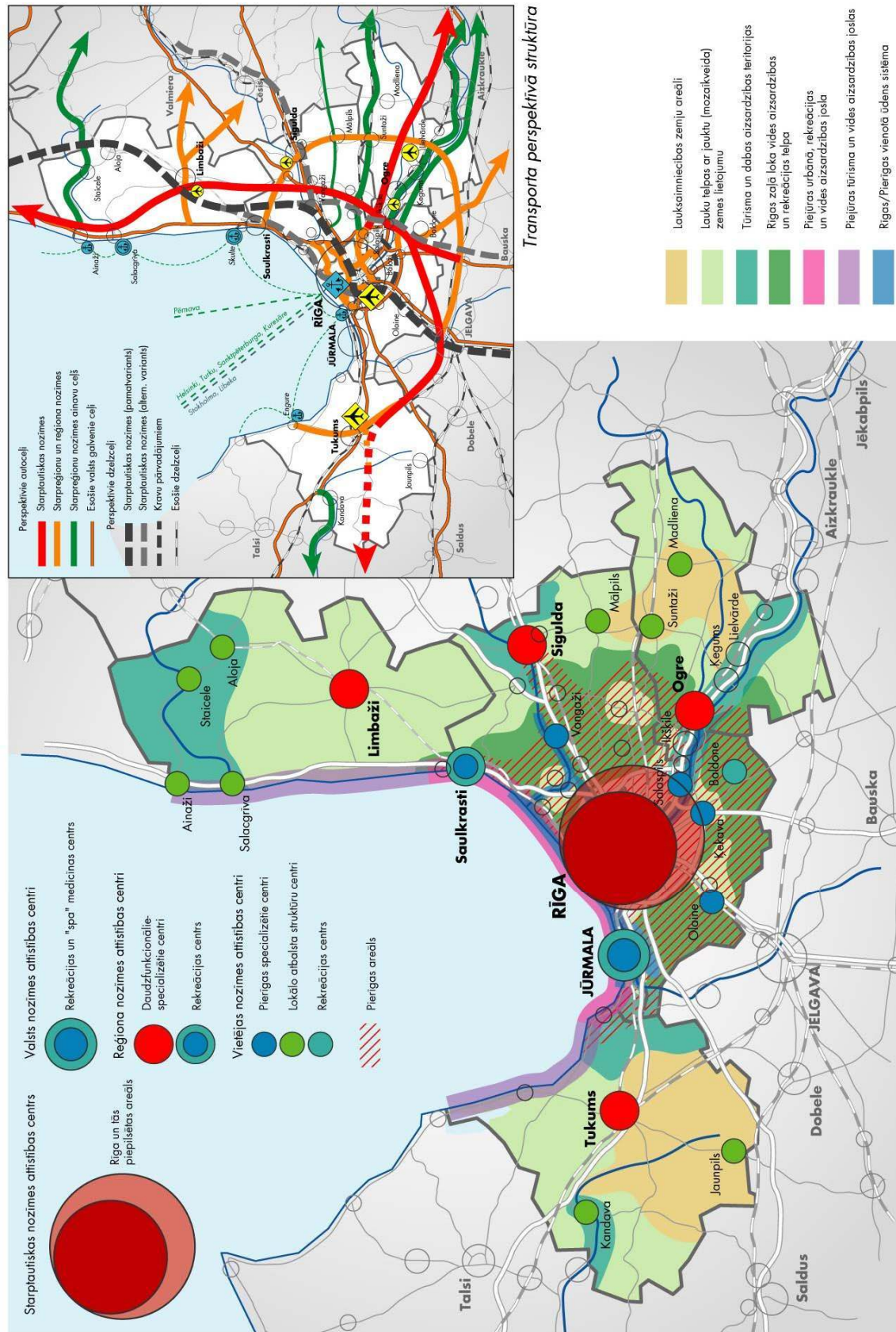
(3) Izstrādāt priekšlikumu un īstenot vienotu valsts pārvaldes un reģionālā un vietējā līmeņa administratīvi teritoriālo reformu un pakalpojumu funkciju decentralizāciju policentriskā apdzīvoto vietu tīklā.

(4) Izstrādāt un uzturēt nacionālā līmeņa - īpaši vērtīgo, ainavekoloģiski jūtīgo, ekoloģiskā un rūpnieciskā riska areālu / teritoriju (Rīgas jūras līča piekraste, Daugavas ieleja u.c.) monitoringu un apsaimniekošanas plānus.

(5) Izstrādāt un pastāvīgi realizēt nacionālā līmeņa mājokļu un sabiedriskā transporta attīstības politikas policentriskā apdzīvoto vietu tīklā.

(1) Izstrādāt un īstenot Latvijas ainavu aizsardzības un attīstības politiku.

Pielikums

Apdzīvojuma un lauku telpas perspektīvā telpiskā struktūra

Transporta perspektīvā struktūra

Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome
Rīgas reģiona attīstības aģentūra
tālr. 7026094, fakss 7026093,
e-pasts: raa@riga.lv
www.rigaregion.lv

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONA
TELPISKAIS (TERITORIJAS)
PLĀNOJUMS
I DAĻA
ESOŠĀ SITUĀCIJA

PIELIKUMS

**DATI ESOŠĀS SITUĀCIJAS
ANALĪZEI**

Pielikumu saraksts

<u>Tabulas</u>	Lpp.
1.pielikums. Iedzīvotāju skaits pašvaldībās (gada sākumā).....	3
2.pielikums. Iedzīvotāju skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada 1.janvāri un pa periodiem, %.....	6
3.pielikums. Pastāvīgo iedzīvotāju galvenās vecuma grupas.....	9
4.pielikums. Reģiona pilsētu raksturojums.....	13
5.pielikums. Reģiona lauku ciemu ar vairāk kā 500 iedzīvotājiem (2000) raksturojums.....	16
6.pielikums. NĪTIS dati par darījumiem ar nekustamiem īpašumiem laika posmā 1999.-2004.gads (5 tabulas, kopā 7 lpp.).....	19
7.pielikums. Laikā 1999.-2002. un 2004.gadā mājokļu tirgū Rīgas reģionā piedāvātie privātmāju projekti (3 tabulas – par 1999.-2002.gadu, 2004.gada I pusgadu, 2004.gada II pusgadu, kopā 5 lpp.).....	27
8.pielikums. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) Rīgas reģionā	32
9.pielikums. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) transformācija 2003.gadā.....	35
10.pielikums. Meža zemes transformācija sadalījumā pa virsmežniecībām 2001. – 2004.....	35
11.pielikums. Rīgas reģiona nacionālas nozīmes paaugstināta riska un lauksaimniecības polderi.....	36
12.pielikums. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju un meža zemes platības un to izmaiņas.....	37
13.pielikums. Zemnieku saimniecības, kuru galvenā ekonomiskā darbība ir lauksaimniecība.....	38
14.pielikums. Rīgas rajona teritorijas plānojumi.....	39

1.pielikums

Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)

	1989 ¹⁾	2000 ¹⁾	2001	2002	2003	2004	
						iedzīvotāju skaits	blīvums, cilv. uz 1 km ²
Rīga	910455	764329	756627	747157	739232	735241	2393,4
Jūrmala	60600	55718	55712	55328	55156	55452	555,1
Rīgas rajons	150852	144346	144928	145261	146643	150094	47,9
<i>Pilsētas</i>							
Baldone ²⁾	5217	4913	4897	4922	4951	5103	28,5
Baloži	4050	3967	3927	3901	3910	4022	600,3
Olaine	14989	12952	12932	12840	12866	12849	1889,6
Salaspils ²⁾	21899 ³⁾	21102	21093	20932	20966	20987	165,4
Saulkrasti ²⁾	5482	5523	5474	5521	5533	5697	119,4
Vangaži	4366	4138	4160	4124	4113	4109	805,7
Siguldas novads ⁴⁾	-	-	-	-	14732	14799	72,7
t.sk. Sigulda	11074	10727	10771	10705	10657	10668	583,0
novada lauku teritorija	3996	4064	4003	4026	4075	4131	22,3
<i>Pagasti:</i>							
Allažu	2081	1887	1882	1857	1894	1911	12,2
Ādažu	12556	6920	6959	6999	7153	7453	45,8
Babītes	6791	5461	5494	5578	5594	5776	34,9
Carnikavas	⁵⁾	4593	4762	4803	4769	5080	63,3
Daugmales	891	934	952	956	969	1007	16,1
Garkalnes	2949	3382	3460	3681	3897	4280	28,4
Inčukalna	3716	3776	3825	3852	3834	4057	37,9
Krimuldas	4292	4354	4381	4319	4331	4331	24,6
Ķekavas	11096	11346	11359	11466	11553	11901	59,2
Mālpils	4755	4341	4330	4292	4306	4287	19,4
Mārupes	9426	8611	8624	8811	8841	9208	88,6
Olaines	5556	5142	5191	5239	5275	5542	19,1
Ropažu	6253	6058	6140	6109	6170	6294	19,5
Salas	⁶⁾	1160	1206	1231	1228	1333	17,4
Sējas	2839	2406	2392	2404	2431	2461	10,8
Stopiņu	7259	7290	7407	7392	7327	7607	142,2
Rīgas reģiona kodols	1121907	964393	957267	947746	941031	940787	265,8
Limbažu rajons	41119	40164	40103	39920	39584	39216	15,1
<i>Pilsētas</i>							
Limbaži	9985	9237	9125	9039	8993	8934	992,7
Ainaži ²⁾	1962	1890	1903	1909	1901	1811	11,8
Aloja ²⁾	2744	2689	2709	2680	2663	2600	14,3
Salacgrīva ²⁾	5967	6090	6100	6058	5989	6011	18,5
Staicele ²⁾	2249	2056	2069	2056	2030	2014	7,7

	1989 ¹⁾	2000 ¹⁾	2001	2002	2003	2004	
						iedzīvotāju skaits	blīvums, cilv. uz 1 km ²
<i>Pagasti:</i>							
Braslavas	932	859	861	856	846	823	9,9
Brīvēzemnieku	1440	1483	1488	1471	1375	1292	12,4
Katvaru	1506	1472	1446	1448	1450	1437	11,6
Lēdurgas	1569	1633	1653	1665	1665	1656	10,2
Liepupes	2588	2533	2517	2511	2492	2438	15,4
Limbažu	2456	2471	2504	2515	2520	2557	11,2
Pāles	1110	977	970	955	939	938	6,4
Skultes	1999	2025	2035	2039	2018	2060	14,1
Umurgas	1417	1391	1415	1397	1366	1370	7,2
Vidrižu	1614	1633	1634	1637	1636	1644	16,0
Viļķenes	1581	1659	1674	1684	1701	1631	7,3
Ogres rajons	65813	63064	63122	63028	62968	63162	34,3
Ikšķile ²⁾	5902	6232	6299	6403	6495	6713	50,8
Lielvārde ²⁾	7984	7319	7358	7460	7500	7646	127,2
Ogres novads ⁷⁾				28857	28849	29032	260,1
t.sk. Ogre	29656	26573	26458	26283	26198	26170	1756,4
Ogresgala pag.	2209	2512	2574	2574	2651	2862	29,6
Ķeguma novads ⁸⁾				4428	4437	4465	22,6
t.sk. Ķegums	2148	2441	2607	2439	2443	2474	21,1
novada lauku teritorija	1855	1922	1809	1989	1994	1991	24,6
<i>Pagasti:</i>							
Birzgales	1994	2055	2037	2031	2018	1928	6,6
Jumpravas	2362	2157	2170	2148	2116	2057	23,5
Krapes	885	902	883	883	861	851	11,7
Ķeipenes	1359	1327	1327	1297	1291	1255	14,4
Lauberes	821	818	827	833	832	818	10,2
Lēdmanes	1591	1535	1533	1528	1509	1487	19,0
Madlienas	1987	2230	2229	2233	2199	2172	12,9
Mazozolu	794	777	769	743	732	694	7,2
Meņģeles	861	826	833	834	827	794	8,9
Suntažu	2270	2290	2267	2236	2194	2165	13,5
Taurupes	1134	1148	1142	1114	1108	1085	8,6
Tukuma rajons	58575	54200	54659	55050	55215	55359	22,5
Tukums	21439	18886	19180	19427	19386	19722	1471,8
Kandavas novads ⁹⁾		8538	8572	8610	8629	8548	22,1
t.sk. Kandava	4631	3697	3734	3779	3819	3816	636,0
novada lauku teritorija	4074	4841	4838	4831	4810	4732	12,4
<i>Pagasti:</i>							
Degoles	834	781	769	754	795	818	12,1
Džūkstes	1965	1748	1745	1762	1757	1755	9,5
Engures	2624	2645	2864	2865	2847	2897	21,7

	1989 ¹⁾	2000 ¹⁾	2001	2002	2003	2004	
						iedzīvotāju skaits	blīvums, cilv. uz 1 km ²
Irlavas	1756	1659	1710	1687	1699	1647	14,4
Jaunpils	2691	2641	2623	2638	2628	2563	16,3
Jaunsātu	1281	1207	1205	1204	1178	1186	12,4
Lapmežciema	2327	2136	2140	2313	2365	2434	49,6
Lestenes	868	799	815	818	813	779	9,3
Pūres	1819	1794	1760	1708	1718	1712	16,7
Sēmes	1315	1266	1235	1192	1292	1319	9,0
Slampes	2299	2238	2198	2213	2225	2254	14,5
Smārdes	2870	2726	2756	2812	2820	2825	13,1
Tumes	1750	1896	1894	1889	1902	1833	16,4
Vānes	1444	1313	1309	1287	1314	1266	7,6
Viesatu	477	489	483	465	470	467	8,9
Zantes	776	707	698	700	696	667	6,9
Zentenes	1285	731	703	706	681	667	5,4
Rīgas reģions	1287414	1121821	1115151	1105744	1098798	1098524	105,2
LATVIJA	2666567	2377383	2364254	2345768	2331480	2319203	35,9

¹⁾ Tautskaites dati.

²⁾ Iedzīvotāju skaits kopā ar pilsētai pakļauto lauku teritoriju.

³⁾ Salaspils pagasta teritorija.

⁴⁾ Novads izveidots 20.05.2003., apvienojot Siguldas pilsētu, Siguldas pagastu un Cēsu rajona Mores pagastu.

⁵⁾ Teritorija ietilpst Ādažu pagastā.

⁶⁾ Teritorija ietilpst Babītes pagastā.

⁷⁾ Novads izveidots 09.12.2002., apvienojot Ogres pilsētu un Ogresgala pagastu.

⁸⁾ Novads izveidots 15.10.2002., apvienojot Ķeguma pilsētu, tai pakļauto lauku teritoriju un Rembates pagastu.

⁹⁾ Novads izveidots, Kandavas pilsētas ar lauku teritoriju (Cēres pagastu, Kandavas pagasts - pievienoti Kandavas pilsētai 01.10.1996.; Matkules pagasts un Zemītes pagasts - pievienoti Kandavas pilsētai 07.10.1997.)

administratīvo teritoriju pārveidojot par Kandavas novada administratīvo teritoriju.

Piezīme. Statistikas avotos informācija sniegta par novadu kopumā, dati par novadā ietilpstošajiem pagastiem nav publicēti. Atsevišķos gadījumos, kur tas iespējams, pagasta iedzīvotāju skaits aprēķināts (Ogresgala pag.).

Avoti: 1989.gada tautas skaitīšanas rezultāti Latvijā. Statistikas datu krājums. LR Valsts statistikas komiteja, 1992.

Latvijas demogrāfijas gadagrāmata 2002. LR CSP, 2002.

Latvijas 2000.gada tautas skaitīšanas rezultāti. Statistikas datu krājums. LR CSP, 2002.

Latvijas demogrāfijas gadagrāmata 2003. LR CSP, 2003.

Demogrāfija 2004. Statistisko datu krājums. LR CSP, 2004.

2.pielikums

Iedzīvotāju skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un pa periodiem, %¹⁾

	2001	2002	2003	2004	2000-2004	1989-2000
Rīga	-1,0	-1,2	-1,1	-0,5	-3,8	-16,1
Jūrmala	-0,0	-0,7	-0,3	0,5	-0,5	-8,1
Rīgas rajons	0,4	0,2	1,0	2,4	4,0	-4,3
Pilsētas						
Baldone ²⁾	-0,3	0,5	0,6	3,1	3,9	-5,8
Baloži	-1,0	-0,7	0,2	2,9	1,4	-2,1
Olaine	-0,2	-0,7	0,2	-0,1	-0,8	-13,6
Salaspils ²⁾	-0,0	-0,8	0,2	0,1	-0,5	-3,6
Saulkrasti ²⁾	-0,9	0,9	0,2	3,0	3,2	0,8
Vangaži	0,5	-0,8	-0,3	-0,1	-0,7	-5,2
Siguldas novads ⁴⁾	-	-	-	0,5	-	-
t.sk. Sigulda	0,4	-0,6	-0,5	0,1	-0,6	-3,1
novada lauku teritorija	-1,5	0,6	1,2	1,4	1,6	1,7
<i>Pagasti:</i>						
Allažu	-0,3	-1,3	2,0	0,9	1,3	-9,3
Ādažu	0,6	0,6	2,2	4,2	7,7	-44,9
Babītes	0,6	1,5	0,3	3,3	5,8	-19,6
Carnikavas	3,7	0,9	-0,7	6,5	10,6	- ⁵⁾
Daugmales	1,9	0,4	1,4	3,9	7,8	4,8
Garkalnes	2,3	6,4	5,9	9,8	26,5	14,7
Inčukalna	1,3	0,7	-0,5	5,8	7,4	1,6
Krimuldas	0,6	-1,4	0,3	0,0	-0,5	1,4
Ķekavas	0,1	0,9	0,8	3,0	4,9	2,3
Mālpils	-0,2	-0,9	0,3	-0,4	-1,2	-8,7
Mārupes	0,2	2,2	0,3	4,2	6,9	-8,7
Olaines	1,0	0,9	0,7	5,1	7,8	-7,5
Ropažu	1,4	-0,5	1,0	2,0	3,9	-3,1
Salas	4,0	2,1	-0,2	8,6	14,9	- ⁶⁾
Sējas	-0,6	0,5	1,1	1,2	2,3	-15,3
Stopiņu	1,6	-0,2	-0,9	3,8	4,3	0,4
Rīgas reģiona kodols	-0,7	-1,0	-0,7	-0,0	-2,4	-14,0
Limbažu rajons	-0,2	-0,5	-0,8	-0,9	-2,4	-2,3
Pilsētas						
Limbaži	-1,2	-0,9	-0,5	-0,7	-3,3	-7,5
Ainaži ²⁾	0,7	0,3	-0,4	-4,7	-4,2	-3,7
Aloja ²⁾	0,7	-1,1	-0,6	-2,4	-3,3	-2,0
Salacgrīva ²⁾	0,2	-0,7	-1,1	0,4	-1,3	2,1

	2001	2002	2003	2004	2000-2004	1989-2000
Staicele2)	0,6	-0,6	-1,3	-0,8	-2,0	-8,6
Pagasti						
Braslavas	0,2	-0,6	-1,2	-2,7	-4,2	-7,8
Brīvzemnieku	0,3	-1,1	-6,5	-6,0	-12,9	3,0
Katvaru	-1,8	0,4	0,1	-0,9	-2,4	-2,3
Lēdurgas	1,2	0,7	0,0	-0,5	1,4	4,1
Liepupes	-0,6	-0,2	-0,8	-2,2	-3,8	-2,1
Limbažu	1,3	0,4	0,2	1,5	3,5	0,6
Pāles	-0,7	-1,5	-1,7	-0,1	-4,0	-12,0
Skultes	0,5	0,2	-1,0	2,1	1,7	1,3
Umurgas	1,7	-1,3	-2,2	0,3	-1,5	-1,8
Vidrižu	0,1	0,2	-0,1	0,5	0,7	1,2
Viļķenes	0,9	0,6	1,0	-4,1	-1,7	4,9
Ogres rajons	0,1	-0,2	-0,1	0,3	0,1	-4,2
Ikšķile2)	1,1	1,7	1,4	3,4	7,7	5,6
Lielvārde2)	0,5	1,4	0,5	2,0	4,5	-8,3
Ogres novads7)	-	-	-0,0	0,6		-
t.sk. Ogre	-0,4	-0,7	-0,3	-0,1	-1,5	-10,4
Ogresgala pag.	2,5	0,0	3,0	8,0	13,9	13,7
Ķeguma novads8)	-	-	0,2	0,6		-
t.sk. Ķegums	6,8	-6,4	0,2	1,3	1,4	13,6
novada lauku teritorija	-5,9	10,0	0,3	-0,2	3,6	3,6
Pagasti:						
Birzgales	-0,9	-0,3	-0,6	-4,5	-6,2	3,1
Jumpravas	0,6	-1,0	-1,5	-2,8	-4,6	-8,7
Krapes	-2,1	0,0	-2,5	-1,2	-5,7	1,9
Ķeipenes	0,0	-2,3	-0,5	-2,8	-5,4	-2,4
Lauberes	1,1	0,7	-0,1	-1,7	0,0	-0,4
Lēdmanes	-0,1	-0,3	-1,2	-1,5	-3,1	-3,5
Madlienas	-0,0	0,2	-1,5	-1,2	-2,6	12,2
Mazozolu	-1,0	-3,4	-1,5	-5,2	-10,7	-2,1
Meņģeles	0,8	0,1	-0,8	-4,0	-3,9	-4,1
Suntažu	-1,0	-1,4	-1,9	-1,3	-5,5	0,9
Taurupes	-0,5	-2,4	-0,5	-2,1	-5,5	1,2
Tukuma rajons	0,9	0,7	0,3	0,3	2,1	-7,5
Tukums	1,6	1,3	-0,2	1,7	4,4	-11,9
Kandavas novads9)	-1,4	2,2	0,2	-0,9	0,1	-
t.sk. Kandava	1,0	1,2	1,1	-0,1	3,2	-20,2
novada lauku ter.	-0,1	-0,2	-0,4	-1,6	-2,3	18,8
Pagasti:						
Degoles	-1,5	-2,0	5,4	2,9	4,7	-6,4
Džūkstes	-0,2	1,0	-0,3	-0,1	0,4	-11,0
Engures	8,3	0,0	-0,6	1,8	9,5	0,8

	2001	2002	2003	2004	2000-2004	1989-2000
Irlavas	3,1	-1,3	0,7	-3,1	-0,7	-5,5
Jaunpils	-0,7	0,6	-0,4	-2,5	-3,0	-1,9
Jaunsātu	-0,2	-0,1	-2,2	0,7	-1,7	-5,8
Lapmežciema	0,2	8,1	2,3	2,9	13,9	-8,2
Lestenes	2,0	0,4	-0,6	-4,2	-2,5	-8,0
Pūres	-1,9	-2,9	0,6	-0,4	-4,6	-1,4
Sēmes	-2,4	-3,5	8,4	2,1	4,2	-3,7
Slampes	-1,8	0,7	0,5	1,3	0,7	-2,7
Smārdes	1,1	2,0	0,3	0,2	3,6	-5,0
Tumes	-0,1	-0,3	0,7	-3,6	-3,3	8,3
Vānes	-0,3	-1,7	2,1	-3,7	-3,6	-9,1
Viesatu	-1,2	-3,7	1,1	-0,6	-4,5	2,5
Zantes	-1,3	0,3	-0,6	-4,2	-5,7	-8,9
Zentenes	-3,8	0,4	-3,5	-2,1	-8,8	-43,1
Rīgas reģions	-0,6	-0,8	-0,6	-0,0	-2,1	-12,9
LATVIJA	-0,6	-0,8	-0,6	-0,5	-2,5	-10,8

¹⁾ Iedzīvotāju skaits – pēc 1989. un 2000.g. tautskaites materiāliem, 2001.-2004.g. – statistikas dati uz 1.janvāri.

²⁾ Iedzīvotāju skaits kopā ar pilsētai pakļauto lauku teritoriju.

³⁾ Salaspils pagasta teritorija.

⁴⁾ Novads izveidots 20.05.2003., apvienojot Siguldas pilsētu, Siguldas pagastu un Cēsu rajona Mores pagastu.

⁵⁾ Teritorija ietilpst Ādažu pagastā.

⁶⁾ Teritorija ietilpst Babītes pagastā.

⁷⁾ Novads izveidots 09.12.2002., apvienojot Ogres pilsētu un Ogresgala pagastu.

⁸⁾ Novads izveidots 15.10.2002., apvienojot Ķeguma pilsētu, tai pakļauto lauku teritoriju un Rembates pagastu.

⁹⁾ Novads izveidots, Kandavas pilsētas ar lauku teritoriju (Cēres pagastu, Kandavas pagasts - pievienoti

Kandavas pilsētai 01.10.1996.; Matkules pagasts un Zemītes pagasts - pievienoti Kandavas pilsētai

07.10.1997.) administratīvo teritoriju pārveidojot par Kandavas novada administratīvo teritoriju.

¹⁰⁾ Iedzīvotāju skaita kopējais pieauguma rādītājos laikposmā 2000.-2004.gads var būt nesaiste, parasti par

0,1-0,3 procentpunktiem, ar atsevišķo gadu rādītāju summu. Nesaiste rodas skaitļu noapaļošanas rezultātā.

Piezīme. Statistikas avotos informācija sniegta par novadu kopumā, dati par novadā ietilpstošajiem pagastiem nav publicēti. Atsevišķos gadījumos, kur tas iespējams, pagasta iedzīvotāju skaits aprēķināts (Ogresgala pag.).

Avots: (1) tabula

3.pielikums

Pastāvīgo iedzīvotāju galvenās vecuma grupas
(īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā, %)

	1996 ¹⁾			2000 ²⁾		
	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ³⁾	virs darbspējas vecuma	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ⁴⁾	virs darbspējas vecuma
Rīga	17,6	58,9	23,5	15,1	60,2	24,7
Jūrmala	18,4	57,5	24,1	16,7	59,3	24,0
Rīgas rajons	21,0	59,0	20,0	18,9	61,1	20,0
Baldone	16,5	53,1	30,4	21,0 ⁵⁾	58,4 ⁵⁾	20,6 ⁵⁾
Baldones l.t.	30,8	51,7	17,5			
Baloži	26,5	51,5	22,0	17,9	64,9	17,2
Olaine	20,1	63,9	16,0	17,7	63,9	18,4
Salaspils	14,9	74,3	10,8	17,0 ⁵⁾	64,0 ⁵⁾	19,0 ⁵⁾
Salaspils l.t.	28,6	52,8	18,6			
Saulkrasti	22,4	44,6	33,0	18,3 ⁵⁾	55,9 ⁵⁾	25,8 ⁵⁾
Saulkrastu l.t.	19,5	55,8	24,7			
Vangaži	23,9	58,9	17,2	20,4	61,6	18,0
Siguldas novads	27,5	54,5	18,0	19,1	58,6	22,3
t.sk. Sigulda	22,4	56,1	21,5	20,5	57,8	21,7
Siguldas pag. Mores pag.	28,5	47,1	24,4	25,0	52,1	22,9
<i>Pagasti:</i>						
Allažu	21,3	60,5	18,2	19,8	58,3	21,8
Ādažu	19,6	65,3	15,1	19,8	63,9	16,3
Babītes	21,3	58,4	20,3	18,6	60,9	20,5
Carnikavas	18,3	62,8	18,9	18,2	59,6	22,2
Daugmales	24,9	53,6	21,5	21,5	58,7	19,8
Garkalnes	19,7	55,7	24,6	19,2	57,2	23,6
Inčukalna	25,7	50,6	23,7	21,4	56,1	22,5
Krimuldas	24,2	56,3	19,5	20,8	58,8	20,4
Ķekavas	21,5	63,3	15,2	18,4	61,6	20,0
Mālpils	23,7	57,9	18,4	20,1	61,9	18,0
Mārupes	14,5	64,7	20,8	19,9	59,0	21,1
Olaines	23,4	58,1	18,5	18,1	63,1	18,8
Ropažu	23,1	58,2	18,8	21,4	61,3	17,3
Salas	25,5	59,8	14,7	21,5	60,8	17,7
Sējas	24,1	54,9	21,0	21,0	58,6	20,4
Stopiņu	20,0	60,8	19,2	17,5	61,9	20,6
Limbažu rajons	23,5	52,3	24,2	21,0	56,5	22,5
Limbaži	24,2	56,0	19,8	19,7	60,4	19,9
Ainaži	31,7	50,8	17,5	18,85)	60,45)	20,85)

	1996 ¹⁾			2000 ²⁾		
	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ³⁾	virs darbspējas vecuma	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ⁴⁾	virs darbspējas vecuma
Ainažu l.t.	15,1	61,3	23,6			
Aloja	24,8	50,0	25,2	20,35)	55,85)	23,95)
Alojas l.t.	24,5	54,2	21,3			
Salacgrīva	21,4	49,5	29,1	20,75)	56,35)	23,05)
Salacgrīvas l.t.	29,8	50,0	20,2			
Staicele	22,5	50,0	27,5	23,75)	50,75)	25,65)
Staiceles l.t.	22,6	55,3	22,1			
Pagasti:						
Braslavas	27,8	43,5	28,7	25,1	47,2	27,7
Brīvzemnieku	22,4	60,2	17,4	23,3	59,3	17,4
Katvaru	26,5	52,9	20,6	20,7	56,1	23,2
Lēdurgas	28,4	48,5	23,1	23,8	54,5	21,7
Liepupes	21,9	53,0	25,1	20,2	55,5	24,3
Limbažu	24,7	58,2	17,1	20,9	60,0	19,1
Pāles	25,3	51,0	23,7	21,8	55,1	23,1
Salacas	24,8	53,0	22,2	-6)	-6)	-6)
Skultes	22,9	49,6	27,5	20,0	53,4	26,6
Umurgas	23,6	51,6	24,8	21,3	52,7	26,0
Vidrižu	27,2	49,7	23,1	23,4	53,8	22,8
Viļķenes	25,4	51,7	22,9	23,0	51,6	25,4
Ogres rajons	21,7	57,0	21,3	19,4	59,9	20,7
Ikšķile	21,8	57,7	20,5	19,45)	59,75)	20,95)
Ikšķiles l.t.	22,0	58,5	19,5			
Lielvārde	18,4	63,6	18,0	22,05)	59,25)	18,85)
Lielvārdes l.t.	25,0	56,3	18,7			
Ogres novads						
t.sk. Ogre	20,5	59,4	20,1	16,3	62,5	21,2
	22,8	58,9	18,3	21,4	58,4	20,2
Ogresgala pag.						
Ķeguma novads	23,0	59,7	17,3	20,15)	61,05)	18,95)
t.sk. Ķegums	22,3	57,1	20,6			
Ķeguma l.t.	25,0	51,9	23,1	24,2	53,1	22,7
Rembates pag.						
Pagasti:						
Birzgales	24,4	52,7	22,9	22,3	55,9	21,8
Jumpravas	22,1	56,6	21,3	18,9	61,9	19,2
Krapes	27,0	55,9	17,1	22,9	57,1	20,0
Ķeipenes	26,2	52,3	21,5	22,7	56,4	20,9
Lauberes	25,6	56,6	17,8	25,8	54,2	20,0
Lēdmanes	22,4	57,2	20,4	20,1	56,9	23,0
Madlienas	26,7	52,0	21,3	24,1	53,1	22,8
Mazozolu	27,9	51,2	20,9	25,1	54,7	20,2

	1996 ¹⁾			2000 ²⁾		
	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ³⁾	virs darbspējas vecuma	līdz darbspējas vecumam	darbspējas vecumā ⁴⁾	virs darbspējas vecuma
Meņģeles	28,0	52,2	19,8	25,2	57,4	17,4
Suntažu	30,2	48,5	21,3	22,1	58,1	19,8
Taurupes	24,9	51,4	23,7	24,0	53,4	22,6
Tukuma rajons	23,2	54,4	22,4	21,3	57,2	21,5
Tukums	21,0	60,2	18,8	19,7	58,8	21,5
Kandavas novads				21,9	56,3	21,8
t.sk. Kandava	17,5	63,0	19,5			
Cēres pag.	29,0	49,6	21,4			
Kandavas pag.	24,0	56,2	19,8			
Matkules pag.	27,2	49,0	23,8			
Zemītes pag.	24,8	55,5	19,7			
<i>Pagasti:</i>						
Degoles	26,1	50,5	23,4	23,6	54,4	22,0
Džūkstes	25,6	52,4	22,0	23,0	55,5	21,5
Engures	20,6	57,6	21,8	19,4	56,8	23,8
Irlavas	29,9	51,1	19,0	25,1	56,3	18,6
Jaunpils	26,6	53,5	19,9	23,7	54,4	21,9
Jaunsātu	23,4	56,1	20,5	24,6	55,3	20,1
Lapmežciema	19,6	55,9	24,5	17,9	58,0	24,1
Lestenes	26,9	53,9	19,2	25,8	57,2	17,0
Pūres	27,2	49,0	23,8	22,2	56,7	21,1
Sēmes	28,5	48,3	23,2	25,9	53,8	20,3
Slampes	25,3	53,9	20,8	20,7	59,1	20,2
Smārdes	19,6	51,9	28,5	18,9	55,5	25,6
Tumes	24,7	55,8	19,5	21,8	58,2	20,0
Vānes	31,6	48,6	19,8	24,7	55,3	20,0
Viesatu	28,5	56,5	15,0	27,4	59,3	13,3
Zantes	23,2	55,5	21,3	23,6	55,9	20,5
Zentenes	30,6	40,1	29,3	26,5	52,7	20,8
Rīgas reģions	18,8	58,3	22,9	16,4	60,0	23,6
LATVIJA	20,3	56,9	22,8	18,1	58,8	23,1

1) Iedzīvotāju skaits 01.01.1996.

2) Iedzīvotāju skaits pēc 2000.gada tautas skaitīšanas materiāliem.

3) Darbspējas vecums 1996.gada sākumā vīriešiem 15-59 gadi, sievietēm - 15-54 gadi.

4) Darbspējas vecums 2000.gada sākumā vīriešiem 15-59 gadi, sievietēm - 15-56 gadi.

5) Kopā ar attiecīgās pilsētas lauku teritoriju.

6) Salacgrīvas lauku teritorija.

Avoti: Latvijas demogrāfijas gadagrāmata 1996. LR Valsts statistikas komiteja, 1996.
Rīgas rajona pilsētas un pagasti. Statistisko datu krājums. LR Valsts statistikas komiteja, 1997.

Limbažu rajona pilsētas un pagasti. Statistisko datu krājums. LR Valsts statistikas komiteja, 1997.

Ogres rajona pilsētas un pagasti. Statistisko datu krājums. LR Valsts statistikas komiteja, 1997.

Tukuma rajona pilsētas un pagasti. Statistisko datu krājums. LR Valsts statistikas komiteja, 1997.

Latvijas 2000.gada tautas skaitīšanas rezultāti. Statistikas datu krājums. LR Centrālā statistikas pārvalde, 2002.

4.pielikums

Reģiona pilsētu raksturojums

	Statuss	Dominējošās funkcijas	Tips	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Pilsētas tiesības piešķirtas	Apbūves struktūra
Rīga	Latvijas galvaspilsēta	pārvaldes, darījumu, ostas, ražošanas, transporta un komunikāciju, finanšu, pakalpojumu, tūrisma, izglītības un kultūras	daudzfunkcionāla lielpilsēta	764329	1201	Monocentriska, ar radiālu maģistrāļu tīklu. Veidojusies, sākotnējam kodolam apaugot ar arvien jauniem apbūves slāņiem. Apbūves struktūrā izdala: Vecrīgu, bulvāru loku, 19.gs. "režģi", vēsturisko priekšpilsētu apbūvi, 19.- 20.gs. rūpniecisko apbūvi abpus dzelzceļa lokam, 20.gs. vidus dzīvojamās rajonus. 20.gs. beigu – 21.gs. sākuma papildinājums ir t.s. lielceļu komerciālā apbūve gar radiālajām maģistrālēm.
Jūrmala	republikas pakļautības pilsēta	kūrorta, rīdzinieku rekreācijas vietas, pakalpojumu, ražošanas, guļamistabas (?)	kūrortpilsēta	55718	1959 (Slokai - no 1255.g.)	Izteikti lineāra. Tajā ietilpst 4 lieli apbūves masīvi – bijušās atsevišķās pilsētas: Ķemeri, Sloka, Rīgas Jūrmala un Priedaine (bij. Rīgas pilsētas rajons). Kā tās savienošais/ apvienošais elements darbojas „dabas pamatne” (Lielupe, Rīgas jūras līča piekraste ar pludmali un kāpu joslu) un transporta artērijas.
Ogre	pilsēta – rajona centrs	pārvaldes, ražošanas, darījumu, pakalpojumu		26573	1928	Mazstāvu privātmāju ar atsevišķiem daudzstāvu rajoniem
Tukums	pilsēta – rajona centrs	pārvaldes, ražošanas, darījumu, pakalpojumu, kultūras		18886	1798	Vēsturiskais centrs, ap kuru 1-2 stāvu savrupmāju un 3-5-stāvu daudzdzīvokļu māju kvartāli, pilsētas D, DR, Z daļā ražošanas teritorijas. Gandrīz pa vidu pilsētu šķērso Tukuma - Ventspils dzelzceļa līnija, Slocones upe. Pilsētai izteikts reljefs.
Limbaži	pilsēta – rajona centrs	pārvaldes, darījumu, ražošanas, pakalpojumu, kultūras	mazpilsēta	9237	1385	Vēsturiskais kodols, ap kuru 1-2 stāvu savrupmāju un 5-stāvu daudzdzīvokļu māju kvartāli
Sīgūlda	rajona	daļa rajona nozīmes		10727	1928	Dominē 1-2 stāvu apbūves kvartāli, apzaļumotas

	Statuss	Dominējošās funkcijas	Tips	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Pilsētas tiesības piešķirtas	Apbūves struktūra
	pakļautības pilsēta	pārvaldes, darījumu, tūrisma, rekreācijas, kultūras, pakalpojumu				teritorijas. Akcenti – viduslaiku cietokšņa drupas, Gaujas senleja, Turaidas muzejrezervāts
Ainaži	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu	mazpilsēta	1315	1928	Dominē 1-2 stāvu apbūve, veidojas jaunais centrs, kurā raksturīga 3-stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve.
Aloja	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu, ražošanas, darījumu	mazpilsēta	1553	1992	Raksturīga 1-2 stāvu privātmāju apbūve, centrā atrodas arī vairākas 3 stāvu dzīvojamās ēkas, pilsētā ir 3 parki.
Salacgrīva	rajona pakļautības pilsēta	ražošanas, pakalpojumu, darījumu, mazā osta	mazpilsēta	3527	1928	Centrs telpiski neorganizēts, to sadala Salacas upe, ostas un ražošanas teritorijas. Kreisajā krastā mazpilsētas vēsturiskais centrs, labajā – 3-4 stāvu daudzdzīvokļu ēku grupas. Pārējā teritorijā 1-2 stāvu savrupmāju kvartāli.
Staicele	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	1209	1992	Dominē 1-1,5 stāvu ģimenes māju apbūve, apzaļumotas teritorijas.
Iksšķīle	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu, Rīgas “guļamistabas”	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	3469	1992	Dominē savrupmāju kvartāli, centrā – 3-5 stāvu daudzdzīvokļu mājas.
Ķegums	rajona pakļautības pilsēta	ražošanas, Rīgas “guļamistabas”	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	2441	1992	Vēsturiski – Ķeguma spēkstacijas ciemats (1936), kas apaudzis ar 1960-1990-to gadu savrupmāju kvartāliem.
Lielvārde	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu, lauksaimniecības produktu pārstrādes, Rīgas “guļamistabas”	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	5264	1992	Centrālajā daļā 1-3 stāvu 1920-1930-to gadu apbūve, savrupmājas. Ar atstarpī no centra - bij. kolhoza Lāčplēša ciemats, bij. padomju armijas ciemats – daudzdzīvokļu sekciju tipa ēkas.
Baldone	rajona pakļautības pilsēta	pakalpojumu, ražošanas	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	2084	1991	Vēsturiski (no 18.gs.) kūrorts. Dominē 1-2 stāvu savrupmāju kvartāli, kūrorta parks, sanatorijas komplekss.
Baloži	rajona pakļautības pilsēta	Rīgas “guļamistabas”	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	3967	1991	Saplūduši divu bij. uzņēmumu ciemati – Baložu kūdras fabrikas, Ķekavas PMK (Titurga). Dominē daudzstāvu sekciju tipa ēkas.

	Statuss	Dominējošās funkcijas	Tips	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Pilsētas tiesības piešķirtas	Apbūves struktūra
Olaine	rajona pakļautības pilsēta	ražošanas, Rīgas "guļamistabas"	mazpilsēta	12952	1967	Vienveidīgu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve, tipveida sabiedriskās ēkas. Izteikts teritorijas dalījums dzīvojamā un ražošanas zonā.
Salaspils	rajona pakļautības pilsēta	zinātnes centrs, ražošanas, Rīgas "guļamistabas"	Latvijā unikāls veidojums – relatīvi liels iedzīvotāju skaits, trūkst šāda lieluma pilsētām raksturīgās pārvaldes/apkalpes centra funkciju	18121	1993 (pirms tam - lauku ciems)	Izveidota, apvienojot 20.gs. sākumā ap Salaspils staciju veidojušos 1-2 stāvu apbūvi ar 5-9 stāvu daudzdzīvokļu ēku grupām – dažādu iestāžu un uzņēmumu ciematiem. Centrā – ZA Botāniskais dārzs.
Saulkrasti	rajona pakļautības pilsēta	Rīgas "guļamistaba", pakalpojumi, zvejniecība un zivju pārstrāde, rekreācija	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	3277	1991	Lineāra. Relatīvi šaurā joslā starp pludmali un dzelzceļu vairāki 1-2 stāvu savrupmāju un vasarnīcu apbūves masīvi, kurus atdala priežu audzes.
Vangazi	rajona pakļautības pilsēta	Rīgas "guļamistaba"	mazpilsēta (bij. pilsētciemats)	4138	1991	Izaugusi 1960-1980-os gados sākotnēji kā dzelzsbetona rūpnīcas strādnieku ciemats. Centrs – vienveidīga daudzstāvu daudz-dzīvokļu māju apbūve, nomalē daži 1-2 stāvu savrupmāju kvartāli. Izteikts teritorijas dalījums dzīvojamā un ražošanas zonā.
Kandava	Novada centrs	pārvaldes, darījumu, ražošanas, pakalpojumu, kultūras	pilsēta	3697	1917	Pilsētu 2 daļās sadala Abavas upe un valsts autoceļš Rīga-Kuldīga. Vēsturiskais centrs atrodas upes labajā krastā, ap to uz Z,D,R izveidojusies 1-2 stāvu savrupmāju un 3-5-stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Abavas upes kreisajā krastā – savrupmāju apbūve, 2-5 daudzdzīvokļu māju apbūve, izglītības iestāde, sporta būves un ražošanas uzņēmumi. Pilsēta atrodas Abavas senlejas dabas parka teritorijā. Pilsētai izteikts reljefs.

5.pielikums

Reģiona lauku ciemu ar vairāk kā 500 iedzīvotājiem (2000.g.) raksturojums

	Rajons	Dominējošās funkcijas	Iedzīvotāju skaits	Apbūves struktūra
Lēdurga	Limbažu	pārvalde, pakalpojumi	637	Centrā dominē 1-2 stāvu privātmāju apbūve, pie centra izveidojies vairāku 3-5 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku kvartāls. Nomalēs raksturīgas lauku viensētas.
Liepupe	Limbažu	pārvalde	608	Ciemā dominē 1-2 stāvu privātmāju apbūve, centrā - vairākas 3 stāvu dzīvojamās ēkas. Ciema nomalēs - lauku viensētas.
Ozolaine	Limbažu	pakalpojumi	785	Ciema apbūve dalās divās telpiski atšķirīgās daļās; vienā dominē 1-2 stāvu ģimenes māju apbūve, otrā - 3-4 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apbūve.
Umurga	Limbažu	pārvalde, pakalpojumi	604	Centrā dominē 1-2 stāvu ģimenes dzīvojamās ēkas, ir dažas 3-4 stāvu daudzdzīvokļu ēkas. Nomalēs - lauku viensētas.
Viļķene	Limbažu	pārvalde, pakalpojumi	600	Dominē 1-2 stāvu ģimenes dzīvojamo ēku apbūve, arī 2-3 stāvu dzīvojamās ēkas. Nomalēs - lauku viensētas.
Birzgale	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	997	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Jumprava	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	1423	Daudzstāvu un mazstāvu ēku grupas
Ķeipene	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	760	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Laubere (Ozoli)	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	507	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Lēdmane	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	662	Daudzstāvu un mazstāvu ēku grupas
Madliena	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	1076	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Ogresgals (Kārļi)	Ogres	pakalpojumi, Ogres "guļamistaba"	688	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Rembate	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	678	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Suntaži	Ogres	pārvalde, pakalpojumi	1116	Mazstāvu un 3-4 stāvu ēku grupas
Avoti	Rīgas		997	
Saulkalne	Rīgas		1302	
Rīgas TEC	Rīgas		677	
Zvejniekciems	Rīgas		1985	
Allaži	Rīgas	pārvalde, pakalpojumi	698	
Ādaži	Rīgas	ražošana, pārvalde, pakalpojumi, Rīgas "guļamistaba"	4241	
Kadaga (Ādaži-2)	Rīgas	armijas mītnes un apmācību centrs (?)	1358	
Baltezers	Rīgas	Rīgas "guļamistaba"	548	
Saliena (Piņķi)	Rīgas	ražošana, pārvalde, pakalpojumi, darījumi, Rīgas "guļamistaba"	2895	
Babīte	Rīgas	darījumi, Rīgas "guļamistaba"	1544	
Carnikava	Rīgas	pārvalde, pakalpojumi,	3340	

	Rajons	Dominējošās funkcijas	Iedzīvotāju skaits	Apbūves struktūra
		darījumi, Rīgas "guļamistaba"		
Kalnāle	Rīgas	? Rīgas "guļamistaba"	545	
Garkalne	Rīgas		1219	
Inčukalns	Rīgas	ražošana, darījumi, pārvalde, pakalpojumi	1766	
Gauja	Rīgas (Inčukalna pag.)		907	
Ragana	Rīgas	pārvalde (?), pakalpojumi	1142	
Inciems	Rīgas	pakalpojumi	587	
Ķekava	Rīgas	ražošana, pārvalde, pakalpojumi, Rīgas "guļamistaba"	5403	
Valdlauči	Rīgas	Rīgas "guļamistaba"	2622	
Mālpils	Rīgas	pārvalde, pakalpojumi, izglītība, ražošana	2294	
Skulte	Rīgas	Rīgas "guļamistaba"	2108	
Jaunmārupe	Rīgas	Rīgas "guļamistaba"	2058	
Tīraine	Rīgas		1614	
Mārupe	Rīgas	pārvalde, Rīgas "guļamistaba"	1353	
Jaunolaine	Rīgas		2919	
Gaismas	Rīgas		720	
Zaķi (Zaķumuiža)	Rīgas		1225	
Ropaži	Rīgas		1157	
Silakrogs	Rīgas		701	
Mucenieki (Jaunceltne-2)	Rīgas		647	
Tumšupe	Rīgas		616	
Sala (Spunčiems)	Rīgas		525	
Lorupe (Peltas)	Rīgas		1632	
Silzemnieki	Rīgas		1105	
Ulbroka	Rīgas		2701	
Saurieši	Rīgas		1410	
Līči	Rīgas		529	
Engure	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, ražošana, rekreācija, piekrastes zvejniecība, zivju apstrāde, Rīgas "guļamistaba"	1667	Galvenokārt izvietots gar jūras krastu. Ciemata pirmsākums – zvejniekiems. Centrālajā daļā 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, ap to 1-2 stāvu savrupmāju apbūve. Engure ietilpst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.
Irlava	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, ražošana	614	Vēsturiskais centrs veidojies ap Irlavas slimnīcu un skolotāju semināra ēku. D daļā no tā koncentrējas 1-2 stāvu savrupmāju, 2-3 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve.
Jaunpils	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, kultūra, tūrisms,	1091	Vēsturisks centrs - Jaunpils ordeņa pils, ap to vairāk A daļā 1-2

	Rajons	Dominējošās funkcijas	Iedzīvotāju skaits	Apbūves struktūra
		rekreācija		savrupmāju apbūve, 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve.
Lapmežciems	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, tūrisms, rekreācija, piekrastes zvejniecība, zivju apstrāde, Rīgas "guļamistaba"	1294	Lineāra struktūra, stiepjas galvenokārt gar jūras piekrasti. Ciemata pirmsākums – zvejniekiems. Ciemata centrā 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve ap to 1-2stāvu savrupmāju apbūve. Lapmežciems ietilpst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā un Ķemeru nacionālā parka neitrālajā zonā
Ragaciems	Tukuma	pakalpojumi, darījumi, tūrisms, rekreācija, piekrastes zvejniecība, zivju apstrāde, Rīgas "guļamistaba"	671	Galvenokārt izvietots par jūras krastu. Ciema pirmsākums – zvejniekiems. Ciemā raksturīga 1-2stāvu savrupmāju apbūve. Ragaciems ietilpst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā un Ķemeru nacionālā parka neitrālajā zonā
Pūre	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, ražošana	765	Bijušās Valsts Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijas ciemats, samērā izkliedēts. Vēsturisks centrs-Pūres muiža, ap to -vairāk uz D, DA, 1-2 savrupmāju apbūve, 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Abavas upes ieleja gar ciema DA daļu. II kategorijas valsts autoceļš Rīga - Ventspils sadala ciemu divās daļās.
Slampe	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, kultūra, ražošana	956	Veidojies kā bijušās padomju saimniecības Zemgale kultūras un administratīvais centrs, 1-2 savrupmāju apbūve, 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Kopējā apbūves struktūra samērā neviendabīga, apbūve izkliedēta.
Smārde	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, ražošana, transporta pakalpojumi	635	Veidojies ap Smārdes dzelzceļa staciju un skolu. Bijušā kolhoza Nākotne centrs. 1-2 stāvu savrupmāju apbūve, 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Centrs telpiski neorganizēts, izkliedēts. Nav izteikta kodola.
Tume	Tukuma	pārvalde, pakalpojumi, darījumi, ražošana	656	Veidojies ap bijušā kolhoza Dzimtene centru. 1-2 stāvu savrupmāju apbūve, 2-4 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve.

6.pielikums

NĪTIS dati par darījumiem ar nekustamiem īpašumiem laika posmā 1999.-2004.gads

13.1.tabula

NĪTIS reģistrētie dati par nekustamā īpašuma darījumu skaitu, kas notikuši laika posmā no 1999.-2004.gadam par visu pašvaldību lauku teritorijām pa gadiem sekojošā griezumā: zeme ar ēkām platībā līdz 3 ha, kam NĪLM kodi ir 101 – zemnieku saimniecības, 102 – piemājas saimniecības, uzrādot katras grupas darījumu kopskaitu.

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Limbažu raj.	Ainažu lauku teritorija		1	1	1			3
	Alojas lauku teritorija				1		1	2
	Braslavas pag.	1	1			1		3
	Brīvzemnieku pag.				2	1	1	4
	Katvaru pag.	1			2	2	1	6
	Lēdurgas pag.	1	1	1	4	4	3	14
	Liepupes pag.	1	3	8	6	7	7	32
	Limbažu pag.	1	2	1	2	1	3	10
	Pāles pag.						1	1
	Salacgrīvas lauku teritorija	4	6	6	7	7	6	36
	Skultes pag.	4	2	7	2	4	5	24
	Staiķeles lauku teritorija	1	1	1	1	1	1	6
	Umurgas pag.		1	1		3	1	6
	Vidrižu pag.	1	1		1	1	3	7
Vilķenes pag.	2	2	3	4	1	1	13	
Limbažu raj. Kopā		17	21	29	33	33	34	167
Ogres raj.	Birzgales pag.	4	4	2	2	2	3	17
	Ikšķiles lauku teritorija	2	1	5	5	6	9	28
	Jumpravas pag.	1	1	2	2	5	2	13
	Krapes pag.		1		1	1		3
	Ķeguma lauku teritorija		3	2		2	1	8
	Ķeipenes pag.	2	1		1	1		5
	Lauberes pag.	1	1	1		1	2	6
	Lēdmanes pag.	2	1	4	1		2	10
	Lielvārdes lauku teritorija	2	1	4		6	4	17
	Madlienas pag.		1		1	2	1	5
	Mazozolu pag.	1		1	1		2	5
	Meņģeles pag.		2		1			3
	Ogresgala pag.	5	5	3	12	6	7	38
	Rembates pag.	2	4	1	4	5	3	19
Suntažu pag.	1	2		1		1	5	
Ogres raj. Kopā		23	28	25	32	37	37	182
Rīgas raj.	Ādažu pag.	1	1	1		1	4	8
	Allažu pag.	2	3	1		1	1	8
	Babītes pag.		1		3	4	5	13
	Baldones lauku teritorija			3	2	2	2	9
	Carnikavas pag.		1	2		2	2	7
	Daugmales pag.	1	1		1		7	10
	Garkalnes pag.		2	2		3	6	13
	Inčukalna pag.		1		3	3	1	8
	Krimuldas pag.	1		2	4	6		13
	Ķekavas pag.	5	9	1	5	15	7	42
	Mālpils pag.				5	2	6	13
	Mārupes pag.	1	10	2	10	1	9	33

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
	Mores pag.		1	1	1			3
	Olaines pag.	2	3	1	3		2	11
	Ropažu pag.	1	5	3	4	6	4	23
	Salas pag.				3	2	6	11
	Salaspils lauku teritorija	3	2	7	1	9	6	28
	Saulkrastu lauku teritorija		1	1		1	3	6
	Sējas pag.				3	3	1	7
	Siguldas pag.		1	1	3	2	1	8
	Stopiņu pag.	1	1	1		6	5	14
Rīgas raj. Kopā		18	43	29	51	691	78	288
Tukuma raj.	Cēres pag.		1			1		2
	Džūkstes pag.		1	2	2	1	3	9
	Engures pag.	10	2	4	7	6	8	37
	Irlavas pag.		1		1	3	2	7
	Jaunpils pag.	4	1		1		2	8
	Jaunsātu pag.			1	1		2	4
	Kandavas pag.	1	2	3		2		8
	Lapmežciema pag.						1	1
	Matkules pag.	1						1
	Pūres pag.	1	1			3	2	7
	Sēmes pag.	3		3	1	2		9
	Slampes pag.		2		1	1	2	6
	Smārdes pag.		1	1			6	8
	Tumes pag.	1	4	1				6
	Vānes pag.	1						1
	Zemītes pag.			1			1	2
	Zentenes pag.		1			1		2
Tukuma raj. Kopā		22	17	16	14	20	29	118
Pavisam kopā Rīgas reģionā		80	109	99	130	159	178	755
Pavisam kopā Latvijā		353	441	495	602	709	669	3269
Rīgas reģionā, % no Latvijas		23%	25%	20%	22%	22%	27%	23%

13.2.tabula

NĪTIS reģistrētie dati par nekustamā īpašuma darījumu skaitu, kas notikuši laika posmā no 1999.-2004.gadam par visu pašvaldību lauku teritorijām pa gadiem sekojošā griezumā: neapbūvēta zeme platībā līdz 3 ha, kam NĪLM kodi ir 101 – zemnieku saimniecības, 102 – piemājas saimniecības; uzrādot katras grupas darījumu kopskaitu.

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Limbažu raj.	Ainažu lauku teritorija			1	2			3
	Alojas lauku teritorija				1			1
	Katvaru pag.	1	1	2	1			5
	Lēdurgas pag.			1		1		2
	Liepupes pag.	3	5	2	15	15	12	52
	Limbažu pag.	2		4	2	5	4	17
	Salacas pag.	1						1
	Salacgrīvas lauku teritorija	1		8	4	8	2	23
	Skultes pag.	2	6	6	11	10	15	50
	Staiceles lauku teritorija				2			2
	Umurgas pag.			1		1		2
	Vidrižu pag.		1	2				3
Viļķenes pag.	1	1	1		2	1	6	
Limbažu raj. Kopā		11	14	28	38	42	34	167
Ogres raj.	Birzgales pag.	2	2	5	5	6	20	40
	Ikšķiles lauku teritorija	20	26	22	53	61	38	220
	Jumpravas pag.	1		3	8	3	5	20
	Ķeguma lauku teritorija	2	4	12	2	2	4	26
	Ķeipenes pag.	2		2		3	4	11
	Lēdmanes pag.	6	1	2	2	7	3	21
	Lielvārdes lauku teritorija	4	1	4	1	4	6	20
	Madlienas pag.	2						2
	Mazozolu pag.				1	2		3
	Meņģeles pag.				1		1	2
	Ogresgala pag.	21	10	7	16	34	20	108
	Rembates pag.	3	2	4	2	2		13
	Suntažu pag.	1		1	2	1		5
Taurupes pag.			1		1	2	4	
Ogres raj. Kopā		64	46	63	93	126	103	495
Rīgas raj.	Ādažu pag.	3	4	7	6	11	4	35
	Allažu pag.	2		1		3		6
	Babītes pag.	4	8	8	11	22	20	73
	Baldones lauku teritorija	1	1	1	3	7	11	24
	Carnikavas pag.	5	13	32	6	21	12	89
	Daugmales pag.	1	3	3	10	3	12	32
	Garkalnes pag.	6	11	9	18	31	20	95
	Inčukalna pag.		1	1	1	5	4	12
	Krimuldas pag.	1	2	3	1	15	6	28
	Ķekavas pag.	5	13	18	18	63	33	150
	Mālpils pag.	1		6	4			11
	Mārupes pag.	7	40	17	36	53	32	185
	Olaines pag.	9	4	3	6	9	7	38
	Ropažu pag.	1		2	4	7	11	25
	Salas pag.	1	1	2	6	18	15	43
	Salaspils lauku teritorija	5	12	8	7	27	20	79
	Saulkrastu lauku teritorija	1	1	3	1	8	7	21
	Sējas pag.	2	1	5	4	9	5	26
	Siguldas pag.		3	4	2	8	3	20
Stopiņu pag.	1	2	7	7	16	3	36	
Rīgas raj. Kopā		56	120	140	151	336	225	1028

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Tukuma raj.	Cēres pag.	1						1
	Degoles pag.	1						1
	Džūkstes pag.						3	3
	Engures pag.	13	10	15	2	25	28	93
	Irlavas pag.				2	1		3
	Jaunpils pag.		1					1
	Jaunsātu pag.	1			2			3
	Kandavas pag.	6		2	2	4	4	18
	Lapmežciema pag.	16	2	15	18	40	31	122
	Matkules pag.	1					1	2
	Pūres pag.	1			2	1	2	6
	Sēmes pag.		1	1	2	1	1	6
	Smārdes pag.		2	3	6	8	4	23
	Tumes pag.	2	2		3	2	1	10
	Vānes pag.		2					2
	Zantes pag.						1	1
Zentenes pag.						1	1	
Tukuma raj. Kopā		42	20	36	39	82	77	296
Pavisam kopā Rīgas reģionā		173	200	267	321	586	439	1986
Pavisam kopā Latvijā		452	514	553	693	1070	851	4133
Rīgas reģionā, % no Latvijas		38%	39%	48%	46%	55%	52%	48%

13.3.tabula

NĪTIS reģistrētie dati par nekustamā īpašuma darījumu skaitu, kas notikuši laika posmā no 1999.-2004.gadam par visu pašvaldību lauku teritorijām pa gadiem sekojošā griezumā: neapbūvēta zeme, kam NĪLM kods ir 601 – viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve, uzrādot katras grupas darījumu kopskaitu.

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā	
Limbažu raj.	Katvaru pag.					1		1	
	Liepupes pag.	6	12	5	10	6	4	43	
	Limbažu pag.		4	1				5	
	Salacgrīvas lauku teritorija			2		1		3	
	Skultes pag.	12	12	6	8	13	9	60	
	Vidrižu pag.				1			1	
Limbažu raj. Kopā		18	28	14	19	21	13	113	
Ogres raj.	Birzgales pag.					1	3	4	
	Ikšķiles lauku teritorija	8	18	7	19	34	20	106	
	Jumpravas pag.	2			1	1		4	
	Lēdmanes pag.					1		1	
	Lielvārdes lauku teritorija	1		1	4	2	1	9	
	Ogresgala pag.	6	2	4	1	7	6	26	
	Rembates pag.					1		1	
Ogres raj. Kopā		17	20	12	25	47	30	151	
Rīgas raj.	Ādažu pag.	16	17	31	42	74	59	239	
	Allažu pag.	1				1		2	
	Babītes pag.	3	21	32	30	155	128	369	
	Baldones lauku teritorija	5	2	1	1			9	
	Carnikavas pag.	42	56	8	10	12	34	162	
	Daugmales pag.	4		2	1	4	2	13	
	Garkalnes pag.	108	62	44	64	155	84	517	
	Inčukalna pag.	3	3	4	6	5	4	25	
	Krimuldas pag.	1	2	1	3	1		8	
	Ķekavas pag.	33	31	35	32	85	50	266	
	Mārupes pag.	17	112	41	72	149	111	502	
	Olaines pag.	37	23	1	5	64	18	148	
	Ropažu pag.	6	5	2	2	9	6	30	
	Salas pag.		1	4	4	5	2	16	
	Salaspils lauku teritorija		6	1				9	16
	Saulkrastu lauku teritorija	26	18		1	10	6	61	
	Sējas pag.	4	3	1	1	3	3	15	
Siguldas pag.	20	29	1	6	8	8	72		
Stopiņu pag.	24	24	34	47	92	67	288		
Rīgas raj. Kopā		350	415	243	327	832	591	2758	
Tukuma raj.	Engures pag.	16	14	54	15	49	6	154	
	Lapmežciema pag.	15	13	14	6	17	9	74	
	Matkules pag.	1						1	
	Pūres pag.					1		1	
	Slampes pag.			1			1	2	
	Smārdes pag.					2		2	
	Tumes pag.		1			1		2	
Tukuma raj. Kopā		32	28	69	21	70	16	236	
Pavisam kopā Rīgas reģionā		417	491	338	392	970	650	3258	
Pavisam kopā Latvijā		516	591	407	461	1115	789	3879	
Rīgas reģionā, % no Latvijas		81%	83%	83%	85%	87%	82%	84%	

13.4.tabula

NĪTIS reģistrētie dati par nekustamā īpašuma darījumu skaitu, kas notikuši laika posmā no 1999.-2004.gadam par visu pašvaldību lauku teritorijām pa gadiem sekojošā griezumā: zeme ar dzīvojamām ēkām, kam NĪLM kods ir 601 – viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve, uzrādot katras grupas darījumu kopskaitu.

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Limbažu raj.	Ainažu lauku teritorija		1					1
	Katvaru pag.	1	1				1	3
	Lēdurgas pag.			1			1	2
	Liepupes pag.	7	5		7	5	4	28
	Limbažu pag.	5	2	5	2		1	15
	Pāles pag.		2					2
	Salacgrīvas lauku teritorija	1		1		2	3	7
	Skultes pag.	47	40	3	1	3	4	98
	Umurgas pag.	2		1	1	1		5
	Vidrižu pag.		1			1	1	3
	Viļķenes pag.	1				1	1	3
Limbažu raj. kopā		64	52	11	11	13	16	167
Ogres raj.	Birzgales pag.	2	2	5	1	3	5	18
	Ikšķiles lauku teritorija	5	7	11	14	25	18	80
	Jumpravas pag.	1	2		7	5	1	16
	Lauberes pag.				1		1	2
	Lēdmanes pag.		1		1			2
	Lielvārdes lauku teritorija	3	2	2	4	2		13
	Ogresgala pag.	3	3	5	7	4	5	27
	Rembates pag.					1		1
	Suntažu pag.		1					1
Ogres raj.kopā		14	18	23	35	40	30	160
Rīgas raj.	Ādažu pag.	3	2	5	12	27	22	71
	Allažu pag.	1						1
	Babītes pag.		2	7	30	66	19	124
	Baldones lauku teritorija	4	1		1	2	5	13
	Carnikavas pag.	36	42	12	16	26	9	141
	Daugmales pag.				1	1		2
	Garkalnes pag.	20	14	12	29	54	70	199
	Inčukalna pag.	4	4	4	17	13	7	49
	Krimuldas pag.	1	1	2	2	5	3	14
	Ķekavas pag.	16	20	8	15	17	9	85
	Mālpils pag.		1	2	3		1	7
	Mārupes pag.	2	14	5	44	26	47	138
	Olaines pag.	12	11	2	8	9	1	43
	Ropažu pag.	8	1	5	6	14	7	41
	Salas pag.			1	4	3	2	10
	Salaspils lauku teritorija				2	1	1	4
	Saulkrastu lauku teritorija	20	14	2	14	22	6	78
	Sējas pag.	1	2		2	1	2	8
	Siguldas pag.	6	11	6	13	7	5	48
	Stopiņu pag.	1	2	3	20	30	26	82
Rīgas raj.kopā		135	142	76	239	324	242	1158
Tukuma raj.	Dzūkstes pag.			1		2	1	4
	Engures pag.	10	11	15	13	7	5	61
	Lapmežciema pag.	7	16	6	12	27	14	82
	Matkules pag.	1	1	1		1		4
	Pūres pag.						1	1
Sēmes pag.	1	1	1	1			4	

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
	Slampes pag.	2	1	1		1		5
	Smārdes pag.		3	2				5
	Zantes pag.	1						1
	Zentenes pag.		1					1
Tukuma raj. kopā		22	34	27	26	38	21	168
Pavisam kopā Rīgas reģionā		235	246	137	311	415	309	1653
Pavisam kopā Latvijā		317	375	325	502	612	464	2595
Rīgas reģionā, % no Latvijas		74%	66%	42%	62%	68%	67%	64%

13.5.tabula

NĪTIS reģistrētie dati par nekustamā īpašuma darījumu skaitu, kas notikuši laika posmā no 1999.-2004.gadam par visu pašvaldību lauku teritorijām pa gadiem sekojošā griezumā: zeme, gan apbūvēta, gan neapbūvēta, kam NĪLM kods ir 602 – viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, ko neizmanto pastāvīgai dzīvošanai, uzrādot katras grupas darījumu kopskaitu.

Rajons	Pagasts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Ogres raj.	Ikšķiles lauku teritorija				1	1		2
	Ogresgala pag.	1			1			2
	Rembates pag.			1		3		4
Ogres raj. Kopā		1		1	2	4		8
Rīgas raj.	Babītes pag.						1	1
	Carnikavas pag.			7	1	3	2	13
	Ķekavas pag.				1			1
Rīgas raj. Kopā				7	2	3	3	15
Tukuma raj.	Engures pag.				10	38	24	72
	Lapmežciema pag.						1	1
	Smārdes pag.					1		1
Tukuma raj. Kopā					10	39	25	74
Pavisam kopā Rīgas reģionā		1	0	8	14	46	28	97
Pavisam kopā Latvijā		2	3	13	29	49	39	135
Rīgas reģionā, % no Latvijas		50%	0%	62%	48%	94%	72%	72%

7.pielikums

14.1.tabula

1999.-2002. gados mājokļu tirgū piedāvātie privātmāju projekti

Atrašanās vieta	Māju skaits	Māju platība, m ²	Zemesgabala platība, m ²	Piezīmes
Rīgas rajons				
Babītes pagasts				
Beberi	46	Nav inform.	906-1879	46 savrupmājas, 69 rindu mājas
Liepezers	30	Nav inform.	1500	Pie Liepezera
Ošu iela	12	140-240	1400-2000	
Garkalnes pag.				
Ezerkrasts	71	Nav inform.	2000-6000	Pie Sunīšu ezera
Mārupes pagasts				
Mārasciems	120	Nav inform.	1200-2020	
Stopiņu pagasts				
Saulīši	127	Nav inform.	~1300	
Rīgas rajons, kopā	406			
Rīga				
Savrupmāju kvartāls starp Lutriņu un Ugāles ielām	10	Nav inform.	600-800	Pārdaugava
Ķeizarmežs	8	Nav inform.	2450-7259	Mežaparks
Šampēteris	24	150-300	Nav inform.	Pārdaugava
Mežaparks	52	Pēc klienta vēlēšanās	600-2500	Aplokciems; 42 savrupmājas, 10 rindu mājas
Ķīpsalas ligzda 1	16	156-195		Ķīpsalā, Ķīpsalas/Zvejnieku iela; rindu mājas
Rīga, kopā	110			
Pavisam Rīgas reģionā	516			

Avots: Somijas – Latvijas projekts *Konsultācijas par zemes reformas, teritorijas attīstības plānošanas, zemes apsaimniekošanas un attīstības privātīpašuma apstākļos savstarpējo saistību Latvijā*. Sagatavojuši – M.Lūse. 2.pielikums *Teritoriju attīstības prakses un tās izraisīto problēmu atspoguļojums Latvijas presē*. Rīga, 2002.

14.2.tabula

2004.gada I pusgadā mājokļu tirgū piedāvātie privātmāju projekti

Atrašanās vieta	Māju skaits	Māju platība, m ²	Zemesgabala platība, m ²	Piezīmes
Rīgas rajons				
Ādažu pagasts				
Loka iela	15	147-247	1400-2700	Ādaži
Cits Mežaparks	67	Nav inform.	1650-4600	25 ģimenes mājas, 21 dvīņu māja
Babītes pagasts				
Beberi	43	143-226	950-2000	27 savrupmājas, 16 rindu mājas ¹⁾
Ābeles	49	90-350	1500-1900	26 savrupmājas, 23 rindu mājas
Lielpriedes	23	116-215	600-1500	
Silarāji	28	167-230	1037-2581	
Mežmalas	40	100-160	500-1500	
Taureņi	60	180-350	1500-2600	48 ģimenes mājas, 12 rindu mājas
Garkalnes pag.				
Berģu mājas	22	170-180		Upesciems; rindu mājas
Garkalnes nami	27	85-147	700-1100	
Ķekavas pagasts				
Kļavas	6	200		
Stopiņu pagasts				
Saulīši	130	100-215	1000-1500	
Rīgas rajons, kopā	510			
Rīga				
Dārzciems	5	138	800-1500	Pļavnieki; rindu mājas
Šmerlis	5	248	1200	
Valtaiķu iela	7	225-244	750	Zolitūde
Ainavas	63	150	1300-4000	Biķernieku iela Mežciemā
Mežaparks	52	Pēc klienta vēlēšanās	600-2500	42 savrupmājas, 10 rindu mājas
Avotkalns	5	163-178		Bukulti; rindu mājas
Ķīpsalas ligzda 2, Zvejnieku/Enkuru iela	25	156-196		Rindu mājas
Rīga, kopā	170			
Pavisam Rīgas reģionā	680			

¹⁾ Projektā paredzēta arī viena daudzdzīvokļu māja ar 22 dzīvokļiem.

Avots: Rīgas attīstības plāna 2006.-2018.gadam apakšprojekts *Iedzīvotāju mājokļu apstākļi, pieprasījums pēc mājokļiem un teritorijām to attīstībai*. Pārskats par II posmu *Īstermiņā/ilgtermiņā vajadzīgā mājokļu skaita un jaunu mājokļu būvniecībai vajadzīgo teritoriju aprēķins*, 2.daļa *Mājokļu tirgus veidošanās Rīgā*, 8.pielikums. SIA Tursons, 2004.gada augusts.

14.3.tabula

2004.gada II pusgadā mājokļu tirgū piedāvātie privātmāju projekti¹⁾

Atrašanās vieta	Māju skaits	Māju platība, m ²	Zemesgabala platība, m ²	Piezīmes
Rīgas rajons				
Pagasti				
Ādažu pagasts				
Baltezera naktis	10	200-300	1000-3000	Vecsaule
Podlejas	173	Nav inform.	1350-2300	
Babītes pagasts				
Bebru pļava	175	90-140	1400-2500	
Brūnīši	32	Nav inform.	1050-3000	
Kāpu pļavas	21	90-400	1200-2000	
Lapsiņas	170	Nav inform.	1200-2000	
Pumpas	18	Nav inform.	1300-3800	
Pumpas 4	46	Nav inform.	1200-2000	
Sprīži	17	Nav inform.	1250-2000	
Maijpuķīšu parks	240	Pēc klienta vēlēšanās	1300-4400	
Sīļukalni	Nav inform.	116-200	1500-2000	Piņķi
Mežvide	28	Pēc klienta vēlēšanās	1200-2500	Varkaļi
Virzas	33	Pēc klienta vēlēšanās	1550-2200	
Silarāji	10	167-230	1037-2581	Iecerētās Salienas daļa
Carnikavas pag.				
Kalngale	25	Pēc klienta vēlēšanās	1600-2450	
Garkalnes pag.				
Ezerkrasts	24	238	1100	Pie Sunīšu ezera; no tām 19 rindu mājas
Tumšupe	Nav inform.	90-400	1500-2000	
Padebeši	180	60-173	550-1200	
Meža ezers	3	240		Mucenieki, Medņu 18; rindu mājas
Inčukalna pagasts				
Silezers	25	Nav inform.	1500-2500	Pie Vangažiem
Ķekavas pagasts				
Krūmiņi	13	150-250	1200-1800	Katlakalns
Ķekavas pagasts	Nav inform.	100-400	5000	
Laires pļava	64	70-350	1200-1900	
Mākoņkalns	32	Pēc klienta vēlēšanās	1500	
Miltenāji	30	Nav inform.	1500-1900	Ziedoņi, Rāmava
Veczariņi	32	Nav inform.	1300-2300	Rāmava
Vāverītes	90	150-500	600-3000	
Mārupes pagasts				
Pasakaina pļava	175	90-400	1200-4500	
Priežavotu nami	9	180-215	2000	Krēsliņi
Lakstīgalu pļavas	66	90-400	1200-2100	
Sēļi	22	205-260	Nav inform.	Sēļi 3; rindu mājas
Salas pagasts				
Mēness pļava	130	90-400	1200-2000	
Stopiņu pagasts				
Ābolu dārzs	21	200-400	1200-1500	Ulbroka

Atrašanās vieta	Māju skaits	Māju platība, m ²	Zemesgabala platība, m ²	Piezīmes
Mežarāji	19	Pēc klienta vēlēšanās	1400-2000	Ulbroka
Zaķumuiža	12	90-400	1700-2500	Liči
Saultīši	4	103-105		Rindu mājas
Juglaskrasti	36	198-211	1200-2600	
Rīgas rajona lauki, kopā	1985			
Pilsētas				
Baloži				
Baložu celtnes	42	180-330	900-1300	Ezera iela
Ķiršu dārzs	20	200-400	2000-5000	
Tīturga	Nav inform.	116-137	No 500	
Salaspils				
Brīvlauki	55	70-350	1200-2000	
Priežavoti	250	140-200	1100-2500	
Nometņu iela	36	Pēc klienta vēlēšanās	1200-2500	
Saulesciems	142	90-400	1200-1500	
Mājas Salaspilī	20	125-141		Rudzu un Ziļu iela; rindu mājas
Saulkrasti				
Zītari	18	No 115	1200-1525	
Sigulda				
Mazā Šveice	10	247-250	2500-3000	Pie Kaķīškalna
Siguldas iekšciems	16	No 130	600-800	
Sigulda	15	180-300	1200-3300	
Rīgas rajona pilsētas, kopā	624			
Rīgas rajons, kopā	2609			
Jūrmala				
Aleksandra nams, Bulduru iela 51	10	240		Rindu mājas
Baļķu iela 4	10	203-306		Asaros; rindu mājas
Jasmīnu iela 4	8	145-200		Bulduros; rindu mājas
Saules nams, Mellužu prospekts 75	4	220-250		Rindu mājas
Saules nams, Silu iela 12a	5	220-250		Melluži; rindu mājas
Jūrmala, kopā	37			
Rīga				
Rēzeknes 9	7	200	800-1500	Dārziems
Dzērvju pļavas	89	90-400	1200-2000	Beberbeķi
Stūrīša iela 50	5	248	1200	Šmerlis
Valtaiķu iela	7	246	750	Zolitūde
Zemeņu pļavas	14	90-400	1200-2000	Beberbeķi
Ainavas	56	180-260	1300-4000	Biķernieku iela Mežciemā
Kalmju iela	4	205-242	1120-1570	Trīsciems
Kaivas iela 45	4	173	730-820	Dreiliņi
Mores iela	76	Pēc klienta vēlēšanās	600-2500	Mežaparks
Liedes iela	Nav inform.	150-300	Nav inform.	Pārdaugava; rindu mājas
Mūsu māja 2, Murjāņu iela 8	7	210-260		Jugla; rindu mājas
Malienas 3	7	190		Mežciems; rindu mājas
Murjāņu iela 15a	4	300		Jugla; rindu mājas
Avotkalns	5	163-178		Bukulti; rindu mājas
Preiļu iela	5	140		Pļavnieki; rindu mājas

Atrašanās vieta	Māju skaits	Māju platība, m ²	Zemesgabala platība, m ²	Piezīmes
Preiļu iela 5	5	138		Dārziems; rindu mājas
Zalves nams, Zalves iela 15	10	100-415		Šampēteris; rindu mājas
Berģu mājas, Upesciema iela	22	170-180		Berģi; rindu mājas
Ķīpsalas ligzda 2, Zvejnieku/Enkuru iela	25	156-196		Rindu mājas
Liedes iela	Nav inform.	Nav inform.		Pārdaugava; rindu mājas
Rīga, kopā	352			
Ogres rajons				
Kartonfabrikas rajons	20	Pēc klienta vēlēšanās	800-2000	
Lejasgrantīni	19	Pēc klienta vēlēšanās	5000-7000	Ķegums
Ogres rajons, kopā	39			
Pavisam Rīgas reģionā	3037			
Jelgavas rajons				
Mīļākā pļava	108	Pēc klienta vēlēšanās	1275-3500	Tušķi, Līvbērzes pagasts
Jelgavas rajons, kopā	108			

¹⁾ Statistikas vai citāda oficiāla akceptēta informācija par mājokļu tirgū pieejamiem jau uzceltiem objektiem nav pieejama. Izmantotajos avotos ievietotā informācija aptver projektus dažādās attīstīšanas stadijās – no ieceres līdz uzbūvētām mājām. To arī nevar uzskatīt par visaptverošu, jo publikācijās atspoguļo tikai konkrētu firmu/ banku piedāvājumu.

Avoti: Nekustamā īpašuma piedāvājuma katalogi
Dienas prese

8.pielikums

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) Rīgas reģionā

Nr.	Rajons/pilsēta	ĪADT skaits teritorijā	Vieta, nosaukums	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas veids	Platība, ha	ĪADT platība ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, ha	NATURA 2000 teritoriju platība, ha
1	Rīga	6	Jaunciems	Dabas liegums	332,0	332,0	332,0
2	Rīga		Vecdaugava	Dabas liegums	233,0	233,0	233,0
3	Rīga		Daugavgrīva	Dabas liegums	163,0	163,0	
4	Rīga		Vakarbulļi	Dabas liegums	52,0	52,0	
5	Rīga		Krēmeru	Dabas liegums	17,0	17,0	
6	Rīga		Piejūras*	Dabas parks	0,0	0,0	0,0
7	Jūrmala	4	Lielupes grīvas pļavas	Dabas liegums	277,0	277,0	
8	Jūrmala		Darmšates priežu audze	Dabas liegums	6	6	
9	Jūrmala		Ragakāpa	Dabas parks	150	150	
10	Jūrmala		Ķemeru nacionālais parks*	Nacionālais parks	38114,0	38114,0	38114,0
11	Rīgas rajons	18	Ādaži	Aizsargājamo ainavu apvidus	6126,0	6126,0	6126,0
12	Rīgas rajons		Lieluikas un Mazuikas ezers	Dabas liegums	192,0	192,0	
13	Rīgas rajons		Beberbeki	Dabas parks	275,0	275,0	275,0
14	Rīgas rajons		Cenas tīrelis	Dabas liegums	2133,0	2133,0	2133,0
15	Rīgas rajons		Doles sala	Dabas parks	1055,0	1055,0	1055,0
16	Rīgas rajons		Dzelves - Kroņa purvs	Dabas liegums	1150,0	1150,0	1150,0
17	Rīgas rajons		Ezernieku krasta kritenes	Dabas pieminekļis	52,0	52,0	52,0
18	Rīgas rajons		Garkalnes meži	Dabas liegums	1785,0	1785,0	1785,0
19	Rīgas rajons		Lielā Baltežera salas	Dabas liegums	20	20	20
20	Rīgas rajons		Mazie Kangari	Dabas liegums	348,0	348,0	348,0
21	Rīgas rajons		Melnā ezera purvs	Dabas liegums	341,0	341,0	341,0
22	Rīgas rajons		Mežmuižas avoti	Dabas liegums	27,0	27,0	27,0
23	Rīgas rajons		Piejūras*	Dabas parks	4315,0	4315,0	4315,0
24	Rīgas rajons		Ummis	Dabas liegums	48,0	48,0	
25	Rīgas rajons		Silzemnieki	Mikroliegums	6,4	6,4	
26	Rīgas rajons		Gaujas nacionālais parks*	Nacionālais parks	~16680	0,0	~16680
27	Rīgas rajons		Babītes ezers*	Dabas liegums	2988	2988	2988
28	Rīgas rajons		Lielie Kangari	Dabas liegums	1972,0	1972,0	1972,0
29	Limbažu rajons	23	Dravenieku avoti	Mikroliegums	0		
30	Limbažu rajons		Dūņezers	Dabas liegums	163		163
31	Limbažu rajons		Dzērves purvs	Dabas liegums	488		488
32	Limbažu rajons		Dziļezers un Riebezers	Dabas liegums	375		375
33	Limbažu rajons		Klagatu purvs	Dabas liegums	152		152
34	Limbažu rajons		Kalna purvs	Dabas liegums	152		152
35	Limbažu		Laugas purvs	Dabas liegums	755	755	755

Nr.	Rajons/pilsēta	ĪADT skaits teritorijā	Vieta, nosaukums	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas veids	Platība, ha	ĪADT platība ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, ha	NATURA 2000 teritoriju platība, ha
	rajons						
36	Limbažu rajons		Lielais un Pemmes purvs	Dabas liegums	2625	2625	2625
37	Limbažu rajons		Lielpurvs	Dabas liegums	1047		1047
38	Limbažu rajons		Limšānu purvs	Dabas liegums	447		447
39	Limbažu rajons		Linezers	Dabas liegums	130	130	130
40	Limbažu rajons		Maizezers	Dabas liegums	65		65
41	Limbažu rajons		Mērnīeku dumbņi	Dabas liegums	61		61
42	Limbažu rajons		Niedrāju – Pilkas purvs	Dabas liegums	1041		1041
43	Limbažu rajons		Pirtsmeža purvs	Dabas liegums	571		571
44	Limbažu rajons		Purgaiļu purvs	Dabas liegums	340		340
45	Limbažu rajons		Randu pļavas	Dabas liegums	280		280
46	Limbažu rajons		Ungurpils meži	Dabas liegums	55		55
47	Limbažu rajons		Vidzemes akmeņainā jūrmala	Dabas liegums	3371		3371
48	Limbažu rajons		Vitupes ieleja	Dabas liegums	126		126
49	Limbažu rajons		Salacas ieleja*	Dabas parks	~4730		~4730
50	Limbažu rajons		Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts*	Biosfēras rezervāts		~205920	
51	Limbažu rajons		Karateri	Dabas liegums	21		
52	Tukuma rajons	12	Engures ezers*	Dabas parks	~7996	0,0	~7996
53	Tukuma rajons		Apšuciema zāļu purvs	Dabas liegums	15	15	15
54	Tukuma rajons		Dubļukrogs	Mikroliegums	0	0	
55	Tukuma rajons		Maitiņu avoti	Mikroliegums	0	0	
56	Tukuma rajons		Matkules meži	Dabas liegums	80	80	80
57	Tukuma rajons		Pļieņciema kāpa	Dabas liegums	52	52	52
58	Tukuma rajons		Riesta – Džūkstenes purvs	Dabas liegums	347	347	347
59	Tukuma rajons		Tumes meži	Dabas liegums	68	68	68
60	Tukuma rajons		Ķemeru nacionālais parks*	Nacionālais parks	0,0	0,0	0,0
61	Tukuma rajons		Abavas senleja*	Dabas parks	~4355	0,0	~4355
62	Tukuma rajons		Čūžu purvs	Dabas liegums	0,0	0,0	
63	Tukuma rajons		Milzkalns	Dabas parks	74	74	
64	Ogres rajons	8	Ogres ieleja*	Dabas parks	6764,4	0,0	6764,4
65	Ogres rajons		Vērenes gobu un vīksnu	Dabas liegums	0,0	0,0	

Nr.	Rajons/pilsēta	ĪADT skaits teritorijā	Vieta, nosaukums	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas veids	Platība, ha	ĪADT platība ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, ha	NATURA 2000 teritoriju platība, ha
			audze				
66	Ogres rajons		Daugava pie Kaibalas	Dabas liegums	579	579	579
67	Ogres rajons		Dzelmes	Mikroliegums	0	0	
68	Ogres rajons		Ogres dolomītu krauja	Dabas piemineklis	0,0	0,0	0,0
69	Ogres rajons		Ogres Zilie kalni	Dabas parks	312	312	312
70	Ogres rajons		Vērenes purvi	Dabas liegums	1248	1248	1248
71	Ogres rajons		Lielie Kangari*	Dabas liegums	0,0	0,0	0,0
Kopā:					117745,2	274382,4	116738,8

Avots: LR Vides ministrija; Dabas aizsardzības pārvalde

*Teritorija ietilpst vairākos rajonos vai rajonā un Rīgā, Jūrmalā

Rīgas plānošanas reģiona platība, ha:	1035500
ĪADT īpatsvars teritorijā, bez Z-Vidzemes biosfēras rezervāta:	11%
ĪADT īpatsvars teritorijā, ar Z-Vidzemes biosfēras rezervātu:	26%
NATURA 2000 teritoriju īpatsvars:	11%

9.pielikums

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) transformācija

Rīgas reģionā 2003.gadā, ha

Nr.	Rajons	Transf. LIZ kopā	T.sk. meliorētā	Transf. zem apbūves	Transf. zem ūdeņiem	Transf. zem meža zemēm	Transf. zem ceļiem	Transf. citā veidā
1.	Limbažu	79,5	71,9	15	26,6	33	-	4,9
2.	Rīgas	290,42	259,64	230,03	18,39	42	-	-
3.	Ogres	137,46	80,74	69,63	21,31	46,52	-	-
4.	Tukuma	103,57	17,47	39,97	4,5	58,7	0,4	
Kopā reģionā		610,95	429,35	354,63	70,8	180,52	0,4	4,9

10.pielikums

Meža zemes transformācija sadalījumā pa virsmežniecībām

2001. – 2004.

Virsmēžniecība	2001.		2002.		2003.		2004.	
	Gad. skaits	Transf. plat. ha	Gad. skaits	Transf. plat. ha	Gad. skaits	Transf. plat. ha	Gad. skaits	Transf. plat. ha
Limbažu	5	2,83	4	0,09	0	0	9	14,6
Ogres	5	12,41	22	7,25	10	6,7	8	13,35
Rīgas	87	133,74	90	71,49	175	117,1	130	77,61
Tukuma	9	2,31	7	7,71	12	11,4	10	27,88
Kopā	106	151,29	123	86,54	197	135,2	157	133,44

Avots: Valsts meža dienests, www.vmd.gov.lv

11.pielikums

Rīgas reģiona nacionālas nozīmes paaugstināta riska un lauksaimniecības polderi

Nr.p.k.	Nosaukums	Rajons	Vietējā pašvaldība	Nacionālas nozīmes paaugstināta riska teritorijas	Nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes
1	Namiķu polderis	Rīgas	Olaines pagasts	x	-
2	Gātupes polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	-
		Jelgavas	Valgundes pagasts		
3	Odiņu - Pavasaru polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	x
4	Jāņupītes polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	x
5	Straupciema polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	-
6	Ratnieku polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	-
7	Binderu polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	-
8	Babītes polderis	Rīgas	Salas pagasts	x	x
9	Bļodnieku polderis	Rīgas	Babītes pagasts	x	x
10	Trenču polderis	Rīgas	Babītes pagasts	x	-
11	Dzīlnupes polderis	Rīgas	Babītes pagasts	x	x
12	Spilves polderis	Rīgas	Babītes pagasts	x	x
			Rīga		
13	Spilves aerodroma polderis	Rīgas	Rīga	x	-
14	Mangaļu - Eimuru polderis	Rīgas	Carnikavas pagasts	x	x
15	Mazās Juglas polderis	Rīgas	Stopiņu pagasts	x	x
16	Spolišu polderis	Rīgas	Salaspils lauku teritorija	x	x
17	Tomes polderis	Rīgas	Ķeguma lauku teritorija	x	x
18	Ikšķiles - II polderis	Rīgas	Ikšķiles lauku teritorijā	x	-
		Rīgas	Ikšķile		
19	Ikšķiles - I polderis	Rīgas	Ikšķile	x	-
20	Ogres - II polderis	Ogres	Ogre	x	-
21	Ogres - IV polderis	Ogres	Ogre	x	-
22	Ogres - I polderis	Ogres	Ogre	x	-
23	Ciemupes polderis	Ogres	Ogresgala pagasts	x	x
24	Laveru polderis	Rīgas	Carnikavas pagasts	x	x
			Ādažu pagasts		
25	Carnikavas ciemata polderis	Rīgas	Carnikavas pagasts	x	-
26	Carnikavas dārziņu polderis	Rīgas	Carnikavas pagasts	x	-
27	Ādažu centra polderis	Rīgas	Ādažu pagasts	x	-
28	Tomes polderis	Ogres	Ķeguma novads	-	x
29	Ādažu-Centra polderis	Rīgas	Ādažu pagasts	-	x
30	Trenču polderis	Rīgas	Babītes pagasts	-	x

Avoti:

MK noteikumi „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām”

Ministru kabineta noteikumu projekta "Nacionālas nozīmes paaugstināta riska teritorijas"

7.pielikums

12.pielikums

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju un meža zemes platības un to izmaiņas Rīgas reģionā 2001.-2004.g.

	Limbažu rajons				Ogres rajons				Rīgas rajons				Tukuma rajons			
	uz 01.01.2001.	uz 01.01.2002.	uz 01.01.2003.	uz 01.01.2004.	uz 01.01.2001.	uz 01.01.2002.	uz 01.01.2003.	uz 01.01.2004.	uz 01.01.2001.	uz 01.01.2002.	uz 01.01.2003.	uz 01.01.2004.	uz 01.01.2001.	uz 01.01.2002.	uz 01.01.2003.	uz 01.01.2004.
Rajona kopplatība	260192	260192	260192	260192	184321,7	184321,7	184321,7	184321,7	304333	304333	313225,0*	313225,0*	245712	245712	245712	245712
LIZ, ha	81828,9	81823,5	81790,5	81888,5	66274,7	65986,6	65867,7	65773,5	78829,6	78873,1	78637,1	81620,6	105563,4	104931,7	104851,8	104888,3
% no rajona kopplatības		31,4	31,4	31,5		35,8	35,7	35,7		25,9	25,9	26,1		42,7	42,7	42,7
Mežu zeme, ha	134519,2	132379,3	132248,7	132286,3	90254,4	90476,1	90937,8	91154,1	160830	160726	161724,7	165716,5	102377,8	101574,9	101346,1	101830,9
% no rajona kopplatības		50,9	50,8	50,8		49,1	49,3	49,5		52,8	52,8	52,9		41,3	41,2	41,4

Avots: VZD dati

* Sakarā ar administratīvo robežu izmaiņām mainījās rajona kopplatība

13.pielikums

Zemnieku saimniecības, kuru galvenā ekonomiskā darbība ir lauksaimniecība, NĪVKR 03.02.2005.

Rajoni		Saimniecību skaits				Kopā		Vidējā saimniecības platība, ha
		līdz 30 ha (<=30)	no 30 līdz 50 ha (>30<=50)	no 50 līdz 100 ha (>50<=100)	virs 100 ha (>100)	Saimniecību skaits	Kopplatība, ha	
660000	Limbažu rajons	3380	835	524	91	4830	129715,8	26,9
740000	Ogres rajons	2860	478	317	39	3694	81349,4	22,0
800000	Rīgas rajons	4251	495	272	21	5039	86089,5	17,1
900000	Tukuma rajons	3289	731	487	68	4575	114741,6	25,1

14.pielikums

Rīgas rajona teritorijas plānojumi

Pagasts	Lēmums par TP uzsākšanu	TP apstiprināts ar SN	Ir apstiprināta gala red, iesniegts RAPLM atzinumam	TP apstiprināts, bet nav SN	Lēmums	Komentāri
Baldones pilsēta ar lauku teritoriju	03.12.2003. lēm.nr.308	-	-	-	-	-
Baložu pilsēta	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	07.02.1995. lēm.nr.72	Pagarināt 1987.gadā apstiprinātā Baložu pilsētas ģenerālplāna darbības termiņu.
Olaines pilsēta	-	-	Gala redakcija	-	22.03.2005. prot.nr.6, 8.p.	
Salaspils novada dome	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	27.11.2002. prot.nr.20, 12.§	Apstiprināt klātpievienotos Saistošos noteikumus Nr.21 "Apbūves noteikumi"
Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	-	TP ar SN	-	-	27.08.2003. SN.nr.1	
Vangažu pilsēta	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	07.02.1995. prot.nr.2	Pagarināt 1985.gadā apstiprinātā Vangažu pilsētas ģenerālplāna darbības termiņu.
Allažu pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	02.06.1997. prot.nr.5	Apstiprināt Allažu pagasta ģenerālplāna projektu. Pieņemt Allažu pagasta apbūves noteikumus.
Ādažu pagasts	Uzsākts	-	-	-	-	-
Babītes pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	21.11.1997. prot.nr.9, 2.&	Pieņemt Babītes pagasta attīstības plānu, ģenerālplānu 1997.-2007.gadiem un babītes pagasta apbūves noteikumus.
					20.06.2002. prot.nr.93, 12, 1.&	Apstiprināt grozījumus Babītes pagasta attīstības plāna otrajā daļā - ģenerālplānā un pieņemt grozījumus Babītes saistošajos apbūves noteikumos.
Carnikavas pagasts	18.06.2003. lēm.nr.432	-	-	-	-	-

Pagasts	Lēmums par TP uzsākšanu	TP apstiprināts ar SN	Ir apstiprināta gala red, iesniegts RAPLM atzinumam	TP apstiprināts, bet nav SN	Lēmums	Komentāri
Daugmales pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	24.11.1999. prot.nr.12, 8.&	Pieņemti teritorijas plānojuma pirmo redakciju ar pielikumiem bez labojumiem kā galīgo redakciju.
Garkalnes pagasts	-	TP ar SN	-	-	30.12.204. prot.nr.13, 1., SN -nr.13	-
Inčukalna pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	21.06.1999. prot.nr.10, 4.#	Apstiprināt darba pieņemšanas - nodošanas aktu par minēto pasākumu pabeigšanu (1.red)
Krimuldas pagasts	-	TP ar SN	-	-	27.02.2002. prot.nr.2, 13.p.SN.nr.1/2002	-
Ķekavas pagasts	-	TP ar SN	-	-	28.11.2003. prot.nr.24, 5.22.3.§	-
Mālpils pagasts	-	TP ar SN	-	-	26.11.2003. prot.nr.19/1.p. SN.nr.4	-
Mārupes pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	10.09.2003. lēm.nr.1, 10.09.2003. prot.nr.11, 2.p.	Apstiprināt Mārupes teritorijas attīstības plānojumu 2002.-2014.gadam. Saistošie noteikumi Nr.16, Apstiprināt Mārupes pagasta apbūves noteikumus 2002.-2014.gadam 1.redakciju kā galīgo.
Olaines pagasts	-	TP ar SN	-	-	17.12.2003. prot.nr.24, 6.§2.p.	-
Ropažu pagasts	-	TP ar SN	-	-	03.03.2005. prot.nr.3, 1.§, SN-4	-
Salas pagasts	24.12.2003. prot.nr.12, 52.& TP2.red.	-	-	-	-	-
Sējas pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	08.07.1998. prot.nr.7	Apstiprināt Sējas pagasta ģenerālo plānu

Pagasts	Lēmums par TP uzsākšanu	TP apstiprināts ar SN	Ir apstiprināta gala red, iesniegts RAPLM atzinumam	TP apstiprināts, bet nav SN	Lēmums	Komentāri
Stopiņu pagasts	-	-	-	TP izstrādāts, nav SN	02.06.2004. prot.nr.85	Par izmaiņām 28.01.2004. lēmumā...
Siguldas novads	10.03.2004. Nr.5, 17.§ (07.04.2004.)	-	-	-	-	-
Kopā:	5	7	1	10		

Uzsākušas TP izstrādi	5
TP izstrādāts, iesniegts RAPLM atzinumam	1
TP apstiprināts ar SN	7
TP izstrādāts, apstiprināts ar lēmumu, nav SN	10

Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome
tāl. 67226430, fakss 67226431,
e-pasts: rpr@rigaregion.lv

Rīgas reģiona attīstības aģentūra
tāl. 67830800, fakss 67830801,
e-pasts: office@rigaregion.lv

www.rigaregion.lv